

حکایات پیرایه



زلا

رضا حسینی مرند

زاد

حیکایه توپکوسو

رضا حسینی مرند

ایچینده کی لر:

- ۲ زاد
- ۳۵ حسن
- ۴۹ هر تۆكدویو یاپراقدا ایچینده قانا ییر
- ۶۸ آغلاماق داها قانیق وئرمیر
- ۷۴ مستطیل
- ۸۲ منه انتحار دان بیر حیکایه یازین
- ۱۰۰ قیرمیزی لکه
- ۱۰۸ اولوم قوخوسو
- ۱۱۱ آتام و من

سوردوم احوالىمى عشقده منجملردن

باخديلار طالع ائوينه، دئدىلر: «قان گۇرونور»

-فضولى-

بو حيكايه بىر تيمارستان خستهسى نىن دانىشىدىغى احوالاتدان يازىلىبدىر و اوندا گئدن هئچ بىر سۇز و اولاي دوغرو و گئچك دئىيل؛ بىر خسته بئىي نىن خوليلاريندان تۇره ن سۇزلر و اولاي لار دىر...

زاد

خطيم چوخ پيس ايدى؛ داواخاناداكى گاه گۇزليونو قالديريپ، گاه ائنديرهرك اوخويوردو؛ اوخوياركن گولومسه ييردى! كاغاذى بىراز آلت-اوست ائله دىكدن سونرا، بورنونون او جوندا دايانان گۇزليونون اوستوندن، بوز-بوز باخيب: «دۇهتور اولموسان؟ بولار نوسخه سيز وئريلمز!» دندى. بىر ويزيلدايان ميلچهي قووان كيمي، منى قووب، او بىرى مشترى سینه باش قوشدو. داواخانا ايشچى لرى آرى كيمي ويزيلداشاراق ايشله ييرديلر؛ آما يئنه قالابالايق ايدى؛ بىرىسى چيخماميش نچهسى ايچرى

دورتولوردو. آراقدا قالدیم؛ گاه بیرسی توخونوب ندن اورادا دوردوغومو وورغولایردی. کاغذیمی جیبیمه باسیب چیخدیم. قار یاغمیردی؛ چوخدان ایدی یاغمیردی؛ آما قیشین شاختاسی کسیردی. قالدیریمدا(پیاده رو) دا بیرجار اورتالیقدا قالدیم؛ بیر نئچه سی توخونوب کئچدی. موبایلیمی چیخاریب بیر روانپزشک تاپمالی ایدیم؛ آما اسن ال لریم موبایلی ساخلایا بیلمیردی. قفده قوجا کیشی وئرن شوکولاتی آغزیمآتیب سوموردوم. داش شوکولاتی اؤزومله داشیدیغیم اوچ گون ایدی؛ صلوات چئویرین دئمیشدی! دیلیم یارالی ایدی؛ پارچا-پارچا اولموشدو. شوکولاتی دیلیمین آلتینا زویدوردوم؛ بیر آن ایچیمده ایستی دويدوم! داش شوکولاتی ائله اورداجا اریتمه یه چالیشدیم. یوخودان دیک آتیلدیغیمدا آغزیم قان لا دولوردو؛ تر کؤینه ییمه سواشیردی. دیش لریمی سیخ-سیخ سیخیردیم؛ دیلیم دیش لریمین آراسیندا قالاراق، یوخو درمان لاری اویانماغا ایجازه وئرمیردی. سحره کیمی قاناییردیم؛ زاد اولوردوم...

موبایلیمی چیخاریب، یئریدیکجه داش دؤشه مهن فیلم چکمه یه باشلادیم. پوتون لاریمین باغی آچیلیب اویان-بویانا جالانیردی. آنام پوتون باغ لاریمی باغلاماقدان یورولاردی؛ «دا سنه پوتون آلمارام!» آجیقلا نارا ق دئیردی. آما یئنه آلاردی؛ اؤز ده یای قیش پوتون گئیردیم. بلکه بیر زامان اؤز پوتون سنورمیش، آلانی اولمازمیش؛ اوندان یانا منه آلیردی. بلکه من ده پوتونو سنومیشدیم، بلکه ده آلیشمیشدیم. هئی ییخیلیردیم؛ اوزو قویلو یئره گلدیییمده ائله اوجور قالاسی قالیردیم. آنام ایمدن توتوب قالدیرمازدی؛

اۋزون قالخ دئيردى! اوزاناقلى ال لريمين، ديزلريمين آجيسىنى دويارديم. آغلاييم يوخسا
 يوخ؟ اۋزو بيخيلان آغلاماز دئيرديم! گۈزلريم ايسلانسا دا آغلاميرام دئيه توختاقلىق
 وئرديم. آنام اوست-باشىمى ائله آجىق لا چيرپيردى، سانكى دۋيور! بيخيلديغيمدان
 چوخ اوندان آغرييارديم. گئجه ديشيمين او بيرى يارىسى دا پارتلادى؛ آغزىمدا بومب
 آچىلدى. يوخو درمانى نين گوجو چاتمادى؛ ديك آتيليب گۈردويوم يوخونون دھشتىنى
 نفس-نفس وورماق لا ائشيه اوفوردوم. هارادا اولدوغومو آيىرد ائده بيلميرديم! هر
 دوردوغومدا بير نئچه دقيقه هاراسا ياد بير يئرلر ده گزيرديم؛ زامان مكانىمى سئزه
 بيلميرديم. بئىنيم داياناراق، دووارلار اوستومه گلير؛ دووارلار ياد گلير! اۋزومو باشقا
 بير ائوين مطبخينده گۈروردوم. ديليم-ديليم ائله ييب بيشيرمه يه حاضرلايىرديلار. ات
 قوخوسو گليردى؛ كباب بيشيريديلر. كبابى مين يارىسىنى پيشييمه وئرديم. آنام
 دئىندى؛ يالاندان اۋزومو آغلاماغا وورسامدا يئنه دانلادىقجا دانلادى: «بو پيشىي ده
 ووراجام شيشه پيشيرم» قاشلارنى دوينلە يەرك دئدى. اينانديم؛ پيشييمى قومماغا
 قاچديم. منيم اونو قومماغىمى اينانميردى؛ گئديب قايىدردى. «جهنم اول چىخ
 گئت...» آغلايىراق دئيرديم. منى ده ديليم-ديليم ائله ييب بيشيريديلر؛ اوتاغىما قايىدا
 بيلميرديم. پوتونلو كيشى سوموك ساپلى بيچاغى نين تيه سىنى ايتيدردى؛ ايشيغا توتاراق
 پاريلداديردى. داها قورخموردوم، داها هئچ نه دويموردوم. هر يئر سوت رنگينه
 بويانيردى؛ هر شئى يوخا چىخيردى؛ سوسقونلوق، دورغونلوق! قاييتديم؛ ديش

پارچاسی آز قالا بوغازیما قاچاچاقادی. پارچا-پارچا اولموش دیلیمین اوجونا قایتاریب، قلم لری قویدوغوم، قیرمیزی لیوانین ایچینه تولازلادیم! کاغاذلار میزین اوستونده آچیلما قالمیشدی. گنجه باشیمی میزه چیرپدیم می؟ یازی یاریدا قالدی، دوغروسو هنج باشلانمادی! هر شئی چکیلیب اوزانیردی؛ یئنه گۆزلریمه شح قونوردو. اوره ییم اغلاماغا فرمان وئر میسه ده، گۆزلریمی شح آلیر. ایچیمی دومان آلیر؛ شحی گۆزلریمه ایشله ییر؛ هر شئی گۆرونمز اولور. دومان اولورسا قار یاغمور هاواسی اولمور، ائله دومان اولور؛ سوسقونلوق، دارغینلیق. اینترنت موبایلا قایدیر؛ باندان موسیقی باغیریر. "After you comes flood" دالغانیب، ان ییرتیجی یئرینه واریر؛ الکترونیک گیتار جیرماقلا ییر؛ درام گوبسویور. باشیمی چیرپماغیم گلیر. چیرپیرام میز جیریلین؛ چیرپیرام قان فیشقیر سین. درامین هر چیرپینتیسیندا باشیم میزی، باشیم اوزومو، جیرماغا جان آتیر. گۆزلریمدن شح دالی اوتوروب قان آخسین؛ زاد اولسون، زاد...

شو کولات ارییب یوخا چیخدی. الله رحمت ائله سین دئدیم؛ صلوات چئویرمه یه دیلیم توتمادی. موبایلیمداکی عکس لری یوخلا ییردیم؛ ندنسه هر یئردن، هر آندان عکس چکمه ییم گلیردی. ایلگیلندیرن ایلگیلندیرمه یین، هر یئردن هر شئیدن، عکس سالیردیم. کؤلگم یئر دوشونجه عکسینی چکیردیم. هر هارا باخیردین کؤلگه لی عکس لریمی گوروردون! الیم هنج بیریسینی سیلمه یه گلیردی؛ هامیسینی ساخلاماق ایسته ییرم! بیر شئی لر بیتک اوزره دیر دئی دوشونوردوم! باشیمی آشاغی سالیب، یئنه داش دؤشه مه لره

باخاسی قالیرام؛ یثردیکجه بئینیمده بیر شکیل لر قوشورام. هر داش دؤشمه شکیلین بیر تیکه سی کیمی جانلانیر؛ جانلانیدقجا بؤیوک بیر شکیل اولور. سونرا هاراسا سوزوب یوخا چیخیر؛ دومانین ایچینه بولاشیب گؤزدن ایتیر؛ حامامدا کاس گوزگونون دومانا بولاشدیغی کیمی! سیلدیکجه آیدینلیغا چیخا بیلیمیر؛ کاسدی، کاس! سو باش- گوزومدن آشیب آخیر. بیر شئی لری یویوب آپاریر؛ آما بیر چوخو قالیر! دومان قاتیلانیر؛ هاجاندان حامامدا اولدوغوم اونودولور. حامامین قویوسونا ایشه بیرم؛ قوخویور؛ سویا قاریشیب موندارلاییر. جیلزبیرام، سویا گئدیرم؛ یوخا چیخیرام. گوزلریمین شئی دومان سویا قاریشیر؛ دومان دؤنوشورم. حامامین بوجاغیندا قیچلاریمی قوجاقلامیش قالیرام. بوغازیم بیجیلیب -هئج نه یئیه بیلیمیرم. بیر تیکه آغزیمدا آلینجا قارنیمدا آغیرلیق ائدیر؛ تیخیلیب قالیر. قارنیم کوره ییمه یاپیشیر؛ قیچلاریمسا قارنیم باسیلیر؛ بیر یومروق اولوب آنا قارنیمدا بوزوشوب قالان کیمی قالیرام. «بابا حامامیندا» منی یویورلر؛ یویوب گؤتورورلر. جیلز جانیم نومره نین دیشیندا تیر-تیر اسیر؛ سوسوزام. «حامدا سو ایشملر» آنام دئییر؛ «ناخوشلیبارسان، دایان ایندی ائوه گئدیر یخ!»... آتام آنامین الیندن یاپیشیب بابا حامامیندان ائوه ساری گلرکن، بیر فهله نین بئلی آنامین انگینه ایلیشیب قانینی آخیدیر. آتام فهله نی اورداجا یویوب آریتلاییر؛ دیشیندن قوپانی دئییر. قان آخدیقجا آخیر؛ حامامی حارام ائله ییر؛ بویون بوغازینی بلشدیریر؛ بیر داها حامام گره کیر. انگیم سیزیلداییر؛ یوخودا دیش لریمی سیخدیقجا سیخیرام. بو انگ، بو دیش انساندا هله قدیم

سایاق یاشاییر؛ ایی چکیر! دیشیلسهده، تکامل تاپسادا، یئنه اسکی ده کی لری اونودا بیلیمیر. بوتون دردلری، آغری لاری یاشادیر؛ زاد اولور...

قالدیریم لارداکی شکیل لر تیکرار اولدوقجا تیکرار اولور؛ قارشیسینی آلا بیلیمیر. بو شکیل لردن جانیمی قورتارماق ایسته بیرم؛ بئینیم یورولور، بئینیم پوزولور. باش قالدیردیغیمدا؛ قیملدداشان آدام لار آرتیق تکم-سئیرک گؤرونور. ویتیرن لر سؤنموش، ایشیق لار سولموش! بیرسی نین آردیمجا دوشدویونو دویورام؛ اوزون پالتولو، گوده بوی، بونونو قینینا ییغیمیش پاپاقلی کیشی! آددیم لاریمی ایری گؤتوروب توو آلیرام؛ توو آکیر! یاواشیییرام، یاواشیییر! آلچاغین بیرى آلچاق نه آختاریسان؟! بیر سؤنوک ویتیرنه دؤنورم؛ گلیب سووولور. گؤزونون قیراغی لا سوزور. اؤزونو سریمه باخمیر! یوخ باخیر، آلدانما! باخمیر... باخیر... باخمیر... باخیر... باخمیر؛ او سنی تانیمیر! یانلییرسان؛ آردینجا دوشمه مییش، اؤز ایشینده ایمیش. شاید آردیمجا اولدوغونو سئزدیییمی بیلیم واز کئچدی. نه بیلیم؛ نه پوخ یئیر قوی یئسین! بلکه اوزون پالتوسونون جیبینده بیر سوموک ساپلی بیچاق داشییر! بو زیرنالیقدا شهرده، سن دئین لری نسخیه یازاجاق بیر روانپزشک تاپیلیمیر؛ بیر «مغز و اعصاب»-ی آنجاق تاپیلیر! او بون لاری یازا بیلرمی؟ یازار؛ قایتارا بیلمز، پول آلیر؛ پول هر ایش گؤرور؛ پول آغزینی باغلایر! نئچه آکیرسان آل بو کاغاذیمداکی لاری او آندیرا قالمیش نسخیه یاز؛ منی قورتار. ایندین

اۋلچوب بېچمەلىيم؛ نە دئىيەجەيىمى بللى ائتمەلىيم؛ اينترتندە آختاريش آپارمالىيام. نە اولسا بئله اولار، نە اولسا ائله اولار! نە اولسا زاد اولار...

ماشىنى ھارا باغلادىغىمى اونوتموشام. فىكىرىمى بىر يىرە باغلايا بىلمىرم. يورغونلوغومو قفەيە سالىرام. يانىمدا بىر اوغلان وىر-ویر دانیشير؛ انگى يورولمور؛ شرف سىز آتاسىندان شىكایت ائدیر: «... ایکی هفته دن بىر آنجاق قویور گندم حاماما! بو گنده بیزی لاپ شرفدن سالیب! من ایندی سنین یانیندا اوتوراندا ایت کیمی قوخوسام نە دییرسن؟ بو کیشی یە قاندىرماق اولمور دا، اولمور!... همیشه اۋز سۈزو اولمالیدی... الله اونا نهنه ائله سین، نهنه...» انگینده بىر تىكى وار؛ دانیشاندا، آرادا بىر آغزینی یاریمچیلیق آچیب، گۈزلرینی باغلايیر. انگیمین سىزیلیتسى بىر داها باش قالدیر. بىر قوجاسى قارشى یاندان باغیریر: «هادى قوتای دای؛ باش-قولاغیمیزی آپاردین...» هادی سوسور، انگینه دىنجلیک وئیریر. ایکینجی چایی ایچیب بیتیردییمده ھاراسا جوموب قالیرام؛ قفەنین دانیشىق لارینا سینیرم: «حاجى مجید ایستیردی آلمالارینی منە سوخسون؛ دندیم سن دیین من دیرم... او کندین قاتیل لرینی تاپدیلار ھا؛ والله! دونن آپاریبلار گۈتدەرىنە آغاش سوخوبلار!... اودا آجیغیندان گۈتوروب بوتون آما آغاش لارینی کسدی؛ آماچی بو ایل یازیخ اولدو دا!... قاضى نە حوکم وئرسە اودو دا؛ قورتولدی گئتدی! بیری قالخیب بىر سۈز دییە بولر؟!... یوخ بابا یئرینە یونجا اکە جنح؛ اونون اینەیی چوخدو اونا گۈرە... او گنده نین بىر کیلاشى وار ایدی؛

بىلمىم ھاردان تاپمىشىدى! كورتلردن آلمىشىدى يا نئجە، آنجاق... او گون رحمان-
 ين پاركددا پىچاغى اۋتوردولر قارنينا؛ بىر نفر ياخين گلەمدى؛ ھامى باخىردى... رجب
 كىشى منە بىر چاي وئىر... پوتىن دىيىب او سۇز ائلىيە جىم! سۇكە- سۇكە گىندىر قاباغا؛
 بىر دور از جىناب دا بىر سۇز دىيىمىز... تاوا كىبابى وار؟ اوندا بىر املت وئىر... قوى
 سىھدىر سىنلر بابا، اوردان آدام چىخىمىب چىخماز، اونار يىنان گىرھ الە-الە
 سورتمىيە سن!... او كرەين يازىخ اولدو دا! آما آمريكا قويماز؛ ھلە باخىر، آما قويماز...
 رسولا اعدام چىخىمىشىدى دا؛ من بىلمىم اۋزونو نئجە قوتاردى با؟ اونون عمىسى... منە
 سىقار وئىر... بو اوزويو واللە يوخارى آلمىشام؛ واللە يىرى يوخدو... پوتىن چوخ
 قورومساقدى؛ اونون كىمى دىوئى دونىاي عالم اۋزونە گۇرمويوب... بابا ھاردا بىر
 مچىد دووارينا ايشىين وار، نەسى نىن امجەيىنى كىس ن وار، يىغىشىب اورا دا! ھن بابا ايىنە
 خانادى... باس گلە، بلكە ايشىن راس گلە!... بىر گول لە يوخ، ايكى گول لە يوخ، اوش
 گول لە يوخ؛ بىيرىمى بئش گول لە بوشالدىب گىندە نىن قارنينا! دىدىم توو سنىن يولان
 لعنت... بو كۇپى اوغلان لارى منىم نىيە يارانەمى تۇھمولىر؟!... « رجب كىشى
 اوچونجو چايى نعلبكى يە چىرپىدىغىندا، يىرىمدن داشلانىرام: «باشماخ لارىوين بندىنى
 باغلا، دوراندا يىخىلارسان» گۇزلىرى گۇزلىرىمە ساتاشارق دئىير؛ تىز گۇزونو
 يايىندىرير. گۇزلىرىمە كىمسە باخا بىلمىر؛ ھامى يايىندىرير، ھامى قاچىردىر. بۇيوك
 آتامىن باغىندا آتما درىدىلر. قونشو باغىن قومرال ساچلى بالا جا قىزى: «سىزىن آلمالار

قشقدى، قيرمىزدى!» دئەرك، بىر قيرمىزسىنى، بورنونون او جونا توتوب ايىلەيىر. پايىز
 آسېنتىسى قومرال ساچلارنى ھاۋادا يىرغالايىر. ياخىنلاشپىرام! گۈزلىرى گۈزلىرىمە
 ساتاشىر؛ گولومسەيىر. قىپ-قىمىزى آماسىنا بىر دىش وورور. گۈزلىرى گولور؛ منىم
 دە دوداغىم قاچىر. بو آغاجىن آلمالارىنا تاى بوتون يان-يۇرەدە كى باغلارنىن ايچىندە
 آلما يوخدور؛ آيرى بىر دادى قوخوسو واردىر. تىكجە بىر نىچەسى باشىندا قالدىرى؛
 دىر ماشىب ھامىسىنى اونا دردىم؛ اتەيىنى دولدوردوم. قومرال ساچلارنىنا توخونا جاغىما
 اىجازە وئردىمى؟! گىدىب اتەيىنى بوشالدىب بىر داھا قايتىدى. او جو بو جاغى بللى
 اولمايان باغى گزىب دولاشدىق. دانىشمىردى، دانىشمىردىم! بىر آزدان الىندن توتدوم؛
 يئنە دانىشمىردىق! بىر قارىشقا يوۋاسى تاپىب اونا دالاشدىق. گىرىش چىخىشدا چىتىلىك
 چىكەسىنلر دئە يوۋالارى نىن قاپىسىنى گىنىشلىندىر دىك. يوخسا بو دارىشلىق قاپىلا،
 قارانلىق يىرىن آلتىندا بو غولوب اۋلە جىكدىلر! ھامى باسدىر ماغا تەسىر؛ آما كەفە نىمدە قان
 گۈرونور. بىر داھا مىردىشىر خانايلا پارىب يومەلى دىرلر. مىردە شىرخانانىن سال داشى نىن
 اوستوندى، باشدان سووما ائەلىب، بىر داھا كەندە قان گۈرونەسىن دئە، بۇيوك بىر
 نايلونون ايچىنە سوخورلار. كەنلەيىب، قىرىن ايچىنە زويدورورلر... ال لىمىز قارىشقا
 قوخويور؛ جانىمىزدا دالاشىب دىشلەسەلردە اۋز ايشىمىز دەيىك. گون باتان چاغى چىخىب
 گىتتى؛ منسە گونون قىزارىب يوخ اولماسىنا باخاسى قالىرام. بىر عقرب تاپىب شوشەيە
 سالىرام. يئمەيى اوچون بىر يىكە قارىشقا وئىرىم. يئمەدى؛ دارىخىردى بو شوشەدن

چىخماق اوچون چاليشىردى. گزديرىب-گزديرىب، سونوندا دوستاغىمدان اۋز گورلويە بوراخديم؛ قويروغونو بئلىنە آلب توپراق لارین ايچىندە يوخا چىخدى. ياتاغيما عقرب لىر دولوردو؛ بوم-بوز تر جانىمدان آخىردى. عقرب لىر چالدىقجا ايچىمدن بىر شى لىر بوشاليردى؛ اورە يىم سويويوردو. بالالاييردى؛ عقربىن بئلى اورتادان جىريلاراق بالالارى ائشيبە تۇكولوردو؛ بالالارنى بئلىندە داشىيىردى. چوخالدىقجا چوخاليردىلار؛ اوز-گۇزومە داراشيردىلار. آج ايدىلار؛ گۇزلىرىمى يىدىكىجە يىيىردىلار! هانسىن سا ائوين مطبخىندە يوخودان داشلاندىم. دومان يوخارى ايشلەيىب، گۇزلىرىمى شىخ قومارلادى. گۇرموردوم؛ كور-كور ايرەلى لەيىردىم؛ اللىرىمى هاراسا سورتوردوم. بىر قوجاغى قوجاقلماق اوچون، بىرالى تومارلاماق اوچون! اللىرىم قارىشقا قوخويوردو؛ قارىشقالار جانىما داراشىب يىيىب باشا چىخىردىلار. قەبرىن ايلك گىجەسى ايدى؛ جانىمى قورد باسىردى؛ بئىنمە قىمىلدانيردىلار؛ قىمىلدانيب سوسقونلوق ئىرىدىلار؛ كىچمىشەن قالان هر نەبى پوزوردولار. بىتىردى -بىتمەدن بىرآن اۋنجه اۋزومو باغىرما باسدىم؛ اۋزومو اۋپدوم! بىخىلدىم! قفەچى آجى-آجى گولومسەيىب: «سنە دئەدەيم او زهرمارلارى باغلا؟» دئدى. اىيلىب پوتونومو باغلاياندا يئنە چئىنە شىب بىتىرىدىلار؛ هر آن كۇچوب يئره سىپلەجەيىمى دويوردوم. منى بورادان قالدىران اولماز؛ بو دىدىشەن جانىمى باغرىنا باسان اولماز؛ تىترەك اللىرىمى توتان اولماز! دويونلەمەيە اللىرىم توتموردو؛ اسىردى -زاد اولوردو...

ماشینی تاپدیم. موسیقی دولدو. هاراسا گئیدردیم؛ شهردن اوزاقددا هاراسا گئیدردیم. کار اولموشدوم، کور اولموشدوم. سسر لر، گوروتولر هامیسی ایچیمدن گلیدی. عسگردن (سرباز) اسلحه نی آلیب گلن- گنده نینی یوخلادیم. گزمه لره (گشتی) ایکی دولو خیشاب وئیردیلر. بوش خیشابی چیخاریب دولوسونو یئرینه یئرلشدیردیم. عسگرین گوزلری بره لیب قورخو یاغیردی؛ «گنت بیر آز ایسیسن، گل» دندیم. گوزلری آردیجا قالاراق قارانلیقددا یوخا چیخدی. قیشلانین (پادگان) دورد بیر یانی مفتیل لرله ساریلمیشدی- قاقاق یولو تاپیلمیردی. گلن- گنده نی چکیب بارماغیمی تئیه ساردیم. کنچن ایل کورد بیر عسگر اوره یینی قورشون لا دئشمیشدی؛ کنچن آی اردبیلی بیر عسگر بئینی داغتمیشدی. برجک- ین اوستونده اولن آناسینی باغیر اراق، قورشونو بئینینه سیخیمیشدی. آتاسی آغلایب سیتقاییب، آغزینا گلنی ارتشه سوخوشدوروردو. حفاظت بیر تهر مسئله نی اورت- باسدیر ائله ییب بیتیردی. بو قیشلایا گلدیییمدن بیر هفته سونرا، حفاظت بیر قارانلیق اوتاقددا، منه بیلدیریش وئردی. جیزیغیندان چیخسان بئله اولاجاق، ائله اولاجاق... جیزیغیمدا ایدیم؛ داها من دئییه بیر یسی قالمامیشدی. هر گنجه آتدیغیم زولپیدوم لار گونو- گوندن قارانلیغا قاپساییردی. سس سیز گلیب گنتسمده بارماق ائله یین چوخ ایدی. فرمانده چینیمنده کی اولدوزلارا تمسخر ایله باخیب: «بو گونو ده قالمالیسان! شامگاهدان سورا اوزونو افسر سره تانیتدیریب گئدرسن» دئدی. نظامی احترام وورمادان اوتاقدان چیخدیم. «بونا اوش گون

اضافه یاز، احترام وورماغی اورگشسین» دالمجا دئدی. گونون اییلدییی زمان
صبحگاه میدانیندا رژه تمرینی اندیردیله؛ بایراق دالغالانیردی. یالنیزجا بیر قیراقد
اوتوروب باخیردیم؛ گۆزلریم هاراسا دیکیلی قالب ایچیمه جوموردوم. اوتوروب
قالمالی ایدیم، یوخوا چیخمالی ایدیم! پوتون لارین چیرپینتیسیندان اورهیم دؤیونمه یه
باشلا بیردی؛ ریتیم توتوب تاپا-تاپ دؤیوردو. سان وئرلیردی؛ پوتون لار تاپیلدا بیردی؛
یاغیش یاغیردی؛ دالغالانان بایراق ائندیریلیردی؛ میدان عسگردن سیلینیردی...
یاغیشدان جوم-جولاق سو اولوردوم؛ آما یئنه اوتوردوغوم یئرده اوتورمالی ایدیم. گنجه
قیزدیرما آمان وئرمه دی؛ گلن-گندن سسی، پوتون لارین چیرپینتیسسی، سان وئرمه لر؛
هامیسی ایچ-ایچه گریب بیر بورولغانا دؤنوشوردو. زولپیدمون بیرسی، زولپیدومون
ایکیسی، اوچو... سونوندا قارا باسملار سؤنوردو. شاختادان ژ-۳ الیمه یاپیشمیشدی.
قورشونو سیخماغیم گلیردی؛ آما هارا سیخاچاغیمی آیرد ائده بیلیردیم. اورهیمین
باشی گؤینه بیردی؛ باشیم زوققولدا بیردی؛ گۆزلریم دؤیوکوردو؛ قیچ لاریم
سانجییردی؛ جانیمین هر یئری سیزیلدا بیردی. «مهندس قیزیشدیم، ال لارین
آغریماسین»؛ عسگر قاییدیب گلیمیشدی. دولو خیشابی چیخاریب الینه وئردیم. اورهیی
یئرینه گلدی، قیریش لاری آچیلدی. آما قورشونون بیرسی اسلحه نین ایچینده
قالمیشدی! سحر دده یاندا اراجاقلار! سرهنگ «گوردانی سنه تاپشیردیغیمدا چوخ نیاران
قالیرام» دئییردی؛ آما آیدا بیر یول بو ایشه بویون وئیردی. «سن افسرنگهبان اولان

گئجه لر ياتا بولمورم»؛ سيغاري نين توستوسونو انشييه اوفوروركن بوغولا-بوغولا
 دئيردى. من هنج بير گئجه ياتا بيلميرم دئمك ايسته بيرديم. ديدرگين-ديدرگين ماشيني
 سوروب قيشلانين مفتيل لرينه چاتميشديم. گزمه عسگره مفتيل داليسيندان بير گيله
 سيغار وئرديم. سيغارلاشيب دانيشديق؛ «بو گئجه دن سورا ۶۶۶ گون قالير؛
 قورتار سايدى ياخام قورتاراردى؛ لامصب گون لر گئچمير كي...» اسلحه نين قونداغيني
 يئره ديكيب، سيغاري نى توستوله بيردى. گوزوم قورشاغينا سارديغي دولو خيشاب لاردا
 دونو خوب قالميشدى؛ او ايسه داغدان باغدان دانيشيردى. قارانليغين اوره يينده سوزونو
 دئيه جك بيريسيني تاپديغي اوچون سئوينيردى. سئوديبى قيزدان، خيدمتدن سونرا
 ائولندييندن... بوش خيشابى يئرينه تاخيب قارانليقدا يوخا چيخديم. «افسر نگهبانى»-
 يا چاتديغيمدا، پوتولو ياتاغا آتيليب اسلحه نى باغريما باسديم. بو بير قورشون منيم پاييم
 ايدى؛ بوتون وارليغيم لاييه دورمالى ايديم؛ سحر اذان سسى اوجالاندا قورشونو
 سيخمالى ايديم. زولپيدومون نئچه سيني ايچرى اؤتوروب يوخويا دالديم. آمريكانين
 ارتشى، عسگرلى آغير وضعيت لرده تنز ياتيب تنز دورا بيلسين دئيه، بو حى
 دوزلدويميش؛ ايچرى اؤتورونجه يوخويا داليرسان، سحر يوخودان دوردوغوندا يوخولو
 زاد اولماييرسان. آما بئينين ايچينه آفتافا گؤتورور؛ گونو-گوندن قارانليقلاشيرسان. هر
 شئى او خارابانين ارتشيندن گلير؛ سانكى دونيا بير ساواش آلانى دير؛ اوندا توره ن هر نه
 ايسه بو ساواش آلانى نين دوز اورتاسيندان كئچمه لي دير. آما من سحر يوخويا قالديم،

قورشونوم ایسه یئریندهجه قالمالی اولدو. اولجه سرهنگ-ین یانینا گئتمه لی اولدوم، سونرا ایسه بازرسی و حافظته گؤندریلدیم. قان قوسدوردولار؛ بازرسی سنین روانی ساغلاملیغین یوخدور دئییه، بهداری دا تسته گؤندردی! بیر هفته قیشلادان دیشاری چیخاجاغیما ایذین وئرمه دیلر. داها بوراخمیشدیم؛ هر نهیی اولاجاغینا بوراخمیشدیم. حفاظت، سن بیر ایش لر تۆرمک ایسته بیردین دئییه، اوچ گون اوچ گنجه بیر قوران کیتابی قارشیمدا، قودوقلوقدا دوستاقلادی. زولپیدوم سوز قارانلیغا تاپشیردی - زولپیدومون اولوب اولمادیغی نین فرقینده دئییلدی! گولمه ییم گلیردی؛ دونیانین ایش لرینه گولمه ییم گلیردی! بیرسی اؤزونو قارانلیقدان قورتارماغا جان آتارکن، نسه آیری بیر شئی لره باغلا ییرلار. گۆز آلتیندا اولدوغومو آچیق آیدین دیوردوم؛ دوغرودان بیر ایش لر تۆرمک ایسته دییمی دوشونوردولر! آما من، ایچی بوش بیرسی، هاراسا گئندییمی نه ائندییمی بیلیردیم. مفتیلین دالیسیندان بیر اوووج توخومو عسگره ساری اوزالتدیم. سیغارین کۆتویونو یئره بوراخیب دونموش اوووجونو آچدی؛ «مرند اوشاغی اولاسان، بو مفتیل لرین آراسیندا قالاسان، آداما آغیر گلیر» دوداغینی چئینه یه-چئینه یه دئدی. یورولدوغو اوست باشیندان بللی ایدی؛ جیر-جیندیر پالتارلاری، واکس گۆرمه میش پوتون لاری، باشینا آغیرلیق ائدن کۆهنه بۆرکوا! یوخولو-یوخولو آسایشگاهدان دوروب گلدییمده، استوار گروهان-ی خطه دوزوب پار-پار پاریلدا ییردی؛ پوتون لاری، پالتارلاری گۆز قاماشدیریدی؛ گروهان-ین هامیسی واکس

یئمیش؛ ایشیلدا دیقجا ایشیلدا بیردی! پوتون لاریمی توز-توپراق باسمیش؛ باغی آچیق؛ یئریدیکجه اویان-بویانا جالانیردی. فیرئنجیمین دویمه لری آچیق ساجیق؛ بۇرکومو ایسه اونوتموشدوم. گروهان-ین قارشیسیندان کنچرکن، استوراین زهیملی باخیشی جانینما هوپوردو. باشیمی آشاغی سالیب -سوسموش، باخیش لاری جانینما آغیرلیق ائدن- گروهان-ین قارشیسیندان سووولدوم. رکن-۱ده بیر کاهی کاغذی گۆتوروب، دینمز-سؤیلهمز، اؤزومه اوچ گون اضافه یازدیم. "افسر جانشین" گئجه گردانا باش چکدییینده یاتدیغیمی گۆرور؛ آجیغیندان قاش گۆزو بیر-بیرینه دویونله نیر: «او اولدوزلاری چینیوه تاختیسان، بو دا صاحب دورماغیندی! گردانین هامیسی یاتیب، سن اؤزون ده هامیدان پیس...!» «زولپیدوم، زولپیدومون ایشیدی؛ بو گردانین شیرین یوخودا اولماسی هامیسی زولپیدومون ایشیدی!» دئمک ایچیمدن گلدی، آما تکجه گولومسه دیم. داها آجیقلا نیب آدیمی سانیمی یازیب گئتدی. زولپیدومون بیر-ایکی دنه دن آرتیغی سرخوشلوق گتیریر؛ یانشاق اولورسان؛ دئیینیرسن! یوخو گۆزلریمدن اوچموشدو؛ بیر چای دمله دیم. عسگرین بیر نئچه سینی چاغیریب، سحره کیمی چایلاشدیق؛ خوسانلاشدیق. خیدمتی نین سون گونونده او عسگرلردن بیرسی: «خیدمتیمده او گئجه کیمی گئجه اولمادی؛ چوخ یاپیشدی، یاشا داداش!» دئییردی. یئنه زولپیدوم! زولپیدوم دئمک ایچیمدن گلیردی؛ آما قوجاقلاشدیق گئتدی. من له بیرگه خیدمته گلنلر یاواش-یاواش قیراغینی قاتلاییردیلار. من یئنه قالیردیم؛ صبحگاه

شامگاه ميدانيندا، عۇمور بويۇ قالدېقجا قاليرديم. قاريني، ياغيشيني، ايسيتسيني، سويۇغونۇ گۇردوكجە گۇروردوم. يوخولاريمدا دا بير بايراق ائيب قالخيردى!
 بيتميردى كى بيتميردى! زاد اولوردۇ، زاد!

مطبه گيردييمده آدام آدام اوسته چيخيردى. قاش قاباقلى منشى يە ياخينلاشيب
 اۇنجه دن اينترنت اوزره شماره آلدېغىمى سۇيله ديم. دفترچە نين آراسينا بير نومره
 بوراخيب، ان آزيندان، بير ساعات دا يانا جايغىمى وورغولادى! چكيليپ بير -
 قارا گۇزلوكلو، چليكلى، قوجا- كيشى نين يانيندا اوتورمالى اولدوم. انگيني چلبينه
 سۇيكە ييب، قارا گۇزلويونون آرديندان، قارشيسيندا هاراسا ديكىلى قالميشدى.
 بوراسى، ايكي دۇهتورون، گۇزلمه اوتاغى ايدى! بير قابى ماما دۇهتورونه آچيليردى، او
 بيريسى ايسه بيزيم دۇهتوره! قوجا كيشى سانكى فيكرىمى اوخويور: «بير بئله پول
 آللار، ايكيسى سوخولوب بير يئره! هرەسى اۇزونه بير خارا با آيرمىيب...» اۇز-
 اۇزونه دانيشير يوخسا من له دانيشير؟ باشيني چئورمه دن دئيينيردى! بير بويلو قادين
 قاريني قاباغا وئريب ايله شه بيلميردى؛ اليني بئلينه قوياق هيرسيز-هيرسيز آياق اوسته
 دا يانميشدى. تئز-تئز آلنى نين ترينى سيليردى؛ هر آن سارسيليب يئره گله جه يى آينيردى.
 بير آيرى اوشاغى دا آرادا اويناقلايردى. بير كئچل، اورتا ياشلى كيشى گاهدان
 حسرت له كۇكسونو اۇتورودو. سى تى اسكن عكسنى الينه آليب، آيقين-بايقين يئره
 ديكىلى قالميشدى؛ قيزى و خانىمى يانيندا ايله شه رك، قيزى نين خسته اولدوغو

سنزلیردی. بئینیم بو دورومو چۆزمه‌یه باشلادی! بو لعنته گلمیش بئین بیر آن اولسون بئله دینج دایانا بیلمیردی! قیزی نین رنگ-اوروفوندان تومور یا بونا بنزر بیر خسته‌لییی اورتایا قویدوم. دؤهتور شوبه‌لی اولاراق سی‌تی‌اسکن قرارینا گلیبیمیش. ام اس نئجه؟ سیاتیک نئجه؟ یوخ سیاتیک اول بیلمز؛ بونون هله نه یاشی وار کی؟ هر ندیسه، آنجاق قورخو قیزین گۆزلرینده دؤیوکوردو. گۆره‌سن او تومورلو بئینینده نه گزدریردی؟ آناسی چرشایی اوزونه چکه‌رک، بلکه ده آغلا بیردی. دؤهتوره نه‌لر دئیجه‌ییمی بیر داها سانادیم؛ درمان لاریما چاتماق اوچون ازیرله‌دییم سؤزلری، باشلی قولاقلی دئمه‌لی ایدیم. اوتوردوقجا سیخیلیردیم! بویلو قادین داریخدیریدی؛ آغریدان آز قالا باغیراجاقدی! کۆرپه‌سی قارینندان دوشوب قانلی-قانلی آغ موزاییک-ین اوستونده ایمله‌مه‌یه باشلادی؛ دیرماشیب آغ دووارلاری دا قانینا بویادی. بالاجا ال‌لری و آياق‌لاری لا دووارلارا دیرماشیب، ایز‌سال-سال، هر یئری موندارلا بیردی. سو گۆتوروب هر یئری یومه‌لی ایدیم؛ قانلی سو! قدیم زامان «مرد»-ده قانلی آدیندا بیر سو واریمیش؛ بیر اوغلانی بوغدوغو اوچون بو آدی قازانیمیش! مردین بوتون اسکی سولاری بیر آریا گلیب، بو کۆرپه‌نین پوخلو ایشینی یومه‌لی ایدی. آنام سرتیب-ین ایلیق سویوندا پالتار یوینده، «صوفی مصمه» سویون لاپ یوخاری باشیندا ایله‌شهرک-هامیدان تئز گلیب، هامیدان گنج گندیب-یودو کجه یویورموش؛ قول‌لارینی دیرسکدن یوخاری هئی سویا چکیرمیش؛ آما یئنه تمیزلییه، آیدینلیغا چیخا بیلیمیش... اوشاکن

اۋلوردوم؛ بىر گون انام سرتىب باشىندان قايتىدىغىندا داھا آياغا دورا بىلمەيەجەيمى دويور. قىزدىرما جانىمى آلب، گۈزلىمە قان ساغىبلار كىمى، ھىچ نەبى گۈرموردوم؛ قارا باسما لار آمان وئىمىردى. صوفى مصمە اليندن گلن داوا-درمانىنى سىنادى؛ انامىن آغلايا-آغلايا آياق لارىمى يومەينى گۈرندە؛ يالاندان اونا اورك-دىرك وئىرسىن دئىه: «آپار بىر قانلى دا يويوندور؛ دىيىرلر سو يو درماندى...» دئىير. انام بىر گۈزو ياش بىر گۈزو قان -الى ھر يئردن اوزولموش- ھارا گۈستىردىلر آپارىردى. دۋھتورلردن، باخىجى لاردان يورولدو؛ آنجاق جانىمى قانلى يا تاپشىرىب تاپشىرما دىغىنى ھىچ زامان بىلمەدیم. آغام دا (بۇيوك آتام) اوشاقكن قىزدىرما توتوب اۋلورموش؛ ھر يئردن ال لرى اوزولندە، كىرلا تورپاغى يئدىردىب دىرىتمىشىدلىر. آغا بونو جورە-جورە ناغىل ائلەيىردى؛ ھر ائلەدەيىندە دە بىرى-بىرىندىن چوخ فرقىلى! باخىجى «مىرزە جلىل»-ى چاغىتدىرىب، قورخومو گۈتوردولر. باشىمىن اوستوندى تاس گزىدىرىب نىسە دئىيردى؛ لاپدان اىستىنمىش تاسىن اىچىنە، سو يوق سودان چىلەيىب، ندىن قورخدوغومون عكسىنى گۈستردى. ھر آغىزدان بىر سۈز چىخىردى؛ بىر سورە چكىش-بكىشدىن سونرا ايتدىن قورخدوغومون قارىنا گلدىلر؛ «بالام باغدا او قرە ايتدىن قورخوب! دا قورخووو گۈتوردوخ دا؛ صاباحدان دورارسان آياغا...». آما دورمادىم؛ گونو-گوندىن يوا لاشىردىم. انامىن گۈزلىرى دولوب بوشالىردى؛ ھامى نىن الى اوزولوردو؛ منى يوخا قويوردولار؛ يوخا چىخىردىم. آبام مىرزە جلىل-دىن طالعىمى سوروشدوقدا، مىرزە

گۈزلىرىمە باخار باخماز، سوسوب دايانمىشىدى؛ اودا گۈزلىرىنى قاچىرىمىشىدى. سون
 نفس لىرىم يادىمدا دىر؛ اوزولوردوم؛ اليم بوشا چىخىردى. سونونجو گئجه نفسىم سايا
 گلمىشىدى؛ جانىمدان بىر شئى لىر قوپوب سارسىلىردىم. قانلى دا بوغولوردوم؛ سويون
 دىيىنە يىرغالانىپ، اوزوندا قان جالاندىغىنى گۈروردوم؛ هاردانسا قان فىشقىرىپ
 جالانىردى؛ سو قىرمىزى يا بوياندىقجا بويانىردى؛ قاتىلاشدىقجا قاتىلاشىردى؛ منى
 يويوب آپارىردى. هئچ نەيى سىزىب گۈرە بىلمىردىم؛ اود ياغان گۈزلىرىم، قان ساغىلان
 گۈزلىرىم، قانلى بىر فىرتىنانىن ايچىندە گۈردو كچه قىرمىزى گۈروردو؛ فىرلاندىقجا،
 فىرلانىردىم؛ يووارلاندىقجا بىر شئى لىر قوپوردو؛ قىزدىرمام آلينىردى. ايچىمدە كى قارا
 قانى قوسدوقجا قوسوردوم؛ قىرمىزى يووارلاغىن بىر تىكەسى اولوردوم. من دئيه بىرىسى
 قالمادى؛ قىرمىزىيا دۈنوشدوم. سونسوز بىر زامان-مكانيين ايچىندە آخدىقجا آخىردىم؛
 يووارلاندىقجا يووارلانىردىم؛ فىرلاندىقجا فىرلانىردىم... وارلىغىمىن سون بىر ذرەسى
 بىتتېب باتاندا، قان آزالدىقجا آزالدى؛ يىرىن هاراسىناسا جوموب يوخا چىخدى. سال بىر
 داشىن اوستوندا، اوزو شىشمىش قاپ قارا اولموش، بىر اوغلانىن بۇىرونە دىغىرلاندىم.
 قارالىب شىشسەدە هىرسىز-هىرسىز گولومسەيىردى: «بو دفه قوتاردىن؛ آما قانلى قادالى
 گونلرىن قاباخدادى هله...» دئىر ك؛ قوملارىن ايچىنە جوموب يوخا چىخدى. سحرە
 ياخىن يوخودان دىك آتلىدىم؛ آنامى اوتوردوغو يىردە يوخو توتموشدو. قىزدىرمام يوخا
 چىخىمىشىدى؛ آغزىم قان قوخويوردو؛ زاد اولوردوم...

شيلتاق كۆرپە قايىدىب يىرىنە گىرمىشىدى. سوسوز ايدىم؛ سو وار ايدى، ليوان يوخ!
يانمىداكى قوجا كىشى يىنە بىنىمى اوخوماغا باشلادى - سانكى سويا حسرتله
باخدىغىمى دويموشدو؛ «ديوتلار آدامىن بىرىنە يوز مىن آلىلار؛ بىر ليوان بورا
قويموللار! پول قورومساختارى...» منشى دن سوردوم؛ اوز-گۆزونو تورشودوب يوخ
دندى. بىر ليوان سو وئىب هوشومو باشىما قايتاردىلار. نفسىم تنگىيىردى؛ اورەيىم
موسىقى دەكى درام كىمى گوپ-گوپ گوپبولدايىردى. گۆز باغىمىن آلت قىراغىندان
كۆينەيىمىن تىلىت قان اولدوغو، پوتون باغلارىمىن جالاندىغى سىزىلىردى. قوللارىمى
آرخادان قانداللايلاق، بىر سوپوق صندلىن اوستونده اوتورتىموشدولار. بلكە دە
سوپوقدان نفسىم تنگىيىب، اورەيىم دۇيونوردو. بىرىسى باشىمىن اوستونده هرەلەنىب
سايىر-سايىر دئىيىردى! بوراسى اوتاق دئىيىلدى؛ بوزخانا، مىردەشیرخانانىن اۋزو ايدى.
گۆزو باغلى دووارلارین يارىادك آغ كاشىدان، قالانى ايسە تاوانا كىمى بتوندان
اولدوغونو دويا بىلىردىم. تكجە آرادا اۋلونو يومك اوچون بىر اوجا سال داش
گرە كىردى! دونوردوم؛ دىشلىرىمىن بىر-بىرىنە چالىنماسىنى دوپوردوم. اورتالىقدا بىر
مىز اولمالى ايدى؛ آدامىن بىرىسى دالىندا ايله شىب خاشا-خاش نسه يازىردى؛ كىمدن،
ندن يازدىغى بللى دئىيىلدى! بىرىسى يورولوب او بىرىسى آياغا قالخدى؛ فىرلانىب
دئىنمەيه باشلادى. هر دن قولاغىمىن دىيىندە نسه پىچىلدايىب، هدهلهيىردى. بونو
سىنيرلارى پوزماغا، بىنى قارىشىرماغا اۋيرتمىشىدلىر. بوم-بوش ايدىم؛ قارىشاجاق بىر

شئی لر قالمامیشدی. بوشونا اؤزونو یوروردو؛ آغزی ساریمساق قوخو یوردو! لاپدان قاپی
 آچیلیب پوتون سس لری جالاندی. دیک آدیم گۆتوروب یئرہ چیرپیدی؛ یئرشینده ده
 قورخو جالاماق ایسته ییدی. بو پوتون لارین دادینی چوخ دادمیشدیم! یئنه آجیقلی-
 آجیقلی دانیشماغا باشلادی. او گون یاناکسی اوزالیدی پوتونونو بوغازیما سیخیردی؛
 ال لریمی آرخادان قاندالالییب، آشاغی یاندا ایسه بیر باشقاسی آیاق لاریمین اوستونه
 چیخمیشدی. جانبار آچا بیلیمیردیم؛ خیریلداییب گوج له نفس آلیردیم. پوتون بوغازیما
 سیخیلدیقجا، ایندیجه بوغولوب قورتاراجاغیمی آرزولاییردیم؛ داها سرت سیخاجاغینی
 دیله ییردیم. اوشاقلیقدا کوجه میزده - بوینو یوغون، هئیوره - بیر اوغلان وار ایدی؛ هامی
 اوندان اوزاق دوروردو. ائل - طایفاسی نین هامیسی او کوجه ده یاشاییردی؛ آتاسی ایسه
 هاراسا او یوخاری لارا باغلی ایدی! آتام: «اونلاری نان ایشین اولماسین؛ بوینو
 یوغوندولار، آدمی جازا قویارلار» دئییردی. منسه اوزاق دوروردوم، قول قانادلارینا
 ایلیشمیردیم. آما بیر دؤنه پیشییمه بیر تپیک ووردوغوندا، داها دایانا بیلمه دیم؛ وار
 گوجوم له بورنونون اوستوندن بیر یومروق ایلیشدیردیم. قان فیشقیردی! آما اؤزونو
 ایتیرمه دی؛ ایتله شیب منی یئرہ چیرپیدی. بوغازیمی گوبود ال لری نین ایچینه آلیب،
 سیخماغا باشلادی. سیخدیقجا سیخیردی؛ آخان بورنونون قانینی اوز- گؤزومه
 جالاییردی. کیمسه یاخین دوشموردو؛ چئوره یه آلیب باخیردی لار. یاردیم اولان
 اولمادی؛ سون نفس لریمی چکدیییمده - آیاق لاریمی یئرہ چیرپدیغیمدا - بوراخدی!

بیرآز آرخام اوسته خیریلدا ديقدان سونرا اؤزومه گلديم! اؤلدورمک ایسته سیدی
اؤلدورردی؛ بو کی اؤلدورمه دی، ایسته مه ییب! اؤلدورمک ایسته سه لر اؤلدوررلر؛ جانین
بو کیمی آدام لارین لینده دیر. پوتونلو کیشی ده، سون چیرپینتی لاریمدا، منی
بوراخدیغیندا اؤلدورمک ایسته میرمیش! هرله نیب بئینیمی قازیردیلار؛ آما من قولاق
آسمیردیم؛ فیکریمی یابیندیرماغا چالیشیردیم. ایت سسی گلیردی؛ یوخومدا بیر چوبان،
ایت سوروسونو اوتاریردی. هوردو کجه هوروردولر؛ هوردو کجه یاخینلا شیردیلار. منی
قورخودان، او باغدا کی قارا ایت، سورونون اؤنونده گلیردی. قودوز ایتین آغزی
کؤپوکله نیب، وار گوجو ایله هوروردو. هاوانین آلا قارانلیغیندا یوگوردولر؛ آما
قورخموردوم؛ الی یالین اولورسام دا قورخموردوم. یوخودا دا هر نه یی اولاجاغینا
بوراخمیشدیم. هوروش لری بئینیمی دیدیشدیریردی؛ قولاق لاریمی ایکی الیمین آراسینا
آلیب باغیرماق ایسته ییردیم؛ کار اولماق ایسته ییردیم؛ دونیادا هنج بیر سسی دویماماق
ایسته ییردیم. سارسیلیب یتره گلک اوزره اولدوغومدا، سون گوجومو ووروب، اؤزومو
توپارلادیم؛ من ده اون لارا ساری گؤتورلندیم. قارا ایت دؤنوب قاچماغا باشلا یینجا
سورونون هامیسی، قویروق لارینی قیسیب، دالی اوتوردولار. داغین اته یی ایله یولومو
آلیب گئدیردیم؛ بیر داها هوروشوب یوگورمه یه باشلادیلار. چوبان دیش لرنی
آغار دیردی؛ باشاردیقجا سوروسونو قوشقودوردو. داها دؤنمه یه هیریم قالمادی؛
هوروش لری دوز اوره ییمین ایچینه ایشله ییردی؛ یئنه دوزنسیز-دوزنسیز دؤیونوردو. قارا

ايت آتیلیب، بوغازیمی کۆپوکلنمیش آغزینا آلدی... یومروغون آغیرلیغیندان، صندله بیرگه آرخام اوسته یئره گلدیم! پوتونلو کیشی بیر ساعات دئیندیکدن سونرا، یورولموشدو؛ اوشاق کن ووردوغوم یومروغون یئرینی چیخمیشدی! بورنومون قانی آغزیما دولوردو؛ بیر داها بئله بوغولوردوم! زاد اولوردوم...

قوجا یئنه دئینیردی؛ اؤزونه یوخسا منه دانیشدیغی بللی دئییلدی: «الله بو دؤهتورلره لعنت ائله سین؛ هامی نین قانینی سورورلار؛ گؤرورسن نئجه هامینی بیر جور اسیر ائلیبلر؟ تون به تون دوشه سیز انشالله! بو خارابادا نییه گرح بو گنده دن سورا آیرسی اولمویا؟ نییه گرح بیر بئله نوییه دایاناخ؟ بیر ی ده دیننده گؤزوزون اوستونده قاشیز وار قیامت اولور! هئش کس بولارا سؤز دینمر دا، هئش کس...» منده اؤزومله چوخ دانیشیرام؛ اوجا سسله دوشونورم. یوخسا فیکیرلرین قاتما-قاریشیق اولدوغوندان، هانسی نین اوجونو توتاجاغین الیندن چیخیر. بئینیمین بور-بوجاغیندان، کیفسنمیش سؤزلری چکیب ائشیه تؤکورم؛ ان دیب بوجاقداکى سؤزلری اوزه چیخاریرام. سؤزلر، دوشونجه لر آغزیما شیغاییر؛ گلیب دیلیمین اوجونداجا دایانیر. گاهدان قایتارمالی اولورام؛ قایدان سؤز، بیر داها باشقا پوخ-پوسورلرله بیرلشیب یوگورور. بیر داها گئری قایتارماق؛ بیر داها قاتیلشماق؛ چوخالیب، یوگوروب قوسوتتو اولماق! سؤزلری قوسمالی اولورام؛ قوسوب، اوجادان باغیرمالی اولورام؛ ائله اولدوق لاری کیمی ائشیه پوسکورورلر. چاشیرسان؛ هارادان تاپیلیب گلدیک لرینه هویوخورسان؛ اؤز-اؤزونه

اوجادان دانیشمالی اولورسان! بیرسی دئینمه یینی گۆردوکده، یان باخیر؛ دلی اولدوغونو سانیر! آیری لارینا دئیجه سۆزلریمی اؤزومه دئیرم؛ سؤیله ییب یانیتلا بیرام؛ سؤیله یین من، یانیتلا یان من! من... من... من... هر یانا گئدیرسن سه، سونوندا اؤزونه قایدیرسان. دئینه-دئینه ماشینی شهرین اوجقار بیر یئرینه چاتیرام. ماشیندا کیمسه سنی دویمور؛ باغیریب-باغیریب فرمانا چیرپیرسان؛ یئنه دو یوب گۆره نین اولمور؛ آیری باخان، پیس باخانین اولمور. ماشین بیر یئشیک (جعبه) کیمی سنی دینله ییب، سۆزلرینی کیمسه یه دئمه دن اؤزونده ساخلا ییر؛ بوتون یارغیج لاردان (قضاوت) قورو یور. سۆزلر آغیزدان چیخجاق، شوشه لرینده ارییب، هارداسا گیزلنن قالدیر. گۆز یاش لارینی گۆروکن، باش آغری و ئرمیر؛ آغلاماغینا ماجال و ئیریر؛ سنی تئز اوغوندورماق ایسته میر-آغری لارین گۆزدن آخیب اریمه سینه میدان و ئیریر. اؤزوندن یورولدوغوندا، موسیقی سینه دالراق، هارادان هارایا سوردویونو اونودورسان؛ ایتیب باتیب یوخا چیخیرسان. سیغینا جاغیم تپه جیه چاتیرام؛ ایچمه دالیب، دئینه-دئینه چیخیرام. بو یئرله آیاق باسدیغیما، دانیشیب یاناشاقلانماغیم گلیر! سۆزلری درین یئرلردن دیشاری چکیب، دیلیمه آخیدیرام. سۆزلرین دورمادان بئله آخیب گلمه سی نین قارشیسینی آلمامالی یام؛ اؤز آخینی ایله آخمالی دیرلار؛ قوسونتو اولوب یوگورمه مه لی دیرلر؛ بو تپه جیکده نفس چکمه لی دیرلر. قاش قارالیر. یورغون آدیم لاریمی آتدیقجا تپه جیه چاتماق سئوینجینی یاشاییرام. آدام دئییه بیر جانلی نین بورالاردا ایزی-توزو یوخدور؛

بۇجكلر بئله سوسوب قارانلىغا جومورلار. منده جومورام؛ اۋزومدن قارانلىغا جومورام. باشا چاتديغيمدا، آرتيق شهرين ايشيق لارى سايريشير. شهر قيميلدانىب قوخويور! اوندان اوزاق ساىخىنلىق دويورام، موتلولوق دويورام. آما چوخ سورمه دن دومان اۋز ايشىنى گۋرور؛ يوخارى گليب ايچىمى قاپسايير. دورغونلوق، سوسقونلوق، دارغىنلىق ايچىمى سارير. گۋزلريم شئحلەنير؛ قولاق لاريم توتولور، هير سيزلىق داها دا جانىمى قومارلاير. بئىنىم ياواشبيير؛ ياواشبييب دارىخديرير. هر ترپە نيشىم، چيرپىنتىم اسلوموشىن كىمى ايرەلى له يير. هر زاماندان آرتيق ايچىمه دالىب، شاشمىش حالدا، موندار وارليغىمى آنيرام! دومان قاتىلاشير؛ چاخير شوشە سىنى يوخارى قالديريب، دومانى قيرمىزيا بوياييرام. بير گول سيغارى فيسقيريب، قانا بويانىمىش دومانى آرادان جيريرام. وارليغىم ايكييه بۇلونور؛ داها ايكييه بۇلونموشم، داها ايكي آدم اولموشام؛ راحتجاسينا اۋز-اۋزومه يانشاقلانا بيلرم. بو ايكيلىيى داها گولنديريم دئيه بير اوووج حب-ى ايچرى اۋتورورم. حبلر ديليمدن آشدىقجا، بو بالاجالارين نه ايشلر گۋره بيله جهينى آنيرام. اوووجوم حبلردن بوشالديغىندا، گۋزلريمىن شئحى گۋز ياشينا دۇنوشوب، آخماغا باشلاير. داها هئچ نه گۋرمە ديم؛ برزخين، اوچورومون ايچينده هئللە نيرديم. آياغيم يئر اوزونه گلמידى؛ برزخين ايچينده بيرغالانيرديم. بو برزخ گاه بير بيچاق كىمى اوره يىمى دئشيب قانىنى آخيديردى؛ گاه اونا ساىخىنلىق وئريب، دينجلدريدى. گۋروتولر، سسلر چكيليپ اوزانيردى؛ شهر چكيليپ اوزانيردى؛ ياخيليپ اورك بولانديريردى. سايريشان

ایشیقلار، بیر یومروق کیمی اؤز یئرینده چیرپینیردی. بیر سؤزون باشینی بیتیرمه‌دن، بیر باشقاسی یوگوروردو؛ اونو بوراخمامیش بیر آیرسی! گلرکن گندیردیلر؛ توزا چئوریلیب، اونودولوردولار! دومان بئینیمی دیدیشدیریدی. بو دونیانی گؤرموردوم؛ سس لرینی دویموردوم؛ آما ایچیمدن یوکسه‌لن گؤرونترلر، سسلر، آياق توتوب گندیردی. اؤزوم اؤزم له دیز-دیزه اوتورموشدوم؛ کیمسه یوخ ایدی؛ کیمسه ایچری گیره بیلمیردی. بیر من ایدیم، بیرده منی یارییا شاققالایان قاتی دومانیم! سحرین بیر واختیندا قورشون سسی ایله دیک آتیلدیم. بیر اووچو کهلیک اولاییردی! کهلیکلر پیر-پیر پیریلداییردی؛ گاهدان دا قاناییردی. باغیرساق لاریم آغزیما گلیردی؛ قوسدوقجا قوسوردوم؛ وارلیغیمی بیر ولکان کیمی پوسکوروب، ایچیمین اودونو آلیردیم. کور اولدوم؛ ال لریمی داش لارا سورت-سورته آياغا قالخب هاردا اولدوغومو عیارلاییردیم. آياغیم هارداسا بوشا گئتدی؛ تیکان لاری جانیمایغا-بیغا آشاغی دیغیرلاندیم. منی یویوردولر؛ پوتونلو کیشی میردشیرخانانین سال داشی اوستونده یویوب، یامان یوغوز یاغدیریدی. آغزیم گؤیه ساری آچیلا قالمیشدی؛ دیلیم یئرینده جه اسیردی. یئنه قوسوردوم؛ پوتونلون ایشینی پوخلاییردیم. قانلی کفه‌نی بورمه‌له‌یب آغزیما سوخور؛ ایچیم بولانماغا باشلاییر؛ دومان قانا، قان دومان، دومان چاخیرا، چاخیر داوايا، داوا ماریجوانتایا قاریشیر؛ بولانیب قاپ قارا سویا دؤنوشور؛ گچ کیمی آغارمیش اوزومه فیشقیریب، قارانلیغا بویاییر؛ هر یئر قارانلیغا بورونور. اووچو الینده کی سیلاحی،

قونداغی اوسته یثره دیکیب، اوزومه سو سپیر؛ ماددیم-ماددیم یارانمیش اوزومه باخیر. تلیسینده کی کهلیکلر آرتیق پیریلدماقدان یورولوب قانامیشدیلار؛ قان جالانتیسی تلیسدن گۆز-گۆز ائله ییر. سو قایینی ایره لی توتوب، ایچمه ییمی ایسته ییر. قان گنتمیشدی؛ سوسامیشدیم؛ زاد اولموشدوم...

مطبده بیر داها سو دزگاهینی یوخلادیم؛ اوووجومدا سو ایچمک ایسته ییردیم. بیر آ پلیس گلیمیشدی؛ ایش اوستوندن گلدییی اوچون تله سیردی؛ نظامی پالتارلاری اینیده، کولتونو ایسه قورشاغینا سارمیشدی. منشی: «بو مریض چیخجاق سیز بویورون» دندی. گنڈیب دؤهتورون اوتاغی نین قاباغینی کسدی. باشی تومورلو قیز، باشینی دووارا سؤیکه ییب، گۆزلرینی یوموشدو. بویلو قادین، آرتیق اوتورماق زوروندا قالمیشدی. یانیمداکی قوجا، سوسوب، چلیینه سؤیکه نه سی قالمیشدی. بئینیم دایانمیردی؛ قایناشدیقجا قایناشیردی؛ دوشونجه دن دوشونجه یه داشینیردی. بو قایناشمانین قارشیسینی بیر تهر آلمالیسان؛ یوخسا بیر پوخ چیخارداجاق! دؤهتور یازدیغی نسخه ده بو ایشی گۆرمه لی دیر؛ قارا-قورالاری پوزمالی دیر. موتلولوغو بیر داوایا بوکوب سونورلار! داها هئچ نه دویمورسان؛ دوروخوب دایانیرسان؛ بیر لئش کیمی یاتاغا دوشوب قالیرسان. بیر قورشونو بئینه سیخان کیمی، هر نه یی بو حبلره سیخیرلار! بیر قولچاق اولراق، دو یغودان دوشونجه دن دوشورسن. هر نه اولورسام؛ قولچاق اولورسام، لئش اولورسام، دوروخوب قالیرسام، بو بئینیمی سؤندورمک گره کیر: زاناکس،

زولوفت، سرامين، بوپروپيون، اورلپت، فلوكستين... الدە ائتمك اوچون؛ بوتون گوجومو توپارلامالىيام؛ يوخسا داھا اولماياجاق، ايشين ايچيندە ايش چيخاجاق! زاد اولاجاق...

گوزومو آپليس-ين كولتوندان آلا بيلميرم. اليني كولتون اوستونە سۇيكە يەرك دووارا دايانيب؛ يورغون-آرغيندى... خيدمتدە عسگرلرە ژ-۳دن باشقا آيرى سلاح وئرميرديلر. عسگر بير كادرين كولتونو آليب اونا چاتديرماق ايستە دىيىندە دە، قارنينا سوخوب ھۇوشنە ايچيندە داشيبيردى؛ قورشونوندان بوش اولان بير اسلحەنين ھۇوشنە سيني ياشايبيردى. بلکہ بو آپليس-ين كولتو دا ديكور كيمي بير شئى دىر... آرتىق يورولدوم؛ باشيمي تىترک ال لريمين آراسينا آليب، سۇندورمك ايستە ييرم. دونن آخشام گۇردويوم گودە بوى، پالتولو، پاپاقلى كيشيە بنزر بييريسى، قارشى يانين صندليدە ايلە شيب منى سوزور! سوزمور، سن انلە آليرسان! اۇز ايشيندە دىر؛ بو او گۇردويون دئيبيل؛ يانيليرسان؛ اينان يانيليرسان! يوخ؛ اۇزودو كى وار؛ اۇز باشيما بۇرك قويانمارام! سندن نە ايستە يير؟ نيه سيرا گليب منە چاتمايير؟ بير داھا شمارە مى يوخلا ييرام: ۶۶!۶۶ يوخسا ۶۶۶؟ ۶۶۶ اولسا نئجە؟ گۇزلىریمە شئح ايشلە يير؛ گۇرە بيلميرم. ۶۶۶ ھاردان گلير؟ كيم اونو منە ائشيتديريب؟ كيم بو خستە بئينيمە يولوخدوروب؟ قوجا اۇز-اۇزومە دانيشديغيمدان گولومسە يير؛ سانكى اۇزونە بير دئين داش تاپديغى اوچون سئوينير! گودە بوى كيشى منى سوزور؛ من گۇرورم دا

سوزورا! بوغولورام؛ سیرا منە چاتینجا بوغولوب اؤله جهیم. اوره ییم دوزنسیز دؤیونمه یه باشلاییر؛ سویوق تر آلنیمدان سوزولور. خسته اوره ییم گاه یورولوب دایانماق ایسته ییر؛ گاه دا اؤزونو جیریب داغیتسین دئیە، چیرپندیقجا چیرپینیر. آغری کوره ییمدن بوینومون دامارلارینا ایشله ییر؛ نفسیم تنگییب گوجلە یوخاری گلیر. داوالار قایغیسی اولماسایدی دوروب قاچار دیم! اؤزومو یورغون بیر یولا چاتدیراردیم. او چئورەسی داغیلیمیش، تور-توستو ایچیندە بوغولموش یولو، ایری آددیم لارلا آدیملایاردیم. یورغون بیر قفە یه چاتاردیم. او ایشیغی سوزالمیش قفە نین، یورغون اوتوراجاغیندا اوتوروب، یورغون بیر جای ایچردیم. سونرا یورغون کۆلگمدن، یورغون بیر عکس چکردیم. موبایلیم اوزون، قیسا، یاییلمیش، آوازیمیش، یورولموش کۆلگه لریم له دولوردور. گل بو کۆلگه لر سنین اولسون. من بو دؤھتور جیناب لاریندان بیر نئچه داوانین دینلمەسی اوچون گلیمیش؛ نییە مندن ال چکمیرسن؟ حبلری ایچری آتیب، لئش کیمی قارانلیق یاتاغیما دوشوب، یوخا چیماغی دوشونورم؛ اوندان ساوایی، داها هئچ نە منیم اومورومدا دنییل. گل جیب لیریمی بوشالدیم؛ گل چانتامی بوشالدیم؛ موبایلیمی یئرە چیرییب پول-پول ائله ییم؛ دور گل... آ پلیس گیریپ چیخیمیش؛ منیم قارشیمدان اؤتوب گنڈیرمیش. تیتراک ال لیریم ماجال وئرسیدی، کولتونو جییدیدا بیلردیم! بیر قورشون او بویلو قادین-ین شیشمیش قارنیا؛ بیر قورشون او باشی تومورلو قیزین بئنیننە؛ سون بیر قورشونو ایسە، بو دایانمادان دیدیشیب چئینە شن باشیما سیخاردیم. گوزگودە اؤزومو اؤیوب قوجاقلاییرام. داها اؤزوم دە

اۋزومله گۈز-گۈزه گلە بېلمىرم! بارماغىمى سالىب، گۈزلرىمى كاساسىندان قاشىيب
 يىترە سالىرام؛ بىر يوللوق كور اولوب ياخامى قورتارىرام. اما سىلر بىتەسى دىيىل؛
 قولاق لارىما قورغوشوم ارىتمەلىم؛ اورە يىمىن دوزنسىز دۇيوتولرىنى دايندىر مالىيام؛
 بىنىمىن چىنەشىب قاناماسىنا سون قوي مالىيام؛ بوتون خاطرەلرى سىلىب انشىيە
 آتمالىيام! گوزگو سىنىب يىترە جالانىر؛ هر شى بىتير... او جقار بىر كندە، بالىقچى بىر
 بالىغى حو ووضون ايچىندن توتوب، توپراغىن اوزەرىنە آتير؛ چىرىندىقچا چىرىپىنير. اوشاق
 اورە يىم داينمىر؛ يوگوروب، بالىغى سويونا قايتارىر. بالىقچى دىش لرىنى آغاردير: «او
 قدر باشىنى يىترە چىرىپ، سويلا قىترسن دە اۋلر؛ قالماز...» باشىمى ال لرىمىن آراسىنا
 آلىب باغىر ماغىم گلير؛ باغىرىب، آز دا اولورسا، اۋزومو بوشالاتماغىم گلير... منشى
 آدىمى سىسلەيىر؛ بىر جار ماددىم-ماددىم اوزونە باخدىقدان سونرا، اوتاغا سارى
 آدىملايىرام. اونو توشام؛ بو جىنابا دىئەجك لرىمى اونو توشام! اودوزدوغونو اۋنجه دن
 بىلن بىر اويونچو كىمى قاپىنى آچىب ايچرى كىچىرم. آردىمجا بىر نىچەسى داوالارىنى
 دۇهتورە گۇسترمك اوچون ايچرى دورتولورلر. سانكى هامى يارىشمادا دير؛ بىر آن
 گىرى قالير سان سا اويونو اودوزور سان! دۇهتورون قارشىسىندا اوتوردوغومدا قارا-
 قورالار، داها گوجلۇ، داها گىنىش، ارىشىرلر. محكمە دە قاضى قارشىسىندا ايلشدىرىلن
 بىر سانىق كىمى ال-آياغىم سوزالىب الدن دوشور. دۇهتور داوالارلا اوغراشاراق نە حالدا
 اولدوغومون فرقىندە دىيىل! شاه دامارىم آتیب توتور؛ دامارلارىمداكى قان، وار گوجو

ایله، بئینیمه شیغاییر؛ ایستی تر آلتیمدان آخماغا باشلاییر. دنگه مین پوزولماماسی اوچون تیتراک ال لریمی دیزلریمه سؤیکه بیرم؛ آما بئینیمده کی جوشوب داشان لارا بیر ایش گؤره بیلیم: "گوده کیشی، سوموک ساپلی بیچاغین تییه سینی خیرتله بیمه چکیب قانینی آخیدیر؛ شوکولات کسک یئردن دیشاری آتیلیر. صلوات چئوردیکجه بوغازیمین قانی داشیر؛ خیریلدایا-خیریلدایا اولور سادا بو صلواتی سونا چاتیرمالی یام! سؤز وئرمیشم؛ آما سونا چاتمیر؛ خیریلتی نین ایچینده اونودولوب الدن دوشور. قانا بویانمیش دیش پارچاسی، آغ موزاییکین اوستونده دانقیداییر؛ کۆرپه دیشیمی آغزینا باسیر؛ آناسی دانلاییر. قانلی سو، سو دزگاهیندان داشیب آخیر؛ مطبده اوتوران هر بیر کسی یویوب آپاریر؛ آما شیلتا ق کۆرپه صبحگاه میدانین بایراق میله سینه دیرماشیب دالغالانیر. جوم-جولاق سو اولاراق، بوزوشوب، تیتره بیرم! عسگر، وئردیییم توخوم لاری خیشابا دولدوروب، هامی سینی کؤکسومه سیخیر. بئلیم عقرب بئلی کیمی آچیلیر؛ بالالاریم ائشیییه تۆکولور؛ پیشیییم بالالاریمی اوینادیب-اوینادیب اؤلدورور. شیشه تاخیرام؛ شیشی قویروغوندان سوخوب آغزیندان چیخاریرام. پوتونلو کیشی یولداش لاری لاییر گه کباب اولموش اتمی دیش لرینه چکیرلر: -میرده شیرخانادا تمیز-تمیز یوموشم؛ لاپ بالیق اتی کیمی اولوب؛ فقط بونوندان اوسته نی یئمه بین؛ باشینی اوین-بویانا چوخ چیریب؛ خارابدی؛ اونون صاحابی وار... کوچه میزین هیوره گنده سی باشیمی قولتوغونا ووروب آپاریر؛ کوچه میزده دیغیرلادیر؛ آغزیم کربلا توپراغی دولور. یارالی

باشىمى داواخانانىن پىشخانىنا قويور: «تتز بونون داوالارىنى وئر گنڭداخ، ايشىمىز وارا!». داواخاناچى گولە-گولە: «هئش بونون گۆزلىرى گۆرور؟» دئىهرىك گۆزلىويونو گۆزلىمە تاخىر. صبىحگاه ميدانىندا باشىم ديغىرلانىر؛ ايت سوروسو داراشىب گۆزلىرىمى چىخارماق اىستەيىر. ميرزە جليل ديغىرلانىن باشىمى يئردن آلىر: «گۆزلىرى اؤزوموندى؛ هئش كىمە وئر مەرم». كىرلى ديرناق لارىنى سالىب، گۆزلىرىمى گۆز ائويندن آيىرير؛ جىيىنە باسىب گوزگونون ايچىنە سوخولور؛ آنام آردىنجا گىر مەك اىستە دىيىندە، آ-پلىس كولتونو چىخارىب گوزگونو يئره جالايىر. آنام گوزگو قىرىق لارىنى اوووجونا آلىب سىخىر: «بالامى وئر ين اؤزمە...» آغلايلاق اوووج لارىندان قان آخىدىر؛ يئره جومان قانلى نىن قانى بىر داها ائشىيە فيشقىرىر. كاغادىمدان قارىشقالار بۇيودوكچە بۇيويور؛ قانلى نىن جانى يارالى اوغلونو، يئدىكچە يئىر. اووچونون تلىسىندن كهلېك لىر پىرىلدايىر؛ قانلى كفهنى دىمىدىك لىرىنە آلىب شىرىن اوزەرىنە چكىر. بالاجا قىزى، قومرال ساچ لارىندان، آسىرلار؛ يئدىيى قىرمىزى آلمالارى بوغازىندان چىخارىرلار. انگىمى كسىب، قارا ايتىن قاباغىنا آتىرلار؛ انگىمى انگىنە آلىب، خىرچىلداير؛ قويروغونو بولايىر؛ بىر سورو ايت قويروغونو بولايىر؛ بىر شىر قويروغونو بولايىر! چاخىرى سايرىشان ايشىق لارا جالايىب سۇندورورلر؛ گون باتىر؛ چىراق سۇنور؛ دونيا قارانلىغا چولغانىر. ايچىمىن دومانى يىرتىجى بىر حيوان اولور؛ ايتلىرى جايىناغىندان كئىچىرير؛ يارالانىر؛ سويون قىراغىندا يارالارىنى يالايىر. سحر يوخودان دوردوغوندا، پوتونو

بوغازینا سیخیرلار؛ بوتون وارلیغینی اونوتماق ایسته‌ییر؛ بوتون خاطرهلرینی پوزماق ایسته‌ییر. قومرال ساچلی قیزی، ساچلاریندان چکیب ایکییه بۇلورلر؛ بۇلوکلریمیز بیر-بیرینه قووشور؛ توستو اولوب یوخا چیخیر. قانلی نین اوغلو: «گل... گل... گل سنی قورتاریم... گل سنی بیتیریم... گل سنی دینجلدیم... گل قاداسی، گل اۋزونو بیتیر.»

دۆهتورون سسی ایله اۋزومه گلیرم: «بویورون؛ من خیدمتیزده‌یم...» دیلیم قوپ-قورو قورویوب، بیر-بیرینه دولاشیر. میزین اوستوندن بیر لیوان سو آلیب ایچری تۆکورم؛ اۋزومو اله آلیب، دۆهتورون گۆزلرینه دیکیلیرم؛ گۆزلرینی یاییندیریب میزین اوستونده کاغادلارینی قوردالاییر. «آ دۆهتور... من... من... من زاد اولموشام، زاد!»

حسن

ھاوا توتولموشدو؛ هر آن ياغاچاغيني دئيردى. كوكه پزخانانين قاباغى قالا بالايق ايدى؛ آغيز دئيهنى قولاق ائشيميردى! حسن يئكه پئنجه بى ايننده؛ ياشيل كاموا بۇركونو، كئچل يومرو باشينا - گۇزلىرى نين اوستونه دك - كئچيريب، باشيني قاپيدان ايچرى سوخاراق، نسه شاطيرا دئيردى. گولمكدن ايچى كئچيردى؛ شاطير دا اوزونو ساخلايا بيلميردى؛ گاه دوداغى قاجيب گولومسونر ك، گاه دا آجيقلا نيردى. شاطيردان باشى آييرد اولان كيمي دؤنوب جاماعاتا: «من سيزين هاميزدان قاباغام» دئيه، يئنه اوغونوب كئچيردى. بورونو شوشه يه داياييب، بير سوره، كونده سالان اوغلانين ال لرينه باخديقدان سونرا، اوزونو ساخلايا بيلمير؛ ايچرى دورتولوب، ال لريني اليه آليب دقتله باخماغا باشلايير! يئنى يئتمه اوغلان ايشيني بوراخيب گولومسونور؛ حسن سه تلمه دن

اونلو ال لری عیار لاییر. آغزینی آخماق-آخماق آچاراق: «گۆت گنده؛ نه قشح ال لرین وار سنین!» دئییه بوغازیندان گمی فیتینه بنزر بیر گولوش سسی چیخاریر. اونو بوراخراق، بوینونو قینینا ییغیب قول لارینی توولایا-توولایا، شاطیرا ساری شیغاییر. قان-تر ایچینده کوکه لری تندیردن چیخارماقدا اولان شاطیرین ال لرینی توتماق ایسته ییر. شاطیر آجیق لانسادا، حسن-ین یالواریش دولو باخیشینی، آچیق آغزینی، قینینا ییغیلمیش بوینونو، گۆوده سینه چارپاز لانیلمیش ال لرینی گۆردو کده، یوموشانیر؛ بیر الی ایله آلتی نین ترینی سیله رک، او بیر الینی اونا ساری اوزالتماق زوروندا قالیر. حسن باشینی گوبود ال لره سوخوب، چوخ جدیت له -بیرینجی دفه دیر بیر انسان الی گۆرور کیمی- اینجه له مه یه باشلاییر. باخدیقجا درینله شیر؛ دوداغینا اوتوران گولوش ایتیر. بیر آزدان بنزمیش شاطیر، سرت لیک له الینی گئری چکیب، دونقولدانا-دونقولدانا ایشی نین آردینی توتور. حسن آغزینی آچیب، یئنه گمی فیتینه بنزر گولوش سسینی او جالداراق، شاطیری باشدان آیاغا سوزمه یه باشلاییر؛ «آما او گۆت گنده نین ال لری، سن قورومساقدان قشحیدی ها...» دئیهرک شاققا چکیب گولور. شاطیر باشینی بولایا-بولایا «ننه ننجهدی حسن؟» دئیهرک، سۆزو دییشمه یه چالیشیر. حسن دوروخوب باشینی قاشییا- قاشییا: «سن منیم ننه می نئینسن؟ من هئچ سنین ننه وی سوروشورام؟» دئییر. سونرا بیردن نسه یادینا دو شמוש کیمی فیکره دالیر؛ گولوشو ایتیر؛ یئرین کاشی لارینا باخاسی قالیر. شاطیر آلتدان-آلتدان سوزه رک، ایشیندن راضی قالمیش کیمی، بیج-بیج گولومسونور.

حسن ھاندان گنجدن اۋزونه گلیب: «اۋیرش گئندە منیم چۆچەمی وئر گئدیم؛ نەم آجیندان اۋلدى!» دئیەرک؛ اوست-اوستە قالانمیش کوکەلرە ساری گۆتورلنیر. شاطیر اوز-گۆزونو تورشادیب: «اولاردان یوخ! گل بودو با...» دئیەرک، آشاغیدان بیر کهنە، قوروموش، کوکەنى چيخاریب الینه وئیریر؛ «مامانا سلام یتتیر» دئییر. حسن یولونو قاباغینا آلیب کوکەنى، ینکە پنجهیی نین قولتوق جیبینه، سوخا-سوخا: «بۇیوخ باجی گینه جاوانلارا خیدمت ائلیر؟ الله قوت وئرسین! جاوانلارین ایشینی یولا سالیر داا؛ چوخ ثاواب ایش گۆرور والله! الله اونتان راضی اولسون؛ محلەنین جاوانلاری اونتان راضیدی!» دئییب؛ بوغازیندان گمی فیتی نین سسینی چيخاریر. قیزارمیش شاطیر یوگوروب، حسن-ین قولوندان توتاراق، سرتلیکلە ائشیه آتیر. ایشی نین باشینا قایداریکن دوداق آلتی سۇیوش یاغدییر! حسن جاماعاتی ایلک دفة دیر گۆرور کیمی، بیرآز آیقین-بایقین باخدیقدان سونرا: «گۆردوز هامیزدان تئز آلدیم» دئیە، گولە-گولە، قولتوق جیبینه قويدوغو کوکەدن قوپاریب آغزینا باسیر.

بیر اوجا بویلو، قاراشین، بیغلی اوغلانین سیقار چکمه سینی گۆردوکدە، هر نه یی اونوتموش کیمی، اونا ساری گۆتورلنیر: «گۆتە گۆت وئرمیش، بیرین دە منە وئر» دئیە، الینی اونا ساری اوزالدير. اوغلانین گۆزلی برەلیب، تپەسینە چيخیر؛ اونون الیندن ووراراق، یاخاسیندان توتور. بیرآز چکیش-بکیشدن سونرا، بیر نئچە شاپا اوز-گۆزوندن اوتوردور؛ حسن یئرە سریلیب، هیچقیریر! بیر نئچەسى داخ اوغلانی آیری یۇنە

آپار اراق، قومار لاییب، نسه دئییر لر. بیر قوجا کیشی حسن-ی قالدیریب، اوست-باشینی چیرپیر: «حسن گینه یامان دئمیسن؛ هه؟!» دئییر. حسن گوزونون یاشینی، یومرو الی نین دالیسی لا، سیله-سیله؛ آجیق لا: «هه دئدیم؛ هله اششع اوغلو اششع ده دئدیم» دئییر! داخ اوغلان، اوزولموش حالدا، باشینی توولایا-توولایا، حسنه ساری گلیب اوره بیینی آماق ایسته بیر. بیر پاکات سیقاری حسن-ین جیبینه باسراق، باشینی تومار لاییر. حسن-ین، اوزولموش بنیزی نین قیریش لاری بیر داها آچیلیب، گولمه یه باش لاییر! اوغلانین اوزونو تومار لایراق: «ایندی کی ائله اولدی، وئرال لریوه باخیم» دئییر. اوغلان یان-یوره ده کی لره گوز گزدریب، چاشمیش حالدا، ال لرینی اوزال دیر. حسن، چوخ اینجه لیکله، ال لری آلت-اوست ائدیپ گوزونون اؤنونه توتور. نسه چؤزور کیمی، بارماق لارین اوجونا، اوووجون ایچینه، الین چیزگی لرینه چوخ دقت له یانا شیر. «چؤل ایشینده اولارسان؛ هه؟!» آغزینی آخماق یانا آچراق سورور! اوغلانسا ماددیم-ماددیم «هه...» دئییر. «گوردون چوخ اسکی حسن؟! آما یاخچی اوغلانسان، خوشوما گل دین» دئی، بوینونو قینینا قیبیب، آخماق-آخماق گولور.

هاوانین قاش قاباغی هر آن یاغا جاغینی دئییر دی. حسن فیکره دالمیش حالدا کهنه محلهنی آیاقدان سالیر؛ کوکه دن آغزینا باسراق، سیقاردان چکیر. هوشونو ایتیر میشدی؛ جوشوب داشان دوشونجه لر بئیننده فیرتینا سالیب، میز یلدانماق زوروندا قالمی شدی: «یاغیش یاغسا، دامداکی سیقار کؤتوک لری نوغدانین آغزینی توتاجاق؛ سو داشیب ائوه

جالاناجاق؛ انوی آغزینا آلاجاق. موسلوم یازیق اولاجاق؛ اولدوغوندان دا اولاجاق! شیدیریغی یاغیش هر نهیی یویهجک؛ گؤیرچین لری، تویوق لاری، هیندیشقالاری، قارا پیشیی بوغاجاق. من ده بوغولاجام؛ سیقار کؤتوک لری هامینی بوغاجاق. دام چؤکوب گلهجک؛ موسلوم توپراق لار آلتیندا قالاجاق. یوخودا بوغولوردوم! یاغیش یولونو تاپا بیلیردی؛ سئل اولوب آخیب گلیردی. گولدانیمی یویوب آپاردی؛ منی ده، تنه می ده، حیطین اورتاسینداکی بئلی سینمیش حوووضو دا! موسلوم-ون ال لرینه باخدیم؛ سویوقدان اسیردی؛ سئل یویوب هر نهینی آپارمیشدی! اؤسکوروردو، آغلایردی؛ ینکه دانیشماغینا دئییل، آغلایردی. سئل داشیب او قیزین ال لرینی ده یویهجک؛ داها نقاشی چکه بیلمه یه جک؛ او اینجه ال لر، داها بویالاری سورتیه بیلمه یه جک. بیزیم محله چوخ چوخوردور؛ سو دولوب هر شئی آغزینا آلاجاق. موسلوم-ون دامداکی سیقار کؤتوک لری هر شئی پوخلایاجاق. گنجهلر موسلوم سیقارینی چکندن سونرا کؤتوک لری ییغمالییام. دامدا، سویوقدا، گنجه یاریسینا کیمی اؤزویله خوسانلاشیر. هر گنجه، بیر قاب آغ الکولو خیرتله یینه بوشلادیر. هر دن آغلایر؛ سؤزونو دئییه جک کیمسه سی یوخ! او قیزین ال لری چوخ اینجه دیر؛ موسلوم-ون اونون ال لرینه وورولدوغونو یاخشی بیلیرم. بئله اولسا سئل جوشوب، بوتون ال لری یویهجک؛ هامی نین ال لری قیریلایاجاق. موسلوم توپراق آلتیندا قالیب اؤله جک؛ دام چؤکوب اونو قویلا یاجاق. او کؤتوک لری ییغمالییام... موسلوم-ون ال لری چوخ خاصادی؛ او قیز اونون الیندن

توتمالی ایدی! قیزین ال لری گۆزلدی؛ بویا یاخیلدیغیندا داها دا گۆزل اولور. موسلومه
 چوخ خیناوا وئردیلر؛ امدییی سوتو بورنوندان گتیردیلر؛ گلن بیرینی ایلشیدیریب
 گئیدردی. موسلوم اودوزمادی، دایاندی. بو قیز اورتایا چیخانندان داها آیاقدان دوشدو؛
 داها دایانا بیلیمیر. تکینه او دامدا قالب چوروپور؛ گوجو سیقارا، الکولا چاتیر؛ او سیقار،
 او الکل اونو بوغاجاق...»

حسن دئینه-دئینه چوپور عباسین مکانیک توکانینا چاتیر؛ اونو بیر ماشین-ین آلتینا
 گیرمیش گۆرور. قیچلاری نین آیاغیندا دایانیب «دیوٹ، منه سیقار وئر» دئیر. چوپور
 باشینی انشییه چیخارمادان: «گئت گۆروم حسن؛ بویون حوصلم یوخدی ها!» دئییه
 دونقولدانیر. حسن قیمییشیب، تزهجه آغزینا باسدیغی چۆرک تیکهسی، بوغازینا قاچیر؛
 چئچییب اؤسکورندن سوزرا، آغزی نین سویونو آخیدا-آخیدا: «او گون او آرواد
 کیمیدی گتیمیشدین ائویزه؟» دئیر. چوپور بونو انشیتجک تئز ماشین-ین آلتیندان انشییه
 سورونوب؛ اوزاناقلی، شاشمیش حالدا، حسن-ین اوزونه باخاسی قالیر. هاندان گنجدن
 اؤزونه گلدیگده، آیاغا قالخیر؛ دوش جیبیندن سیقار پاکاتینی چیخاریب، بیر نئچه
 گیلهسینی اونا وئیریر. قولوندان توتوب: «گل سنه بیر چای وئیریم؛ چۆرچ یئمیسن
 یاپیشار» دئیر؛ آلتدان-آلتدان سوزه-سوزه چکیب توکانا آپاریر.

حسن خارپا-خارپی لا قندی چئینهیب، چایینی ایچه-ایچه: «نم دیبیر، گل سنی
 آپاریم زیارته! دیبیرم سیهدیر گۆروم آرواد؛ منیم هئشزادیم دیبیر. من قشیم؛ بیلیمیرسن

كى نىجەيم! ال چەمىر دا! دىيىر؛ ھىچ اولماسا گل گىنداخ بو مرنىدىن داغ امامزاداسىنا!
 دىيىرم آرواد؛ يىرى سىھىدىر! منى اوردا سىكەننن آدى ندى؟ گۆرورسن دا چوپور؛ ھىش
 سنە ائەلە دىيىرلر؟ خالقىن آروادلارن گىتيرىب ائودە جورلوسن؛ ھىش سنە سۆز دىين
 وار؟!» دئىير. بونو ائىشىتجىك، چوپورعاباس پۇرتوب قىزارىر؛ بىر سىقار آلىشىدىرير؛
 مىزىلدانىب دئىينىر. آجىقلى-آجىقلى بىر درين پوك سىقارىنا ووردوقدان سونرا، بىر
 قوندارما گولوش دوداغىنا اوتوردوب، اۋزونو توپارلاياراق: «حسن قرار اولمادى بىم،
 بونو دئىيەسن؟ قرار اولدى آخى اۋز آرمىزدا قالسىن؟! منى يازىخ ائەلمە؛ آرواد اوشاغىم
 وار!» دئىير. حسن دىزىنە چالىب گولەرك: «ياخچى بابا، سىھىدىر گۆروم! بىر-ايكى
 سىقار وئر دوروم گىندىم؛ ايشىم وار!» دئىير. سىقارلارى آلىب يولا دوشدويوندى، نىسە
 يادىنا دوشموش كىمى، فىكىرلى-فىكىرلى قايدىر؛ عاباسىن ال لرىنى الينە آلىب گۆزدن
 كىچىرمەيە باشلايىر. قارا ال لره باخدىقجا باخىر. ال لرى بوراخىب اۋزونە دالمىش حالدا
 يولونو توتوب گىندىر.

گۆى اوزوندىكى قارا بولودلار ھر آن ياغاچاغىنى دئىردى. حسن بىر سورە
 سئولەنىب آوارا گزدىكىدن سونرا، بىر دستەينن آياغىنا دابانىب، سۆيكەنىر. بىر سىقارى
 داماغىنا قويوب، آلىشىدىرماسىنى اونودور: «او گون گۆرچىن لرىن دن لرىنى ياكىرىم
 يىيىردى! آخى قوش باز على اونلارى قفسە سالىب؛ ياكىرىم اورادان ائىشىيە چىخا
 بىلمەدىكلرىنى بىلىب، قفسىن قىراغىندان دن لردن قىنجىدىر! سىقار كۆتوكلىرى دامى

آغزينا آليب؛ يازيق موسلوم اورادا سيقار فيسقىرماقدان يورولوب. سيقار فيسقىريب، قفسده كى قوش لارا، هينديشقالارا، تويوق لارا، گويرچين لره باخير. اون لارسا هر دفة موسلوم داما چيخديغيندا، ائله باخيرلار، سانكى بيرينجى دفة دير گورورلر؛ موسلومه آليشا بيلميرلر. گنجهلر اون لارى يوخودان ائله يير - اوز الينده دئيل؛ اوزونه توخداقلىق وئر ه بيلمير؛ هنج كيمي يوخدور. هنج اولماسا منيم نهم منه توخداقلىق وئرير! او قيز دا بوراخيب گنتدى، لاپ دلى اولدو! گنجه ياغيشين آلتيندا قالميشدى؛ دوروب گنتمه يى ده گلميردى. من اوزوم ياغيشين آلتيندا قالديم؛ چيراغين آلتيندا، دربندين باشيندا، دسته يين آياغيندا! موسلوم گنجه آغلاييردى! اوجور ديك - ديك دانيشماغينا دئيل؛ گنجه اوزونو ساخلايا بيلمه دى. آدام لار بئله اولاندا نه ائديرلر؟ يانى هنج كيم يوخدور؟ ائله بئله قالير؟ آخيرا كيمي؟ من اوزوم هر دن ائله قاليرام؛ آدام تك قالير! نئجه دونن چيراغين آلتيندا قالديم؛ ائله اوجور قالير، تك قالير...» اوزونه گليب گوى اوزونو سوزور، گوزلرى قاماشير. گوزلرينى بير آز اويان - بويانا دؤيدو كدن سونرا، سيقارينى آليشديريب يولونون آردينى توتور.

كوچه ده بالا قول اوينايان اوشاق لارى گورن كيمي، ينه دوداغى قولاغى نين ديبينه كيمي قاچير؛ ايچى كئچير! زورلا اوزونو اويونا قاتماق ايسته يير. اوشاق لار ال چكمه يه جه ييني گوروب، قولر دايانماسيني تكليف ائديرلر. گلن توپو گويه زوللاييب، هاى كوى سالير. قورويوب تاختا كيمي اولان كوكه سيندن آغزينا باسير؛ آرادا - سيرادا

بیر سيقار دا آليشديرير. قول يئنده يامان يوغوز دئير: «آي سيزين مامانيز! هن، مامانيزي گتيرين بالا قول اوينوياخ! منده ننه مي گتيريم؛ گؤراخ كيم اودور! ننه م بتر توپ توتار ها!» دئيه شاققا چكيب گولور. ميرتينا ساليب گلن توپا يوخ دئمير؛ هاميسيني قولا اؤتورور! اوشاق لار آجيقلاناراق، آرايا آليب هدهله ييرلر. حسن-ين آخماق-آخماق گولمه يي داها دا آجيقلانديرير؛ چيرپيشماغا چكيلير. هره سي بير يومروقدان تپيكن ووروب، يئر سريرلر. اوست-باشي زيغلي، بير قيراغا چكيليپ آغلاماغا باشلايير؛ آغزي بورنونون سويو بير-بيرينه قاريشير. اوشاق لار يئنه اويون لاري نين آرديني توتورلار. حسن سه قيچ لاريني قارنينا ييغيب، قوجاقلاركن، ياناكي اوشاق لاري سوزوب، ديشندن قوپاني دئير: «دايانين؛ ننه مين چليبيني گتيريب سوخا جام هاميزين گؤتونه! قورومساق لار... مادر قهبه لر...» اوشاق لاردان بيرى حاليني گؤروب، يانينا گلير؛ اوز-گؤزونو اوخشاييب توخداقليق وئرير. حسن ايسلاق گؤزلرله باش قالديريپ اوزونه گولور: «اوندا بس وئر اليوه باخيم» دئير. اوشاق گولومسونوب اليني اوزالدير. سئوينچله، آغزيني آچيب، بالا جالي سوزمه يه باشلايير. باخديقجا ايسلاق گؤزلري ايشيقلانير. ال لر ه دالديغيندان، بنزيب يورولموش اوشاغي اونودور. اوشاق اليني چكيب آياغا قالخديغيندا، حسن-ين گولوشو ايتير؛ يالوايش لا: «اوندا بس يولداش لاريوا دئ گلسينلر دا!» دئير.

بیرآزدان اوشاق لارين ھاميسى حسن-ى چئورھە ايلە نيرديلر. حسن سە ھەر الە باخديقجا، دۇنوب اوشاغى دا باشدان آياغا سوزور. بىرى يورولوب الينى چكەمەينجە ال چكن دئييل؛ يورولمادان الدن الە كئچير. اوشاق لارين آتماجالاريني، سۇيوش لرينى، گۇرمزدن گلير. بيرآز كئچديكدن سونرا، بيردن نسە يادينا دوشوب، ال ساخلايير؛ فيكرە داليب دريندن كۇكسونو اۇتورور. يان-يۇرەسيني آلان اوشاق لارى بوراخيپ، آياغا قالخير. دينيب دانيشمادان، يولونو قاباغينا توتوب گئدير. اوشاق لار آردينجا دوشوب، سۇز-سوو دئمەيە باشلاييرلار. فيكرە دالميش حسن، ھردن دۇنوب قوور؛ يئكە پوتون لاريني سوروتلەيە-سوروتلەيە كوچەنين اوز يوخاريسيني چيخير.

گۇى اوزو آرتيق، ياغيشيني ياغمايا باشلايير. ياغيش دامجى لارى، حسن-ين اوز-گۇزونو تومارلايير. قيزارميش ال لرينى پئنجەيى نين جيبينە باسيپ، داھا يئيين ايرەلى لەيير. يولدان كئچن لرين؛ باققالين، چاققالين آتماجالاريني سايمازدان گلير.

بىر ائوين قارشيسينا چاتديقدا، دريندن كۇكسونو اۇتورور؛ ائوين يئكە پئجرەسيندن، بىر قيزين بوم اوستونده نقاشى چكەمەسینە دالير. تكجە سول الين قلم آليپ، بومدا گزدييى گۇرونور. اينجە الين اينجە ليكلە گزدييى، حسن-ين گۇزلرينى اوخشاير. گۇزونو آلا بيلمير؛ ياغيشين ياغماسيني اونودور. پئجرەنين بىر ياريسيدان گۇرونن او الى گۇزو ايلە دولانديرير. قيز قالخيب پئجرەنى آچير؛ آغ پردە داغالانير؛ ياغيش دامجى لارى ايچرى سوخولور. قيزين اوزو پردەنين آرديندا قالاراق، سئزليمير؛ تكجە سول الين دستگيرەدن

ياپيشيب آچديغى گۇرونور. يولدان كنجن بيريسى، اۇزونو اونوموش حسن-ين، چيىنيدن بير شاپا ووران كيمي ديكسينيب اۇزونو گلير. دۇنوب: «مادر عمومي؛ نيه قاشينيرسان؟» دئيه جوابلاير. توپلادىغى سيقارلاردان بيرىنى، ال هاواسى گۇتوروب، چتينيلىكله آليشديرير. يئكه پوتون لارينا داليب، دئيينه-دئيينه، داريسقال، اوزاشاغى بير كوچهنى ائير. كوچهنين لاپ ديب بوجاغيندا، حسن گيلين ائولرى دوروردو؛ بير نئچه پلله ده آشاغى ائيب، محلهنين ان درين، ان اسكى ائوى كيمي، گۇرونوردو. داغيلميش حيطين اورتاسيندا، بير بئلى سينميش حووض واردى. ائوين هر بوجاغيندا چوخلو گولدان لارين دوزولدويونه رغنم، تكجه بير شمعدانى گولو ديري ايدى؛ قالانى قورويوب چوروموشدو! بو گول گۇزه گلسين دئيه، او بيرى لرى سوسوز ساخلايب قورومتوشدو! پنجرهنين داليسيندان، ياغان ياغيشين دامجى لارينا دالراق، گولونو تومارلايردى. ال لرىنى ياپراق لارينا سورتوب، بورنونا توتوردو. هر دن قانرليب، اوزونو هاراسا توتوب، دانشيردى: «ننه كاش بير آش پيشيردين؛ ائله بيل سويوق ووروب منى! بوغازيم آغريبير!» الينى بوغازينا آتراق، اودقونا-اودقونا اوخالايير: «دونن باخيرديم؛ گۇردوم لاپ پيس اولوب! بولمورم نيه؟! گۇرورسن آدم يورولور دا...! من هئش يئره گنتميرم كى؛ ائله آرادا گزيب اورتادا يبييرم. دونن گنجه قورخومشدم؛ چيخديم كوچويه. سحره كيمي قالديم كوچه لرده؛ چوخ اوشودوم... اوندا هله دم اؤلمه ميشدى؛ منى سحر تئزدن آپاردى بال قئماغا؛ هله ده دادى داماغيمدا! ايندى

اولاردان اولاییدی؛ بیر ده ایستی بیر چای! آرواد چای زاد دا قویمورسان ها؛ لاپ او سۆز...» بیر نئچه دؤنه دریندن کؤکسونو اؤتوردو کدن سونرا، داها دایانا بیلیمیر؛ آیاغا قالخیب حیطه شیغاییر. بنلی سینمیش حوووضون بیر قیراغیندا اوتورور. پیچیلدااییر؛ پیچیلدادیقجا گۆزلری دولور: «ننه اؤلن ایل چوخ سویوق ایدی؛ تک قالدیم. هامی چیخیب گئتدی؛ منی بو ائوده یالقیز بوراخدی. ننه-ین ال لری گؤیلومه دوشدو؛ اون لاری هامیسیندان چوخ سئوردیم. قبیله باساندا الی الیمدن اوزولدو؛ اورهیمیی یئریندن دئشیب چیخاردیلار... آش بیشیرنده ایکی بشقاب یئیردیم؛ سیقاردان چکیردیم. قشنگ ایدی؛ قار دا یاغیردی! ائله پنجره نین قیراغیندان توستونو انشیییه اوفوروردوم. اوندا هله گول لر سولمامیشدی؛ اوندا هله بیرینی ساخلامامیشدیم؛ گۆزل گؤیچک گول لر سیرایلا پنجره قیراغینا دوزولموشدولر. بیر قارا پیشییی وار ایدی؛ ائله او پنجره نین دیبینده یاتاردی. ننه اونو چوخ ایسته یردی؛ ووروب ائله مه یینه قویمازدی. گۆرموسن یا کریم قوشو نئجه اولور؟ قشنگ اولور! قار یاغاندا یووالاریندان قارین یاغماسینا باخیرلار؛ آدامین اورهی گئدیر. اوخوماق لاری گلمیر، باخدیقجا باخیرلار. قارین سسینی دویورلار. آخی قارین سسی اولور، دینمه سن انشیدرسن! منی مدرسه یه بوراخمیردیلا، قالیردیم ائوده؛ آنام منه اؤیره دیردی! آما باجی قارداش لاریم هر سحر گئدیردی. اوندا من دیب اوتاقدایاتیردیم. هر سحر، ایشیق بیرجه بالاجا پنجره سیندن سوزوردو. من مدرسه یه گئتمیردیم؛ او پنجره یه باخیردیم. ائله اورادا قالیردیم - اؤلونجه

اورادا قالاجاغیمی دوشونوردوم. ننه می قبیره باساندا اونون دا بیر پنجره سی اولاجاق
 دئییردیم، آما اولمادی! آدام لار اؤلنده او پنجره کیمی بیر شئین اولماسینی دوشونوردوم.
 قیش گون لری نین سحری قار یاغیر یاخیلیر پنجره یه! سسینی ائشیدیرم. من ائله هاردان
 توتدو یاشاییرام، هارا گئتدیییمی بیلیرم. بیر گون گنده جهیم، کوچده یئریدیکجه
 قارلارین اوزه رینده ایز سالاجاغام. دونن گنجه قار یئرینه یاغیش یاغیردی؛ آخی بو
 سویوقدا نه یاغیشی! کیمسه یوخ ایدی؛ بیر دسته یین ایشیغی ایدی، بیر ده یاغیردی. ایز
 سالماغا قار یوخ ایدی. گنجه ایز سالیب گنتمه یی دوشونوردوم، آما یئنه قار یاغمادی!
 بیر شئی سنی یوخودان ائله ییر، نه اولدوغونو بیلیرسن! قورخورسان یاددان چیخاسان؛
 اونا گؤره ایز سالییرسان. حسن دئییه بیرسی چاغیریدی! دونوردوم آخی! گل دئییردی،
 آما ایز سالیب گنتمه یه قار یوخ ایدی! گنتمه دیم، دایاندیم. دسته یین ایشیغیندا بیر سیقار
 یاندیردیم. ننه م دئییردی؛ قار یاغاندا اوره ییمی شوخوملاییرلار! دوز دئییردی؛ گنجه قار
 یاغمدان منی شوخوملاییردی لار! آما اؤلمه دیم! آخی آدام نجه اؤلر؟ دسته یین ایشیغی
 آلتیندا نجه اؤلر؟! بس کیم اورادا سیقارینی چکیب دورسون؟ کیم بو حووووضون
 قیراغیندا آغلابیب اوتورسون؟...»

گؤز یاش لارینی یومرو الی نین دالیسی لا سیله رک، اوشودویوندن اؤزونو قوجاقلادی.
 بیر داها کؤکسونو اؤتوروب، گۆی اوزونه باخاسی قالدی. یاغیش دورمدان یاغیب
 ایسلادیردی. سویوقدان قیزارمیش ال لری، سیقار آلیشدیرماغا گل میردی. قیچ لارینی

قوجاقلاییب، باشینی کؤکسونه ساری آیدی: «او گون موسلومو کوچهده توتوب، خئلیک ال لرینه باخدیم. چوخ یازیق ال لری وار ایدی؛ آدامین اورهی قان اولور. ال لرینی اوزومه سورتدوم؛ گولومسوندو! یازیغین اوزو هنج گولمهدی... بیر گون کئفلی- کئفلی او کهنه دامدان ائندییینده پلله لردن اوزو اوسته یئره گلیب اؤله جک؛ لئشی نین قوخوسونا قونشولار تۆکوله جک! الی اوزومو اوخشایاندان سونرا، باغریما باسیب آغلاشماغیم گلیردی؛ آما اولمادی، یولونو توتوب گئتدی. اوشویورم الله، اوشویورم... داها دایانا بیلیرم؛ پیچاغین تیه سینی ساپینا کیمی اورهیمه ساپلایبیلار. ساپلایب دئشه له ییب خیر چیلدا دیرلار...»

اؤزونه گلدییینده یاغیش دامجی لاری نین قار دنه لرینه دؤنوشدویونو گؤردو. یاواش- یاواش یئر اوزو آغارماغا باشلامیشدی. قارا پیشیک دامدان باخیردی. حسن تیره یه- تیره یه آیاغا قالخیب، ال لری اسه-اسه بیر سیقار آلیشدیریر. کوچه قاپیسینا ساری اوز توتوب ایز سالماغا باشلایبیر...

هر تۆگدویو یارپاقدا ایچینده قاناير

«بو حیاتدا منە خور باخیبان تحقیر ائلهین هر بیر انسان جزاسینی گۆرمه‌لی دیر! بو قرارا بیر هفته اۇنجه شیروانی دامی اولان، کهنه اجاره اوتاغیمدا - گئجه یاریسی دیزلریمی یاتاغیمدا قوجاقلایارکن - چاتدیم. بو آغیر یوکون آلتیندا بئلیم بوکولرکن سسیمی چیخارا بیلمه‌دیم، آنجاق تحقیرلرینیزی عۆمور بویو دینله‌دیم! سیزین بئله بیر آخماق قایدانیزا سون اولسون دئییه کهنه میزیمین دالیسیندا ایله‌شیب سیزی یارغیلاماغا باشلادیم. گئجه‌لر شیرین یوخولارینیزا باتارکن (بلکه ده سئوگیلینیزی قوجاقلایارکن) بیر سانیق کیمی قاباغیما قویوب اۆز محکمه‌مدن کنچیردیم. اوندان بری چوخ دهشتلی اولای‌لار اوز وئردی. بون‌لاری یازارکن الیم تیتره‌ییب جانیم اؤرپشسه ده، داها هئچ

نەيىن منىم اليمدە اولمادىغىنى سىزە سۇيلىمەلىيم. ھاردان گىلىب بىلە بىر سونوجا
 چاتدىغىمى سوروسونوزسا؛ بو اۋزو اوزون بىر ناغىل اولاجاق. آما تكى دئە بىلرم؛
 ايچىمدن باش قالديران بىرىسى منى چوخ قورخونچ يىرلرە سوروكلەيىر. بونون لا بىلە
 سئوينچلە قوللۇغوندا دورماغا حاضىرام؛ نىيە كى ديدىرگىن دورومومدان - گوندە
 دۇنەلرە ايچىمدە جان وئىرمدىن - قورتارىر. بئىنىمدە نارىن قوردلار كىمى بىر شىلىر
 قايناشىر! بو قايناشان قوردلاردان تۇرەنن قارا-قورا فيكىرلر گىجە گوندوز منى راحت
 بوراخمىر! بو قوردلارى ھەر آن اۋزوملە داشىيىرام؛ گىجەلر بىلە يوخولارىما كۇچورورم.
 ھردن باشىمى دووارا چىرپماغىم گىلر، چىرپىب دا بىر يوللوق جانىمى قورتارماغىم گىلر!
 سن ھاردان آنلايا بىلە جكسن؟! آنچاق عاغلىنا گلن ايلك سۇز دلى اولدوغوم اولاجاق.
 او موندان بئىنىندە نە پوخ قارىشىدىرديغىن، منىم اوچون اۋنملى دئىيل. اۋنملى اولان؛
 ايچىمدن باش قالدىرىب اليمدن توتان - منى بو ياراماز وضعىتدن قورتاران - بو قاىغى سىز،
 سويوق باخىشلى آدم دىر. ساواش ميدانىندا بىر وفالى عىسگر كىمى قوللۇغوندا دورماغا،
 اۋل دئسە اۋلمەيە حاضىرام؛ ھىچ اوزونە دە توتدوغوم يولدان دۇنەسى دئىيلىم. دلى
 اولدوغومو دوشونمەيە، حاقللى سان! آما بىر انسانىن چۇكوب يىرە گلەمسى نىن ذرە-ذرە،
 قىرام-قىرام اوز وئىرديينى دە بىلمەلىسن! بو ايل پايىز بىردن گلەجك و يارپاقلارى بىردن
 ياخالايىب سارالداچاق! بىردن گلن پايىز كىمى سىز ياشىل لارى يىرە تۇكمك ايستەيىرم.

سيزدن تىكجە بىر شىينىن آنلاماسىنى دىلەيىم؛ پايىز اۋزو چوخ كدرلى دىر، هر تۇكدويو يارپاقتا ايچىندە قاناير.»

«او بوغداراين ايچىندە قوش قووان (مترسك) اولماق ايستىم...»

قىز دوستوم ايدى، يئنه سارساقلامىشدى! ماشىنىن پنجرەسىندىن بوغدا زمى لرىنى گۇزدىن كىچىرىپ اۋز-اۋزونه دانىشاراق، هر دن ده موبايلى لا عكس سالىردى. سرىن بىر مئە اسىب بوغدا باشاق لارىنى بىرغالايردى. قىز دوستومو بوغدا زمىسى نىن اورتاسىندا بىر قوش قووان كىمى گۇردوم؛ جىر-جىندىر پالتار گىنىب، باشىنا بىر كهنه بۇرك قويموشدو! قول لارىنى ايكى طرفە آچىب گولومسونوردو. يىل ياواش-ياواش بر كىيىب بىر بورولغانا دۇنوشدو. گولوشو ايتىب باتدى! يىل اولجە پالتار لارىنى اينىدىن، سونرا ايسە اۋزونو يۇردىن اوزوب گۇىلرە تولازلادى. گۇيدە بىرغالانىب-بىرغالانىب اوزاق لاردا بىر نقتە كىمى يوخ اولدو.

«ھارا گندیرسن بئله؟ من تتر گنتمه لیم ائوہ! سننم ھا...» دوداق لارینی بوزەرک سوردو. اوزونہ باخمادان: «اؤزومده بیلیمیرم، بیر یئر اولسون کی هئچ کیم گۆرمه سین!» دئدیم.

- «نمنه نی گۆرمه سین؟»

- «منن سنی...»

بیر آز سوسوب دینمز-سؤیله مز منہ باخدیقدان سونرا یئنہ عکس سالماغا باشلادی. فیکیرلر آمان سیز جاسینا بئینیمه یو گوروردو؛ هئچ نه ایله اؤنونو آلماق اولموردو. من بیر بئله نین الیندن گلہ بیلیمیردیم! یئنہ دانیشیردی، آما ائشیتیمیردیم؛ ائشیتسم ده قولاق آسمیردیم؛ قولاق آسام دا آنلایا بیلیمیردیم. قورد کیمی بیر شئی لر بئینیمده قایناشیردی: «... بئینیمده نارین قوردلار کیمی بیر شئی لر قایناشیر! بو قایناشان قوردلاردان تۆره ن قارا-قورا فیکیرلر گنجه گوندوز منی راحت بوراخمیر! بو قوردلاری هر آن اؤزومله داشییرام؛ گنجه لر بئله یوخولاریما کؤچورورم. هردن باشیمی دووارا چیرپماغیم گلیر، چیریب دا بیر یوللوق جانیمی قورتارماغیم گلیر! سن هاردان آنلایا بیله جکسن؟!...» تصویرلر اسلاید کیمی گلیب گندیردی؛ هئچ بیرینی ساخلایا بیلیمیردیم. سؤزون چوخلوغوندان هئچ بیرینی دیله گتیره بیلیمیردیم، گلمه میش هاراسا اوچوب گندیردیلر. قانلی گونش قانلی داغلارین آردیندا باتارکن شهردن اوزاقلاشمیشدیق. قیز دوستومون یاتدیغی یوخسا اؤزونو یوخویا ووردوغو بللی دئییلدی.

قاش قارالاندا ماشینی بیر اوجقار یولا سوزدوردوم؛ چیراق لار یولو جیزیب ایرهلی گئیدیدی. داها الیمدن چیخمیشدی؛ هر شئین ایسته دییی کیمی قاباغا گئتمه یینه بوراخمیشدیم: «... هاردان گلیب بئله بیر سونوجا چاتدیغیمی سورورسونوزسا؛ بو اوزو اوزون بیر ناغیل اولاجاق. آما تکی دئییه بیلرم؛ ایچیمدن باش قالدیران بیرسی منی چوخ قورخونج یئرله سورو کله بیر...»

دوغرودان یاتمیشدی، بئله اوجقار یئرله گلدیییمین فرقینده دئییلدی. ایلک دؤنه یام کاروان سراسیندا گؤروشدوک! ایشلمک اوچون مصاحبه یه گلمیشدی. اینگیلیسجه نی یاخچی باجاریردی. کاروان سرانین حیطینده آدیملا ییب بیر یئرده دایانا بیلمیردی، ال لرینی اووخالایردی. عکس سالماق اوچون گلیرسم ده گوزومو اوندان آلا بیلمیردیم. یاخین گئدیپ، یالاندان مصاحبه ائدن لرین منیم تانیشیم اولاراق، اونو تاپشیردیغیمی دندیم. گوزلری ایشیقلا ندی! بیر صندلده ایله شیب چایدان ایچیب سوزدن دانیشدیق؛ مصاحبه زاد دا یاددان چیخدی! یالان توخویوب بئله زیرنگ ایش لر الیمدن گلمزدی، آما ندنسه بیر آن اوره ییمین تئلینی اوخشادی، بو قیزین منیم اولدوغونو ایسته دیم.

اولده هر شئی اوز یولوندا گئیدیدی - دانیشماق اوچون ساعات لار جا سوزوموز اولوردو. آما گئتدی کجه آجی سوزلر، آتماجالار اورتایا چیخدی. اوزونو مندن یوخاری بیلیب، دانلاماق اوچون بیر باهانا آختاریردی. آجی سوزلره، آتماجالارا گولسم ده

ايچىمى قانادىردى. چىخىب گىتمەسىنى ايستەيىردىم، اما دئە بىلمىردىم. بو ياراتدىغى دورومو سئويدى؛ اونا آليشمىش كىمى منە خور باخماقدان لذت آلىردى.

گۆزۈنو زىل قارانلىقدا آچدىقدا چاشمىش ھويوخوموش حالدا اونو ھاراييا گتيردىيمى سوردو! اۆزۈمو ايتىرمەن: «قاتاردان عكس سالماق اوچون گلمىشم» دندىم. بئله سويوق قانلىق لا ايشى قاباغا آپارماغىم اۆزۈمە دە شاشدىرىجى گليردى؛ بىر دونموش گولوشو دوداغىما اوتوردوردو. بىر ھوندور-آلتىندان قاتار يولو كئچن- كۆرپونون آلتىندا داياندىم. ماشىن داھا ايرەلى گىندە بىلمزدى؛ دونيانىن سون دوراغىنا چاتمىشدىق! بىر يئره زنگ آچا بىلمەسىن دئە موبايلىنى زنگ وورماق باھاناسى لا اليندن آلمىشدىم. دوربونو ماشىنىن داليندان گۆتۈروب، قاتار يولونا سارى يولا دوشدوم، او ايسە دىكسىنە-دىكسىنە آردىمجا دوشمك زوروندا قالدى. ايندىجە قاتارىن گلەجەيىنى وورغولاسام دا، تله سىردى، ھۆووشنە ايچىندە ايدى، تئزلىكلە گىتمەيىمىزى ايستەيىردى. دالىنى چئويىرىب سانكى ھاراسا اوزاقلاردا قاتارىن گلەسىنى گودوردو.

دوربون اليمى توتماسىن دئە بىر قىراغا قويوب «شوكرى» چانتاسىنىن جىيىندىن گۆتۈرۈدوم. اوشويور كىمى قول لارىنى گۆۈدەسىنە سارىب دىك-دىك دايانمىشدى. دۆنۈب باخماق ايستەمىردى؛ بلكە دە آخشامىن بو چاغىندا بوراييا گتيردىيمى اوچون كوسموشدو. بىراز آرايلىقدا قاتار يولونون قىراغىندا قىرمىز چىراق يانيردى؛ اوندان سونرا اطرافداكى ھر شئى قارانلىق اودموشدو.

ياواش-ياواش ياخيلاشديم؛ نئچه آدديم قالجاق اوز چئویرمه دن سرت بير افاده ايله: «منيم موباليمي وئر» دئدی. ائله بو آن شوکری قیچی نین قاتلانان یئرینه جیریلداتدیم. چیغیریب یئرہ سریلدی؛ ایلان کیمی قیوریلیردی! بو دؤنه او بیرى قیچی نین دیزیندن ووردوم. چیغیر باغیرى هر یئرى گؤتورسه ده، بو قارانلیغین اوره یینده کیمسه اونو دوپاسی دئییلدی. پوتونوم لا بیر تپیک ده آغزی نین اوستوندن ووردوم. دیش لری نین آغزیندا اووولدوغونو دویدوم. چیغیر باغیرین یئرینی آغلاماق سیزلاماق آلمیشدی. قارنى نین اوستونده اوتوروب اینجه بوینونو ال لریمین ایچینه آلدیم. بیر بئله گوجون هاردان منیم جیلیز جانیمدا توپلانديغینی بيلمیردیم، آنجاق وار گوجوم له سیخیردیم. سیخدیقجا خیریلداییب چیرپنیردی. سانکی بو الیمین آلتیندا چاپالایان بیر انسان دئییلیمیش؛ اوره ییمده ذره جه ده آغری دویموردوم. چوخ سیمیتن ایدی، جانی چیخمیردی. ال لریم ایلان کیمی بوغازینا ساریلارکن یوخاری چکیلیب، ساغ دیزی می وار گوجوم له بوغازینا باسدیم. بیر خیر چیلتي سسی انشیتدیکده، سون کز ده چیرپینیب جانی چیخدی. سانکی آغیر بیر یوکو بئلیمدن آلدیلار.

چکیلیب دمیر یولونون قیراغیندا اوتوراراق بیر سیقار آلیشدیردیم. قاتارین گلمه سینی گودوردوم؛ قاتار گلیب ایزلری پوزمالی ایدی. یاواش-یاواش بیر شئ لر جانیم هویوردو؛ قارانلیق ایچیمه چؤ کوردو. نه ایش گؤردویومو سئزیردیم. حایاتیمدا ایلک کز بیرى نین جانینا قییدیغیما اینانا بيلمیردیم. اوره ییم بیر قوش کیمی قفسینده چیرپینسا

دا، بو توتدوغوم يولدان گئری دؤنه بيلمه یه جهیمی بوتون وارلیغیم لا آئیردیم. هردن بئینیمده بیر سسلر دو یوردوم؛ پیچیلتی لا باشلا ییب، یوکسه لیردی! بیر آخماغین سؤزلری بیتمه میش او بیرین سسی دو یولوردو؛ آری کیمی ویزیلدا شیردی لار. هامی منیم بئینیمده دانیشیردی، سؤزلر تکرار-تکرار دئییلیردی. داها چئوره می دو یوردوم، گؤرموردوم؛ باشیمی ایکی الیمین آراسینا آلاق بیر یئره چیرماق ایسته ییردیم. سسلری دو یماغا باشلا یارکن، قاتار یولونون تیتره ییشی منی خولیا لاردان قالدیردی. دوربونو قاپیب ماشینا ساری یوردوم. قاتار لیلانین سوموکلرینی خیرچیلدا داندا ماشینی سوروب گئتمیشدیم.

«الحمد لله رب العالمین؛ الرحمن...»

آتام ایدی، فاتحه اوخویوردو. منسه فیرلانیب قبیر داش لاری نین شعرلرینی اوخویوردوم. شعرلرین هامی سینی سانکی بیر قبیر داشی یازانا تاپشیر میشدی لار؛ او ایسه کهنه دفترینی قباغینا آچیب، اؤلونون یاشینا قیلیغینا باخراق بیر شعر قاز میشدی. بورانین شعرلری نین هامی سی بیر-بیرینه بنزه ییردی! آتام چتین لیک له دیکه لیب یا واش آدیم لار لا آیری قیره ساری یول لاندی. بیر یول او شاقلیقدا منی بورایا گتیر میشدی لر. هامی اؤلویه ناماز قیلاندا، من بیر-بیر قبیرلرین اوستونه توپوروردوم. آغزیم قورویان کیمی سو ایچیب بیر داها ایشه باشلا ییردیم. آتام قولاغیمدان یاپیشیب بیر داها ائله یئرله گتیرمه یه جه یینی

دندى. ھىچ زامان ھىچ بىر شئىھ اينانجىم اولمادى، ھمىشە ھاۋادا قالدىم؛ اۋزومو بىر يىرە باغلايا بىلمەدەيم. ھەر نەيە شوبھە ايلە يانا شۇدەيم. دىدرگىن-دىدرگىن ياشايىب، بويا باشا چاتدەيم.

قانلى گونش قانلى داغ لارىن آردىندا باتاركن، آتام باشىنى چلىيىنە سۇيكەيىب ماشىنىن قاباق صندلىندە ياتمىشدى - اىستەدىيى بولاق باشىنا آپارا جاغىمى سۇز وئرمىشەيم. اۋتورسىدىن ساعات لار جا او بولاغىن باشىندا اوتوروب چايدان ايچىب چوبوغوندىن چكردى. يىتتىشجك بولاغىن سويوندىن ايچىب، اوز-گۈزۈنو يودو. فيلاسكدان بىر چاى سوزوب اىنە وئردەيم. بىراز آراقدا اوتوردوم. گونشىن سون ساچاق لارى بولاغىن سويونو قىزىلى رنگە بويامىشدى. آتامىن دالىسى منە چوبوغونو توستولەيىردى. سويون شارىلتىسىندان باشقا، ھردن بىر اسىم يىل سۇيود آغاچى نىن ساچ لارىنى سوووروردو.

اوشاق كن بىر كندە تويا گنتمىشدىك. شامدان سونرا توى باشلاچاق، آتام منى ھەلەيىب قىز ائوينە گۇندرمك اىستەيىردى؛ آما من كىشى تويوندا قالماق اوچون يالوارىدەيم. سونوندا اۋز سۇزونو يىرتىدى - منى قىز ائوينە گۇندردى. يولو تانىمادىغىمدان قارانلىقدا ايتدەيم. ياخىندان اوزاقدان ايتلرىن ھوروشونو دويوب تىر-تىر اسىردەيم. دارىسقال كوچەلرى آختارماقدان يورولدوم؛ بىر سويود آغاچى نىن آلتىندا اوتورارق آغلاماغا باشلايدەيم. اورەيىم بىر قوش كىمى قفسىندە چىرپىنىردى؛ بوغازىمىن

قەھرى آغلاماق لا دا سۇنموردو. كىشى تويونون سىنىنى اوزاقدان ائشىتسم ده آتامين قورخوسوندان قايدماغا اورك ائتميرديم.

آتام حيات بويو منى تحقير ائلهدى، آما هئچ بىرى بو كىمى يادىمدا قالمايىب. من هاردان، ندىن يئىدىمى ياخچى بىليرم، آما دويونلر تكجه بىلمك له چۆزوله سى دئىيل. دردين هاردان، نئجه سىزدىغىنى بىلنده بئله اۋنونو آلماق اولمور؛ آخىب يئنه گلير. انسان لارين هر آن نئجه يارالادىغىنى بىلركن بىر مرهم تاپا بىلمه ديم. من هر گون آياقدان دوشدويومو گۆرهرك بىر ايش گۆره بىلمه ديم. فلسفى باخىمدان انسان لارين قضاوتى نىن اۋنملى اولماماسىنى اۋزومه قاندىرا بىلدىم، آنجاق هئچ زامان روانى باخىمىندان اۋزومه آندىرا بىلمه ديم. سۆزلرين اۋنم سىز اولدوغونو دۆنه لرله اۋزوم له تىكرارلاسام دا، يئنه سونوندا گليب ياخالاييردىلار. بو تكرر-تكرر هر نه يىن تىكرارلانمىسى، هر دويونون، هر دويغونون دۆنه-دۆنه اولدوغو كىمى باش وئردىيى سنى بو حياتدان پوزور، يورور: «... آنجاق عاغلىنا گلن ايلك سۆز دلى اولدوغوم اولاجاق. آما او موندار بئىنينده نه پوخ قارىشىدىغىن، منىم اوچون اۋنملى دئىيل. اۋنملى اولان؛ ايچىمدن باش قالدىريب اليمدن توتان-منى بو ياراماز وضعىتدن قورتاران-بو قايقى سىز، سويوق باخىشلى آدام دىر...»

آرتىق گوش باتىب، قاش قارالمىشدى. آتامين قانزىليب معنالى باخماسى؛ يانى دور گئدك! آياغا قالخىب چاى چوبوغو بيغىشىدىرديم. او ايسه بىر داها ال-اوزونو

ایسلادیب، آغیر-آغیر آیاغا قالخدی. سونرا بیر سوره یئنه سویون جوشماسینا باخاسی
 قالدی! یاخین گئدیب، شوکری کاپشیمین جیبیندن چیخاریب دوز بئلی نین
 اورتاسیندان ووردوم؛ بیر دیرک کیمی یئره گلدی. قوجانین بئله یئره سریلمه سیندن
 ایچیمده بیر شئین اوچدوغونو دویدوم. دونموش اوره ییمین دیب بوجاغیندا بیر قایغی
 تئلی تیره دی. دلی آغزیندا بیک لری ایسه گۆز ائوینده اسهرک، بیر یئکه داشی قالدیریپ
 باشینا ائندیردیم.

«بیر آز یئین سور؛ تله سیرم...»

بانک کارمندی ایدی، منی آژانس شوفری سانیب بویوروق وئیردی! سایمادیم، بیر
 سیقار آلیشدیردیم. بو اونا داها دا آغیر گلدی. زهیملی باخیش لا سؤندورمه می ایسته دی!
 سؤندوره رک، دونموش گولو شو دوداغیما قوندوردوم. بئنیمه یو گورن سورغولاری
 کنترل انده بیلیردیم؛ دیدیشیب، چئینه شیردیلر. ائشیه اؤتورمه یینه ها چالیشیردیم
 اولموردو؛ یورد سالیب اورادا قالاسی اولوردولار: نییه هر زامان تکجه اؤزوموزو
 دوشونوروک؟! نییه بیر آن من، من... دئمکلن واز کئچمه ییریک؟ اؤزوموزو عالمین
 مرکزی ساناراق، هر نه یین بیزدن یانا اولدوغونو سانیریک؟ بو آغیرلیغی، بو یوکو، بو
 منی هر آن اؤزوموزله داشیبیریق. ایشیمیزی آشیراق دئییه دونیانی پوزماق ایسته ییریک.
 بیر آن ال ساخلا یین، بیر دوشونون، اینانین بیز بیر پوخ دئییلیر!

«من همیشه بو آژانس نان گنت گل ائلیرم، سنی نییه گۆرمه میشم؟» دئییه فیکیرلی- فیکیرلی انگینی قاشیماغا باشلادی. توکلری سئیرک، ساققالی چال، قارنی یئکه نین بیری ایدی. تمیز پالتار گئیدییندن، توپا گئتدییینی سانیردین؛ آما ائله بورداجا بازارا گئیدردی. آداما اوستدن باخیردی، سانکی بورا بانک دیر، منسه وام اوچون گل میشم - میزین دالیسیندا ایله شیب آدامین اوزونه باخمادان قیریق-قیریق جاوابلاییر. بیر گون آتامی خیابان قیراغیندا ساخلا یاراق، بیر بانک ایشی اوچون گتتمیشدیم؛ تله سیردیم، دایانا بیلیردیم. بو گئده ایسه گاه اونا-بونا سۆز-سوو دئییردی، گاه چای ایچیردی، گاه تلفن لا دانیشیردی، گاه قارنینی قاشییردی... سیرا منه چاتدیقدا کاغاذی اوزادیب تلسدییم دئدیم. قاش قاباغینی دوپونله ییب، آجی-آجی: «کاغاذی ساخلا الینده» دندی. یان قیرا قدا بیر نئچه سی دورموشدو؛ منیم نئجه ذلیل اولدوغومو گۆردو! کاغاذی جیریب زیبیل قابینا بورا خدیم. ائوه قاییدارکن اۆز ایچیمده، نئچه دؤنه او بانکا قایدیب یئرینی اوندان چیخیردیم؛ گاه هارای-داد سالیردیم، گاه یاخاسیندان توتوردوم، گاه کاغاذی تپه سینه چیر بیردیم... هر جوره بو منی ذلیل ائله نین گئده نی آسیب کسیردیم. نه یازیق هامیسی فیکیریمده اوز وئریردی! آما داها او یالانجیل آسیب کسمه لر بیتیمیشدی، داها بئله آخماق بیر لری اوزوندن اۆزوم له گولشمیردیم: «... سیزین بئله بیر آخماق قایدانیزا سون اولسون دئییه کهنه میزیمین دالیسیندا ایله شیب سیزی یارغیلاماغا باشلادیم. گئجه لر شیرین یوخولارینیزا باتارکن (بلکه ده سئوگیلینیزی قوجاقلایارکن)

بیر سانیق کیمی قاباغیما قویوب اؤز محکمه مدن کنچیردیم. اوندان بری چوخ دهشتلی اولای لار اوز وئردی.»

«نییه بو یاندان گنتدین؟ بازارا گئدیردیم من! هوشون باشیندا دیر؟» دئییه آجیقلی - آجیقلی دیللندی!

قانلی گونش قانلی داغ لارین آردیندا باتماقدایدی. داها او دانشیق لارا، او باخیش لارا حوصلم یوخ ایدی. آلتیمدان شوکری گؤتوروب گیجگاهیندان ووردوم؛ بیرینی ده بوغازینا ایلشیدیردیم. یاناک قالدی، خیریلداییردی! سیقاریمی آلیشدیریب، تلمسه دن ماشینی سوروب شهردن ائشیییه بیر خیر یولا سالدیم. خیریلدایا-خیریلدایا نسه دئییردی، آما داها ینکه دانشمیردی؛ یالواریدی. ماشینی ساخلایب دالی صندله کنچدیم. کندیری دالیدان بوینونا کنچیره رک، چکیب باشینی صندله دایادیم. چوخ چاپالادی؛ جانی چیخمیردی، یوردو منی! ائله اورداجا، یول قیراغیندا، بیر قییر قازدیم. آی ایشیغی ایدی، کیمسه یوخ ایدی! توپراق لاری اوستونه جالادیقجا دینجه لیردیم.

«چیخ گوروم ائشیییه؛ بوردا نه آختاریرسان؟»

ریاضی معلیمیم ایدی؛ باغینا گیردیییم او چون ائشیییه اؤتوروردو. سایمادیم، یئنه ایره لی گنتدیم! گؤزلریمی گؤزلرینه دیکدیم. بیر بئل الینه آلیب هورکک باخیش لارلا

باخیردی. قوجالمیشدی، بیرآز دا ایلمیشدی. منی تانیدیغینی سوردوم! یئنه باخیردی!
 قانلی گوش قانلی داغ لارین آردیندا باتماقدایدی. ایشیمی گۆره بیلیم دئییه منی نئجه تخته
 اؤنونه چکیب: «سندن هئچ نه اولماز» دئدیینی خاطرلادیم. الینده کی بئل ایله باشینی
 گۆوده سیندن اوزدوم؛ اؤز باغیندا قویلا دیم.

«ائله او گون یادیم دوشموشدون؛ یوخسان؟ هارالاردا سان؟»

مدرسه یولداشیم ایدی؛ ایت یالانی دئییردی! کئفی سازین بیری ایدی، آتاسینی هامی
 تانییردی. بوتون چالیشمالاریم رغنم آپاران همیشه او ایدی. اوتانقاجین بیری ایدیم؛
 سۆزومو دئییه بیلمز دیم، همیشه قیرا قدا قالیر دیم. هئچ زامان اؤزوم کیمی اؤزومو گۆستره
 بیلمه دیم...

«من سنی آدام ائلرم!»

فرمانده ایدی؛ دئیینه-دئیینه قیرخ نفر عسگرین ایچینده توکلریمی دیدن قیرخیب
 یئرله تۆکوردو...

«سنین موسیقیده استعدادین یوخدور، اوزونو یورما...»

موسیقی اوستادی ایدی...

«سن او پاتلت ايله بوردا ایشلهیه بیلرسن آخی؟»

«سن آخماقسان...»

«باشارمیرسان...»

.

.

.

.

.

«... هر تۆكدویو یارپاقدا ایچینده قانا بیر.»

من ایدیم، یئنه یازیردیم! یاغیش یاغیردی؛ گنجه یارینی آشمیشدی. ایچی بوش،

نازیک قابیق بیر هییکل کیمی ایچیم هر نندن بوشالمیشدی؛ بیر چیلتیک ایله داغیلاسی

ایدیم. گۆدومین هر یئری یارانمیشدی - هر اۆلدوردویوم انساندا بیر یارا دا اۆزومه ایلیشیدیریدیم. قوربانلری باسدیران گونون گنجه، یاری چیلپاق جلیز جانیملا، گوزگو قارشیسینا کنجیب، آجیماسیز جاسینا اۆزومو یارالاییدیم. گۆدومین هر یئرنی یارالار سارمیشدی؛ قوللاریم، قیچلاریم، چیینلریم، دۆشلریم، قارنیم، بئلیم... تکی بویوندان اوسته کیمسه گۆرمه سین دئییه بیر ایز بوراخمامیشدیم. هر یارانین درینلییی و شدتی یئر اوزوندن سیلدیییم انسانلا باغلی ایدی - منی چوخ تحقیر ائله ین بیرسی سیلیندیکده یاراسی دا درین اولوردو. گوزگونون قارشیسیندا قاب-قارا جانیم باخدیقجا نئجه بیر سیمیتن بیرسی اولدوغوم منی شاشیردیدی. بو یارالار بیر گون ایچیمده یاشاییرمیش، من دیشاری چیخمالارینی اۆزوم ایسته دیم. گوزگویه گرک یوخ ایدی، من اۆز ایچیمین گوزگوسو اولموشدوم! اۆزومه قایتمیشدیم؛ ایچیمدن باش قالدیران بیرسی سوسوب یئرینده جه اوتورموشدو، منی بو دهشتین اؤننده یالنیز بوراخمیشدی. لیلانین ووردوغو یارا هامیسیندان آغیر ایمیش! دوز چینیمدن آشای بیر قارینج بویدا چوخ درین چوخ گنیش بیر یارا! لیلان تکینه منیم اوچون یئرلی ایدی، آما ندنسه اونون آردینجا گلن یارالار دا بیر ایش گۆره بیلمه دی! بعضن آغری نین چوخلوغوندان کئی اولورسان؛ داها سنه وورولان آردی کسيلمه ین یارالار کار سالمیر.

اوشاق کن بیر یول قولوم قابی نین هاراسیناسا ایلیشیب درین یارانمیشدی. ایلك دؤنه بئله درین بیر یارانی یاخیندان دویوردوم. آنام یارامی ساردیقجا گۆزو اوزومده

قالمیشدی. نندن بئله سس سیز قالیب آغلامادیغیمی دوشونوردو. آل قانین آخماسی؛ نئجه سوزوب گللمه سی منیم اوچون چوخ ایلگینج ایدی. بعضن بیر گۆرونتویه دالیب قالیرسان؛ اونون نندن بئله چکیجی اولدوغونو بیلیرسن. باخدیقجا باخیرسان! قوربانلی لرین اوزولرینه سون کز باخدیقدا بو دو یغولار ایچیمه سیزردی. گۆروردون دقیقه لر بویو باخاسی قالیردیم؛ گۆزومو آلا بیلیردیم.

یاغیشین شدتی چوخالمیشدی، اؤزونو شیروانی داما برک چیرپدیغیندان، داش یاغدیغینی دئییردین. تاوانین بیر نئچه یئریندن دامجی-دامجی سو دامیردی. ائوده تکجه بیر دملیک چای، ایکی گیله سیقار، بیرده ایکی صفحه آغ کاغاذ قالمیشدی. ائوین برقینی ده آخشام قطع انله میشدیلر؛ موبایلین سون ایشیق لاری لا اوتورموشدوم. اوتاغین یئکه پنجره سیندن یاغیش دامجی لاری نین دستک ایشیغی لا نئجه رقص ائتدییینه باخیردیم. بلکه ده بو دونیادا گۆره جه ییم سون گۆرونتویه تاماشا اندیردیم. بیر ایسلانمیش پیشیک پنجره نین بوجاغینا سیغینمیشدی؛ بوزوشه رک یاغیشین یاغماسینا دالمیشدی. بو پیشیک ده منی گۆرمزدن گلیردی؛ آما داها اؤنملی دئییلدی، داها هئچ نه اؤنملی دئییلدی.

سیز منی اله سالیب گوله بیلر سینیز، ساعات لار جا اوتوروب منیم نئجه یازیق بیر یسی اولدوغومدان دانیشا بیلر سینیز. انسان یانشاقلانیب بوش-بو شونا دانیشدیغیندا اؤز گه لری یارغیلا ییب، اؤزونو ساوونماق ایسته ییر. بو ایش له اؤز گونلیک قازانیر؛ تومار چکیبن، سایخاشلیق دویور. یوخسا دانیشیغا بیر بئله سۆز یو خدور. نئجه کی بو سۆزلری بوش-

بوشونا سیزه دئییرم. بو سۆزلر سون نفس لرینی چکن بیر قوربانینی قوتسال دئیینمه لری
 دیر! اؤزونه توختاقلیق آختاران، سون دوراغا چاتمیش آخماغین سۆزلری. سیز بونلاری
 جدی یه آلمایین؛ ایشینیزده گوجونوزده اولون. مندن چوخ قوربانلی لریمی
 دوشوندویونوزو یاخچی بیلیرم - باشلارینا نه لر گلدییینی، نندن پلیس منی یاخالایا
 بیلمه دیینی بئینیزده هئی چالخالاییر سینیز. سیزین شماتت لرینیزدن جان قورتاریم دئییه بو
 دونیادا گۆره جک سون ایشیمی چوخ اینجه لیک له گۆردوم. هئچ بیر ایز بوراخمادان
 اۆلدوروب باسدیردیم! آما دوز دئییرسن؛ ایزسیز ایش اولماز، هر ایشین بیر ایزی اولور!
 بو ایش ده ایزسیز دئییل و چوخ سورمه دن یاخالانا بیلرم. آما ایش گئدیب اورالارا چاتماز،
 بو یارالار - بو ایشه باشلایان یارالار، درین گئدیب آیاقدان سالان یارالار - بو گئجه اۆز
 ایش لرینی گۆره جکلر. بو یارالار من له دانیشیغا گیریشیلر، سیز ائشیده بیلمز سینیز!
 بونلاری یازدیقجا دینجه لیرم! ایندییه دک کیمسه ایله بو قونولاردا اورتاق اولوب دانیشا
 بیلمه میشم، هر زامان بیر قیرمیزی جیزیق چکیب کیمسه نین گیرمه سینه ایجازه
 وئرمه میشم. بوتون ایلیشکی لریمده اؤزوم له باشقاسی نین آراسیندا بیر فاصله ساخلامیشام.
 بوتون منی تحقیر ائله ین لری سؤیردیم - هئچ زامان اونلارا قارشى نفرت بسله مه دیم.
 آما ایش گلیب بیر یئره چاتینجا داها اۆز الینده اولماییر، بیرسی ایچیندن باش قالدیریب
 هر نه یی دوزنه سالیب یئرینده اوتورتماق ایسته ییر. البته کی اونو ایشه توتان من اولموشام؛
 اونو یئریندن قالدیران من اولموشام. یاردیم الی اوزادینجا یوخ دئمهدی! ایندی دینج

اوتورموشام، داها ھنچ نە دويمورام! داها ھنچ نە يين فرقىندە دئىيلم، داها بورادا اولوب
 اولماماغين دا فرقىندە دئىيلم. بو اوتاق اولسون؛ بو ياغيشلى-ايشىقلى گۇرونتو، يوخسا
 قارا توپراق! چايى ايچيب، سيقارى فيسقيرارق؛ كاغاذلارى دا دولدوردوم. ديشى
 چكىلميش ايلان كيمي بير داها ياتاغيما سوزورم. داها دئىنمە يە دە بير سۇز قالمادى؛
 ياتاغيما ياتيب اولومو گۇزلمە لييم! تكى اولومدن اۇنجه ايكي دامجى گۇز ياشى نين
 ديله ييندە يم...

آغلاماق داھا قانئق وئرمير...

گونشدين نييارانام، تئز دە باتيب گندير. چيراق ايشغى داھا ياخشى دير؛ آما سحر آچيلينجا او دا سۇنوب گندير! قارائليق يولدا چيراق لارى سۇندورمەيم گليز؛ آغ خطلرى اؤتوب كئچديكجه گۇزلرئيمى يومماغيم گليز. قارائليغين اورتاسيندا ماشين سوردويومو يوخو گۇرورمى، يوخسا داوالارى بير-بير ورقيندن آييريپ آغزئما آتديغئمى؟ يا دا قفەدە آشيغين سازئنى دينلەيب گۇز ياشى تۇكدويومو؟ «آغلا؛ گۇز ياشى نين سينوزئتە خئئرى وار...» دئيردى. دوز دئيردى؛ سينوزئتيم سۇنوب آنجاق بئئئيمى سۇندوره بئلميرم. فرمان الئمدە يولون اورتاسيندا آغ خطلره دالئب گۇزلرئيمى يومماغيم گليز؛ هر حىي ايچرى اؤتوردوكجه گۇزلرئيمى يومماغيم گليز؛ آشيغين سازئنا آغلادئقجا گۇزلرئيمى يومماغيم گليز. هانسى نين يوخو اولدوغونو آييرد ائدە بئلميرم. قبرىستانليقدا بير ساققاللى اوغلان: «كفندە قان وار، چوخا چكەجك» دئيردى. ماللا

آجیقلانیب ال لرینی اؤلچه-اؤلچه میرده شیرى دانلا ییردی. اولونو قایتاریب بیر داها یومالی ایدیله-یئکه نایلونون ایچینه سوخوب گتیرمه لی ایدیله. یوخسا کفنه یئنه قان داماجاقدی، ایش یئنه کورلانا جاقدی. سازین تئل لریندن سس اوجالدی قجا گوز یاش لاری یاناق لارینا جالانیر - گوز یاش لاریم یاناق لاریم جالانیر. قفده سیلاحلی بیر کیشی: «اورانین یئددی تورمه سی (زندان) واردیر، سیزی اورایا آپارسالار بیرینیزه یئر اولمایا جاقدیر، سنی ماوالدا ساخلایا جاقلار...» دئییب ساری دیش لرینی بیغ لاری نین آلتیندان گؤستر دی. تورمه نین دمیر قاپیسی هئچ زامان چالینمایا جاق؛ هرهنی بیر تورمه یه سوخورلار، منی ده ماوالا! گوزو باغلی تیر-تیر اسه-اسه دوستاغین حیطینده سوروتله ییب آپاریرلار. او آغ ساختمانین آردیندا هر شئی بیته جک دئییرلر. «شرف سیزلر بیتیرین، هر شئی بیتیرین» دئییه باغیر ماغیم گلسه ده اوشویورم، باغیرا بیلیمیرم. شهرین ان اوجا یئرینده ایشیق لارا دالارکن بیر-بیر حبلری ایچیری آتیب، لیموناددان ایچیر؛ ایچیرم. قفده سیلاحلی کیشی آروادی نین بارماق لارینی قاپی آراسیندا قوی دوغونو دئییر -دئییب ده یئر توپورور. گؤزلریم باغلیدی؛ بارماق لاریمی هاراسا سوخوب ازیرلر. باغیر تیمی ایچیمده بوغورام؛ باغیر میرام، اوره ییم قوجالیر، داها اولکی آدام اولای بیلیم! یئنه گوز یاش لارینی ساخلایا بیلیمیر، ساخلایا بیلیمیرم. یوخو دئییل، آییغام. گؤزلریمی یومورسام ماشین دره نین ان یاخش یئرینه گنده جک. گؤزلرینی یومورسا، گؤزلریمی یومورسام حبلر قورتولا جاق. گؤزلریمی یومورسام سیلاحلی کیشی اوره ییمین تام

اورتاسيندان ووراجاق؛ اوره يى نين تام اورتاسيندان وورولاجاق. بيمارستاندا بوينو سينيپ داها ديرى قالماز دئيه جكلر. يا دا معدە سيني يوغوتودورماغا داها گنج اولوب سؤيله جكلر. اوره ييمين تام اورتاسى دكينيرسه، آغلاسام دا، اوشاق كيمي آغلاسام دا - دانيشماغا هيريم اولسا دؤهتوره: «پرورانولول داها جواب وئردير» دئيه جكدديم. سيلاحلى كيشى دن سيلاحيني بورج آلا بيلسم، بو تورمه نين چيراغيني سؤندورديم. بو تورمه نين قاپيسيني دؤين اولماياجاقدير، دئمك چيراغى نين يانماسينا گرک يوخدور. گونشدن نييارانام، اؤز ده پاييزين گونشيدن - كؤلگه مى يئرە سالديغيندان نييارانام. «ايندى يوخوم گلير، سونرا دانيشاريق» دئدى و گئتدى؛ كؤلگم يئرە سريلى قالدى. قهوه ايچمه، بير آز دا كورلاير، گونده بير بئله قهوه ايچمز لر! يوخونو قاچيردير؛ بئنيپم كئشه لير؛ پوخا دؤنوشور! قهوه نى ايچيب سيقاردان چكمه، بو خبرين اولمادان سنى هاراسا سوروكله يير. جاماعات يورولموشدو؛ پيچيلداشيردى؛ دئيينيردى. بير داها يويوب گتيرديلر - سوخدولار اورا. هامى «بونا نه اولموشدو؟» سوروشوردو. بير اوشاق آغلايب گنتمكلرينى ايسته ييردى - هامى تله سير، هامى تنز اول دئير. سيلاحلى كيشى تله سيك سيلاحيني وئرير؛ گؤز ياش لاريمي گؤردوكده يازيغى گلير. يوخ، من بو تنزليكدە اؤله سى دئييلم؛ اولماز! دايان، آغلاما؛ قارا گونونو گؤروب ده آغلاما! يوخو گؤرورسن، يوخودا ماشين سورورسن. آغلاما؛ تلفن داليسيندا آغلاما. ليموناد ديبينه چاتدى، حبلر ياريمچيلىق قالدى. بير ليموناد آل گتير؛ شهرين چيراق لارى سؤنمه ميش

بیر لیموناد اولسون. سیلاحلی کیشی اوره ییمین تام اورتاسیندان وورا بیلمه میس؛ اولمه ییم دئییه بیرسی دانیشدیریر. منسه «پرورانولول جواب وئرمه دی» دئمک ایسته بیرم -آغزیم قورو یوب، دلیم توتومور. لیموناد اولسا دوزه لر، حبلر ده یاتیردار. گۆزلریمی یومورام، ماشینی اؤتورورم. داها آغلامیرام، یولون اورتاسیندا کی خطرلر داها گۆرونمور؛ هاراسا آمیشام. یوخو اولسایدی آزمادیم، یوخو دئییل، دوغرودان آمیشام. تلفن دالسیندا، آغلاما دئییرم. شهرین ان اوجا یئریندن موبایلی تولازلاییرام. آشیق نییه دایاندین؟ چال! گۆز یاش لاریم قورودو؛ اوره ییم آغریدی. قورشونو دئشیرلر؛ چیخمیر. آشیق جنون هاواسی چالیندی. «دلی اولموسان» دئدی -«دلی اولماسایدین تختینی قانا بویامازدین!» آخی اون لارتنز قایتیدی، قایتماسایدی هر شئی بیتمشدی! نییه واخت سیز قایتیدینیز؟ آغ ملفه تام قیرمیزییا بویاناندا گله جکدینیز. وورموشدوم، وورموشدو، بویامیشدیم، بویامیشدی. گئدن یولو قایتیدینیز، چوخ واخت سیز قایتیدیز، یاخشی ایش گۆرمه دینیز. یوخودو بابا، کیم یوخو اولمادیغینی دئییر؟ اؤزو ده سحره یاخین گۆردویوم، گۆردویون یوخودو. یوخولار بوغور اؤلدورور، یوخولار اونودولمور. سیلاحلی کیشی ال چکمیر؛ یولوندان آمیش ماشینی قفه نین ایچینه سورمه ییم گلیر. آما آشیق سن چال، بون لارلا ایشین اولماسین، گۆزلریمین یاشی قوروماسین. یوخودو، یوخو داواسی ایشینی گۆرور. قیشین اورتاسیندا نه لیمونادی؟ دور آیاغا، ایندیجه دونارسان! تورمه نین قاپیسینی دؤین یوخ، منده دورمورام، قالیرام. سؤندور چیراغی!

شهرین بوتون چیراق لارینی سؤندور. گونش سؤندورور، بیر داها یاندریر! سؤندور او زهرماری؛ یاتماق ایسته بیرم. بئیم کورتالیب، ال لرینی وئر منه داها کور اولموشام. تورمه نین آچاری بیزده دئیل؛ اوندایا بیر لیموناد اولسون لوطفا. گل بو ایشیق لارین نئجه گؤزل اولدوغونا باخ؛ من داها گؤرمورم، باری سن گؤر! آغلاما، آغلاما؛ تلفن دایسیندا آغلاما. آشیق سازینی سویوندورور، هاوادان هاوایا کنچیر. آغلاما، آغلاما؛ فرمان منیم الیمده هارا سورسم اورادی. یئین سور، آما ایتنه، پیشیه وورما. ضبطین سسینی اوجا قوی؛ آشیق چالیر، آغلا... آغلا... حبلی لیمونادلا آت ایچری... یوخ، بونلاری بیر یئر بیغمه؛ هرهسی اؤز یئرینده گؤزلدی. قاپینی آچ لوطفا؛ کیمسه ایله ایشیم یوخ، یورولموشام، داوا آتمیشام، یاتماق ایسته بیرم. قورشونوم دئشیلیر، نه ایشینیز وار آخی؟! یئری یاخشوی دیر، بارماق ائله مین - دیمه قوی دورسون، بلکه اونودولسون. ایجازه وئرسه نيز بیر اوجوزلو سيقاریم وار، توستوله ییم سونرا یاتیم. داها یوخو گؤرمه مه یه سؤز وئیریم - یوخو گؤرسم ده داها گؤز لیریمی یوممایام! جامعاتین ایشی وار تنز اولون آی قارداش؛ باسدیرین قورتارین...! هامی باسدیرین قورتارین دئیر. آشیق سازینی چالیب باغیرراق: «باسدیرمیرلار، یئر اوزونه آغیرلیق ائدیر» دئیر. «قان وار، تختین اوزهرینده... قان وار!» سونوندا بیرسی گؤروب باغیردی. اولمادی؛ نییه تنز گلدینیز؟ ایش پوخلاندى! والله جواب وئرمه دی، بیللا جواب وئرمه دی. دؤهتورون دانیشیغینی ائشیدیرم. گؤز لیریم آچیلیر، قاپالی قالیر؛ گلین بو میرات لاری آچین. تختین

اوزەرىندە اوزاناقلى آغلايىرام، ياستىغىم جوم-جولاق سو اولور. بون لار منى يوراجاقلار،
 ال چكىن! سۇندورون، لىمونات گتيرين - گونشدىن نىيارانام. چىراغى سۇندورون؛ ياتماق
 ايستەيىرم. داها يوخو اولايىلمز؛ بىر داها يولومو تاپمىشام، آغ خطلره داليب، گندىرم.
 بىر داها چىراق لارى سۇندورمه يىم گلير! داها گليب گۇرن اولماياجاق؛ توپراق لارى
 آشيرين! بىر-ايكى نفر جاوان اوغلان آشيرسين دئيرلر - هر تۇكدويون توپراقدا نه قدر
 ثاواب قازانىرسان! جاوان لار يارىشا كنجيرلر - داشقانى سورن كىم، بئل ووران كىم...
 سۇنور، هر شئى سۇنور. تئز گلدىنيز، چوخ تئز؛ هله ايندى وورموشدوم. محكم اول،
 دايان... محكم اولون، دايانين! محكم ايدىم، دايانيردىم؛ آما آغلايىردىم، قان آخدىقجا
 آغلايىردىم. يئىين سور اوشاغى قان آپاردى... يالان دئير يياوش سور، يياوش سور -
 ايتە پيشيه وورارسان! آياغىنى باس قازا گۇر نئجه اولور؛ بو خطلر يوردو منى. لىمونات
 يوردو منى. سيلاحلى كيشى يوردو. آما آشيق سن سازىنى چال، هله آغلاماغىم وار.
 آغلاماق داها قانيق وئرمير، قانىمى تۇكمه يىم گلير...

مستطیل

نارین قارین یئرینی قوش باشی قار آلمیشدی، سس سیزجه پنجره یه یاخیلیب یوخ اولوردولار. قار آغ اؤرتویونو حیطین اوزه رینه چکمیشدی. باشیم آغریدان جیریلماق اوزه ایدی. گؤزلریمین آلتی قاپ-قارا قارالمیشدی. اوشاق لار سیرای لا نقاشی لرینی گؤسته ریب گئدیردیلر. آیدین اوتانا-اوتانا یاخینلاشیب دفترینی میزین اوستونه سردی. یئنه تکجه بیر مستطیلی قارا مدادلا آغ کاغاذین اوزه رینه گتیرمیشدی! بوم-بوش بیر مستطیل! مستطیلی گؤرچک باش آغریم چوخالدى، سانکی بیر بالتانی قالدیریب باشیمین اورتاسینا ائندیردیلر. آیدین باشینی آشاغی سالیب گؤزلرینی یئره دیکمیشدی؛ گؤزلریمه باخماق ایسته میردی. بو نئچه آیدا مستطیلدن باشقا آیری بیر نقاشی چکمه میشدی. ساده جه بیر مستطیل اولور سادا سانکی ساعاتلارلا اونا واخت آیرییب،

وارليغىنى اونا داشىيىردى. داھا بو نقاشى نىن ندىنى سورماقدان يورولموشدوم؛ چوخ بركىينده گۆزلىرى دولوب، سس سىزجه آغلايىردى. دفتىرىنى نومره وئرمەدن اۆزونه قايتاردىم. يئرینده اوتورراق پنجرەدن قارىن ياغماسىنا دالدى. منىم گۆزومدن ايراق ھمىشە پنجرەدن ائشىيە باخاردى. من - دە پنجرە نىن يانىندا اوتوراردىم، يوخسا كلاسدا دايانا بىلمزدىم. معلملر آجىق لارىندان كلاسىن پنجرە اولمايان طرفىندە اوتورداردىلار. مودوردن آتاسى نىن شماره سىنى آلىب، زنگ ووردوم. چوخ سرت دانىشىردى؛ سسىنى ياخشى دويا بىلمىردىم؛ سۆزومو باشا دوشردوشمىز موبايلى قاپاتدى. سسى قالابالىق بىر خىاباندىن گليردى.

خىاباندىن اۆتن بىر ايتىن ماشىن لا بۇيروندىن ووردوم. ونگىلدەيە-ونگىلدەيە اوزاقلاندى؛ سانكى منى سۇيوردو. ماشىنى قىراغا چكىب باشىمى فرمانا سۇيكەدىم. اوچ گىئجه ايدى گۆزومو يوممامىشدىم. بىر داھا داوالارى آتماق ايستەمىردىم. ھر دۆنە روان پىزشكە گىتدىيىمە دوزلارنى چوخالدىردى. اششك اوغلو اششك سانكى بوندىن باشقا آيرى بىر ايش باجارمىردى. دۇھتور عىنادىمى گۆروب: «داوالارى بىردن بىرە كىسماخ اولماز، خطرى وار، دئىرسلىق سويوخ دىمە دىير كى بىر ھفتەيە دوزلسىن؛ گرچ صبر ائلىيەسن...» دندى. ايستەدىم « گىئدە نە بىر ھفتەسى، بىر ايلدى منى سىرمىسن! ھىچ پوخدا يىيە بىلمەمىسن!» دئىمە؛ آما واز كئچدىم. مطبىدن چىخىب بازارىن قالابالىغىندا ايتدىم؛ نە آختاردىغىمى بىلمىردىم. ھر گۆردويوم دۇرد بو جاغى، قارا مدادلا

جیزیقلا نیش مستطیله بنزه دیردیم. آلمده آغیرلیق ائدن داوالاری زییل قابینا باسدیم. سحر ساعات بئشه، گوزگونون قارشیسیندا اوتورارکن، هؤنکور-هؤنکور آغلاماغا باشلادیم. سون کز هاچان آغلادیغیمی اونوتموشدوم. اوتاغین آغ دووارینا، کؤمورله، بیر چلیم سیز یئکه مستطیل چکمیشدیم؛ آنجاق آیدین-ین مستطیلی کیمی اولمامیشدی. دوروب باشقاسینی او بیرى دواردا چکدیم، یئنه اولمادی، بیر آیریسین، یئنه اولمادی، بیر آیریسین... داها ائوده قالا بیلمیردیم، آیین باشیمی گئییب یولا دوشدوم. سکینه قاری اوتاغیدان ائشیه چیخجاق آغ چادیراسی لا ناماز باشیدان قالخیب، پنجره دن بویلاندى «هارادی سحرین بو واختی؟» دئدی، سانکی منی گودوردو. یولومو قاباغیما آلیب حیط قاپیسینا یوللاندىغیمدا یئنه آردیمجا «بورکونو کئچیرد باشینا، قار یاغیر» دئدی. قوشا توکان لارا دؤندویومده تکجه مهرعلی قفه سینین ایشیق لاری قالدیریم لارین اوزه رینده دؤشه ن قارلاری ساری رنگه بویامیشدی. دونن گئجه قفه نی باغلاماق ایسته ینده دوروب گئتمک زوروندا قالمیشدیم. چایدان ایچیب، سیقاردان چکندن سونرا بیرآز هوشوم باشیما گلدی. ابراهیم قولتوغوندا بیر سنگک، آرتش ائورکوتو آئینده، ایچری گیریپ باشماق لاری نین قارینی یئره چیرپدی. اوست باشینی قاردان سیلکه له ییب قفه نین دیبینه سوبایا (بخاری) سیغیندی. سنگه یین خوش اییی قفه نی بوروموشدو، بیردن آج اولدوغوم یادیم دوشدو. مهرعلی چاییمی دییشنده، سانکی ابراهیم ایندیجه منی گؤروردو؛ «خئیر اولآ آعلیم، سحرین بو واختی سن هارا،

بورا ھارا؟» دئدى. آغزىمى بىچاق لا آچماق اولموردو، اوزونە باخىب گولومسوندوم. قفەننن ايستيسى گۆزلريمە مورگو دۆيدوروردو. باشىمى ميزين اوستونە سۆيكەدويم. بيرآزدان مدرسە واختى اولاجاغيندان ياتماق ايستەميرديم. ميزين اوستوندن ابراهيم ياناکى گۆرونوردو. پنىردن سنگەيە ياخىب يئكە-يئكە تىكەلرى آغزينا باساراق چاينندان بير قورتو ايچيردى. داھا گۆزلريمى ساخاليا بيلمەدويم، قارانلىق اولدو. يئل قفەننن پنجرەسىنى شاققىلتى لا چىرپدى.

آيدىن-ين آتاسى قولاغى نين ديبىنى قىزدىردى. اوجا آرىق قىلغى لا، اوزون قول لارىنى يانينا ساليب، بئلى بيرآز دونقاز دورموشدو. آيدينه آغزىندان چىخانى دئيردى؛ آيدىن-ين گۆز ياش لارى آخىب ياناق لارىنا جالانىردى. آتام بير آن گليب گۆزومون اؤنونده دوردو. سۆزلرى پيشىك كىمى روحومو جيرماقلايىردى. بير داھا آلينى قالديراندا قارشىسىنى آلاق، ديله توتوب دفتردن ائشيه اؤتوردوم. «منى نيه ايشىمدن گوجومدن ائليسىز؟ بير نقاشى دن اؤتور نيه منى چكىرسىز بورا؟» اوزون ال لرىنى اؤلچە-اؤلچە دئينه-دئينه چىخىب گئتدى. آيدىنى صندلده اوتوردوب الينه بير ايستىكان چاي وئرديم. ال نين داليسى لا گۆز ياش لارىنى سىليب چاينى ايچدى. سونرا دؤنوب اوشاق لارىن قار گول له اويناماق لارىنى پنجرەدن سوزدو. الينده ايستىكانى برک-برک سيخىردى.

يارىمچىلىق ايچدىيىم چاي ايستىكانىن آلمده برک-برک سيخىب مينانين گۆزلرينە دالمىشدويم. قهوه سىندن دادىب، سۆزونون آردىنى توتدو. سسى دوز بئىنيمىن ايچينده

گومبولدايیردی. ساچ لاريندان بير نئچهسی اوزونه تۆكولموشدو. مانیکور دیرناق لاری
 فینجانین بئلینه دولاشراق، اینجه بير جیریلتی سس قالدیردی. سانکی روحومو
 جیرماقلايیردیلار. آینی آتیب الیمی توتدو؛ ایسته مهن سیخدیم. بير گولوش ده دوداغیما
 اوتورتدوم. «نییه ال چکمیرسن؟ نه وئرمیرسن آلانمیرسان» دئییه اؤز ایچیمده
 دونقولداندیم. کافه نین هاواسی نین آغیر اولدوغوندان، نفس آماق اولموردو. باشیم آز
 قالیردی جیریلسین، قوسماق ایسته ییردیم. قالدییب اؤزومو ماوالا سالدیم.

رنگ اوروفوم گج کیمی آغارارق، ماوالادان چیخیب اوتاغیما گلنده، آتام؛ «حقین
 یوخدی بو ائوه بير داها آياق باساسان، مورتدین بیری مورتد» دئییب، آراخ شوشه سینی
 پنجره یه چیرپدی. شوشه سئل کیمی آخیب یئره گلدی! سحره کیمی قار دنه لری اوتاغا
 سوخولوردولار. منسه کئفلی-کئفلی او پنجره نین دیینده یوخویا گنتمیشدیم. سحر وار
 یوخومو بير چمدانا باسیب او ائودن چیخدیم، قاپینی آردیمجا چیرپدیلار.

آچارلاری هاردا ایتیردییمی بیلیرم. سکینه قاری تاختا قاپینی جیریلتی لا آچاندا، بو
 آی کرایه سی نین اونوتدوغومو خاطر لادیم. حیطین قارینی کوره ییردی؛ کوره یی آلیب
 کوره مه یه باشلادیم؛ اؤز اوتاغیما دا بير یول آچدیم. «بالا سحرین او واختی هارا
 گئدیردین؟ نییاریان قالدیم. چای دمله میشم، گل ایچ دینجل» دئدی. ساما واردان بير
 چای سوزوب قارشیم قویدو. کرایه یی چیخاریب پتونون آلتینا سوخدوم. «اؤزونه بير
 فیکیر قیل، بو نه یاشاماغیدی سن یاشییرسان؟ بیر آز اؤزوه گل...» قارا تسبیحینی

چئۇيرىب، وير-وير دانيشيردى. تسبئح دنه لرى ايپندن زويوب شاققىلدايىردى. تسبئحى
الينده دۇرد بوجاق كيمى ساخلايمىشىدى، ها گۇزومو يايىندير ماغا چاليمىشديم اولمادى،
گليب گۇزومه سوخولوردو. چاييم قاليب سويودو.

مهرعلى سويوموش چاييمى ديشىدى. «آ معليم، بو گون لىر بتر پوزغونسان، يا اۇزو گلر
يا نامهسى! چوخ فيكىر وئرمه.» ابراهيم آرتئش ائور كوتوندان بير گيله سيقار چيخاريب
داماغينا قوياراق دئدى. سيقار گۇيلومه دوشسه ده چكهميه حاليم يوخ ايدى. قفه
قالاباليق ايدى؛ ادام لار توسو دومان ايچنده ايتميشديلر؛ آغيز دئيهنى قولاق ائشيتمىردى.
اوتوردوغوم يئر ده مورگوله ييرديم. باشيمى زويدوروب ميزين اوستونه سۇيكه ديم؛ يئنه
دونيا ياناكى دوردو. گۇزقاپاق لار يما داش آسلاندى؛ قارانلىق اولدو. آيدىن چكن
مستطيلين ايچينده قالمىشديم؛ نفسيم كسيليردى، باغيرماق ايسته ييرديم. بير آغزى بورنو
قانا بويانمىش ايت، آغزىنى مستطيلين بير قولونا ساليب قوپارماق ايسته ييردى. ها
چاليمىشى قوپارا بيلمه دى؛ ونگيلدهيه ونگيلدهيه اوزاقلاشدى. مستطيل زيل قارانلىغا
دۇنوب اوچورومون ديبينه گۇتورلندى. گوپ سسى گلدى!

بير سئرچه اۇزونو كلاسين پنجره سينه چيرپاراق قارلارين اوزه رينه دوشموشدو.
اوشاق لار پنجره دن بويلايىب باخيشير ديلار. آيدىن يئر يئنه ده قالمىشىدى؛ قارا گۇزلرينى
گۇزلريمه ديكمىشىدى. گۇزلريمين ايچينه باخديغى ايلك كز ايدى. نسه سورماق
ايسته ييردى؛ گۇزلرى نين ايچينده بوغولوردوم. زنگ وورولدو؛ اوشاق لار قاچا قاچ

سالىب سئىرچەنن گۆرمەينە يۇگوردولر. آيدىن ميزىمىن قارشى سىندا داينىب «آغا ياتمىشىدىز، گۆزلىز قانىيب» دندى.

مىنانن گۆزلىرى قىزارمىشىدى. گۆز ياش لارىنى سىلىپ، بورنونون سويونو دستماللا آلدى. مانىكور دىرناق لارى نىن هر آن گۆزۈنە گىرەجەينى دوشونوردوم. بىزكلىرى اوزونە ياخىلمىشىدى، سىلدىكجەدە ياخىلىردى. اوزونە تۆكۈلمۈش تىل لرىنى يىرنە قايتاردى. اوزونو الە آماغا چالېشسادا سسى تىترەيىردى. كافەدە هامى بىزە باخىردى. داھا اوزونو ساخلايا بىلمەدى؛ آياغا قالخىب دىشىندىن قوپانى باغىردى. ميزىن اوستوندىكى لرى يىرە سېلەيىب گىتتى. من اوزوم ميزى آشىرماق اىستەيىردىم!

آتام دالىسىندا گىزلەندىيىم ميزى آشىرىپ، قولاغىمىن دىبىنى قىزدىردى. گىدىب اوتاغىن بوچاغىنا قىسىلدىم. آنامى دۇيندە قارشىسىنى آماق اىستەمىشىدىم. بارماق لارى ياناغىما اىزىنى سالمىشىدى. اوشاق لار مدرسەدە الە سالىب «پىشىچ جىرماقلىيب» دىيىردىلر. گۆز ياش لارىم ياناق لارىما جالاندى؛ كىرلى ال لرىم لە گۆزلىرىمى سىلدىكجە اوزوم قارالىردى.

اوتاغىن مستىل لرىن سىلدىكجە، كۆمۈر رنگى يايىلىپ، دووارلارى قارالدىردى. قارى گىلب گۆرسەيدى گونومو قارا اندردى. موبايلىم زنگ چالدى! جومە گونو، سحر ساعات بىشەدە، كىم اولاي بىلردى؟ گىدىب ميزىن اوستوندىن موبايلى آلىنجا بىر عۆمۈر سوردو. آتام نىچە دىقىقە اۇنچە جانىنى تاپشىرمىشىدى... داھا سۆزونون آردىنى

ئىشىتمەدیم؛ اوتاغىن اورتاسىندا يىره اوتوراراق قارائلىق دووارلار اوستومه چۇكدو. قىچلاریمی قارنىما يىغىب، باشیمی دىزلریمه سۇيكەدیم. دوشونجهلر بىنىمده بورولوب اویان بویانا چىرىپىنیردیلار. باشیمی قالدیراندا هاوا ایشیقلانىمىشدى. قىچلاریمین قورودوغوندان آياغا قالغا بىلمیردیم.

فاتحه اوخویاندان سونرا بىر داها تابوتو قالدیرماغا قىچىم گلەمدى؛ بىر آیرىسى گلیب آلتىندان توتدو. قوش باشى قار كفه نین اوزەرىنه آخیشىب یوخ اولوردو. ھنى تابوتو يىره قويوب قالدیریردیلار. سانكى اونو قبیره چاتدیرماق اۋزو بىر عۇمور سورەجكدى! اوزاقدان بىر تانىش اوز گۇزومه ساتاشدى. آیدین بىر بالاجا قىزلا بىر قىیرین باشىندا دایانمىشدىلار؛ ایستر ایستەمز جاماعاتدن آیریلدیم. ايكیسی دە قارین آلتىندا آغ ھىكلە دۇنموشدولر؛ گۇز ياشلاری ياناقلارینا جالانمىشدى. آیدین منى گۇرچك اۋزونو ایتیردى؛ دانىشماغا دىلى توتمادى؛ باشىنى آشاغى سالیب قىیر داشىنا دالدى. قار آغ اۋرتویونو قىیرین اوزەرىنه چكىمىشدى. يىره چۇكوب قىیرین اوزەرىندن قارلاری قىراغا ووردوم...

منه انتحاردان بير حيكايه يازين

يوخودا اؤزومو آسدیغیمی گؤردوم! آل-آیاق چالاراق سون نفسیم ده بیتدی؛ کندیر قیریلیب یتره سریلدیم. یوخو گؤردویومو بیلر کدن، یئنه دار کندیرینی قوشدوم؛ آل آیاق چالدیم، نفسیم سونا اُردی، یئنه کندیر قیریلدی...!

موبایلیمین سسی ایله یوخودان دیک قالخدیم، سانکی باشیما یئکه بیر داش سالدیلا! یاتاغیمدان آیریلا بیلمیردیم، یئریمدهجه اوتوروب باخاسی قالدیم. پنجره یه ماریمیشدیم. ایشیق سس سیزجه ایچری سوزوب؛ پنجره ایچینده کی قوروموش آشارداشار گولونون اوستونه قونوردو. باخیشیمی آلا بیلمیردم، اوتوردوغوم یترده قوروموشدوم. گؤیده میلچک بئله اوچموردو! هر شئین سس سیزجه قاباغا گئتدییینی آنیردیم؛ ایشیغین

سس سیز اویون لارینا دالیردیم. ایشیغی بئله بیلمزدیم، بئله گیزیلی اویون لارینا اینانمازدیم. منی قورودوب یئریمده جه ساخالایردی؛ گۆزومو بئله آلا بیلمیردیم. دوواری بیر شیریق ایشیق تومارلاماغا باشلادی؛ بیر قیزیلی اینجه ایشیق! گۆردویوم یوخو یاواش-یاواش گۆزومون اؤنونه گله رک ایشیغی سؤندورمه یه باشلادی؛ یئنه هر شئی عادیلشیردی - او ایشیلدار، سیرلی ایشیق سولوردو. موبایلین سسی یئنه منی دیکسیندیردی؛ زنگی نین سؤندورمه سینی اونوتموشدوم.

اولگوجون خیرچا-خیرچی، دیش فیرچاسی نین فیشا-فیشی دونیانین ان یوکسک سسی کیمی بئنییمده دولانیردی. اوزون سوره گوزگونون قارشیسیندا فیکره دالیب دیش لریمی فیرچالادیغیمدان، کفدن چوخ قان توپوردوم. پنجره نین قارشیسیندا سحر یئمهییمی یئینده گونشین ساچاق لاری داها گوجلو ایچهری سوخولوب، چای استکانیمین بیر یاریسینی ایشیلدا دیردی. قالخیب پنجره نی باغلا ییب، پرده نی چکدیم. گونشین شاخ-شاخ شاخماسی، هر یئرین پار-پار پاریلداماسی ایله هئچ زامان باریشا بیلمه دیم. قارانلیق لاری، کۆلگه لری داها آرتیق سئودیم.

چاییمی قورتولداداندا بو نئچه گون تعطیلده اؤز سسیمی دویمادیغیمی آنیمسادیم. سسیم یاد بیر سس کیمی اوزاق لاردان ائشیدیلیردی، گلیب بوغازیمدان چیخماغا گوجو چاتمیردی. استکانی نعلبکی نین اوستونه قویاندا تاق سسی قولاغیمی جینگیلدتدی؛

سونرا چاخماغین چاخماسی؛ سیقارین کۆز مه سی! هر بیر سسی بئله خیر دالیق لاری ایله ائشیتیمک بئینیمی پوزوب، داریخدیردی.

الیمی آتیب میز اوستونده کهنه رادیونو آچدیم. آپاریجی خبرلرین باشلیق لارینی سؤیله بیردی؛ یئنه هامی اؤزونو حاق بیلهرک او بیر لری یارغیلا بیردی. چوخلو قانلی-قادالی اولای لاردان سؤز گئتسه ده داها دینله میردیم، تکی سسی اولسون دئییه سسینی آلیب باغلی پنجره یه دیکیلی قالمیشدیم. آخشام بیر قادینین اؤزونو یاندیر ماسینی اوخودوم. قاچا بیلمه سین دئییه اؤزونو ماوالا سالیب قاپیسینی باغلا یاراق، آچارینی قویویا آتمیشدی. نفتی باشدان آیاغا اوستونه جالاییب، چاخماغی آلیشدیر میشدی. بو صحنه تکرار-تکرار گلیب گۆزومون اؤنونده دوروردو. کاش بو گونده تعطیل اولاردی، بیلیم یورودوندا اؤیرنجی لرله باش-باشا قویماغا حالیم یوخ ایدی.

اورک خسته لیییندن یانا بیر قیز اؤیرنجی نین گلمه مه سینی دئییر دیلر. بئله شئی لره دوشونمک ایسته میردیم؛ تنز درسه باشلاییب بیتیردیم! ادبیاتدان باشقا هر نندن دانیشدیم، نه دانیشدیغیمی اؤزومده بیلمه دیم. اؤیرنجی لرین چاشقین باخیش لاریندان نه حالدا اولدوغومو آیدین سئزیردیم. باخیش لارا اؤنم وئرمه دن اینتچار قونوسوندا بیر حیکایه یازمالارینی تکلیف ائتدیم. آلتدان-آلتدان پیچیلدا شارکن، ییغیشدیریب کلاسدان چیخدیم.

بو گونون تئزلىك له بىتمەسىنى ايستەسم دە؛ گونشېن دوغماسى ايللا اۋلمەسى آراسىندا چوخلو مسافەنى كئچىرمەلى سن. بىر مدرسە اوشاغىنا كلاسېن اۋتمەمەسى كىمى، گونلر دە چكىلىب اوزانيردى. سانكى كلاسېن بوجاغىندا اوتوروب، معلمىن گۈزوندن ايراق پنجرەدن بولودلو گۈيو سوزورسن؛ هر آن معلمىن سنى تخته اۋنونه چاغىرما سكسكەسىنى دە كئچىرىسن! بئله بىر دورومدا تكجە زنگىن وورولماسى سنى سئويندىرە بىلر!

ھامى نىن منە ترس-ترس، پىس-پىس باخدىغىنى دويوردوم. هر زامان انسانلارېن اورك ياندىرماسىندان، آجىناجاقلى داوراندىقلارېندان آجىغىم گلىب. باشاردىقجا ھامىدان اوزاق دورموشام. پول قاىغىسى اولماسايدى، گونلرله ائودن انشىيە چىخمازدىم -دالىب اۋز اىچىمدە قالاردىم! سىقارېمىن كۈزو الېمى ياندىراندا اۋزومە گلدېم! شرابدان تۈكوب بىر قورتوم اىچدېم. آروادىم اولسايدى اوز-گۈزونو تورشودوب «آز اىچ بو زھرمارى» دئېرك شوشەنى قاباغىمدان گۈتورموشدو. نە ياخچى چىخىب گئتىدى؛ نە ياخچى بو گونلر اونون بايقوش سسىنى دويموردوم. گۈزەنېن بىرى وىر- وىر دانىشاراق، منىم دە دانىشمامى ايستەيىردى! موسىقى نىن سسىنى يوكسلىدىب بالە رقصىنە باشلايىردى -بىر آن بئله دىنج اوتورا بىلمىردىن! هر شئى تزلەمك ايستەيىردى، هر شئى اورەيىنى تئز ووروردو. هر ايشىمە عىب قويوردو، ھىچ جورە راضى سالماق

اولموردو. بونلاری دوشونەرک چیخیب گنتدییینین ساغلیغینا شوشه‌نی قالدیریپ باشیما چکدیم! یورغون جانیمی وانین ایستی سویونا تاپشیردیم.

وانین ایچینده داماریمی ووردوغومو گۆردوم، قان یاواش-یاواش بیله‌ییمدن سوزوب سویو آل رنگه بویایردی. دینج-دینج آل سویون قوینوندا اوزانیپ، گۆزلریمی یوموشدوم -دوداغیما بیر گولوش قونوشدو! یوخو گۆردویومو بیلهرکدن اویانماق ایسته‌میردیم؛ بو یوخونون سونسوزادک سورمه‌سینی آرزولاییردیم.

سحر موبایلین سسینی انشیتدیکده یئریمدن قالخماق ایسته‌میردیم. آغزیم زهر دادی وئریردی. بیر ایکی چای ایچیب سیقاریمی یوخلادیغیمدا بوش پاکاتا راستلاشدیم. بو گونون کئچمیش گونلردن داها پوخلو اولدوغو بو بوش پاکاتدان سئزلیردی. ساعات منیم گنجیکدییمه دوغرو ایشله‌ییردی، آنجاق دوروب گئتمه‌ییم گلمیردی. یاخچی باخاندا داها هئج نه منی بو دونیایا باغلا یا بیلیمیردی. ندن ال چکیب گئتمه‌ییردیم؟ ندن؟ قورخوردوم مو؟ اوزو ده چوخ قورخوردوم! اوزاقدان باخاندا ساده گۆرونور، آما ایشه گیریشنده نئجه دهشتلی اولدوغونو آنلاییرسان؛ دوشونمه‌یی بئله اوره‌یینی چیرپیندیریر.

نه یاخچی او قیز اؤیرنجی‌نین اوره‌یی دایانماق اوزره دیر! بو خبری منه وئردیکده - سویوق یانا یاناشمامدان، شاشقین باخیشلاری جانیمآ آغری هویدورسادا- اؤزومه آلمادیم، بیر داها بئله دوغولارا یئنیلمک ایسته‌میردیم. باشقالاری‌نین منه گۆره نئجه

دوشونديوو داھا اۋنملى دئىيلدى؛ ھر شئى گۇزومون اۋنوندە بىر اوشاغىن دىز قىراغىندا قوملارلا جورلەدئىيى بالا جا تپەجىك كىمى دىزىن دالغاسى اىلا يوخ اولموشدو.

اۋىرنجى لىن اىنتىھار قونوسوندا يازدىقلارنى عزىز و دىرلى بىر وارلىق كىمى چانتاما توپلايىب، ائوھ سارى يوللاندىم. يوخولار يىمدان بىرى چىن اولسايدى اىندى ھر نە بىتمىشىدى. منسە قالدىرىم لاردا آوارالانىب، اۋزومو ماشىن اۋنونه يوخسا اوجا بىر ساختمانىن اوستوندىن يئره آتماغى دوشونمزدىم. يوخولار منى آلدادىردى، دولايىب-دولايىب گىجلىدىردى؛ بو يوخولار منى الە سالمىشىدى. اۋزومو دانلايىب سۇيىمكىن يورولموشدوم؛ اۋزومو بىر بئلە چىخارسىز بىلمزدىم. انسان ياشا دولدوقجا احتىاطلى اولور؛ قورخونج ايش لره ال آتماقدان چكىنىر.

ائوھ يئتىشجك آروادىمىن داوالارنى يوخلادىم. دلى نىن بىرى ايدى، گئجەلر يوخو درمانى آلمايىنجا ياتا بىلمزدى. بىر اوووجو منى دىنج ائدە بىلردىمى؟ اوووجومو دولدوروب آغزىما باساركن بىردن سحر يئنه دىرى قالا بىلەجەيىمى دوشوندم! ھئچ نە بو كىمى دەشتلى اولاي بىلمز! اششەيە مىنمك بىر عىب اولورسا، اوندان ائىمك مىن عىب دىر! اوندان نئجە اولاجاق؟ اۋلمەسم اۋلومدىن دە پىس اولاي بىلرم؛ اوندان كىم منە ايىھ دوراجاق؟ خستە بىرى اولساندا، ياپىشىب يئردە قالساندا، يئنه سحر يوخودان دورماق زوروندا قالا جاقسان! آجىقدان داوالارى يئره سپەلەدىم؛ من باھانا آختارىردىم، من ايش گۇرن دئىيلدىم. بىر اوووجو اۋلدورمورسە، ايكى اوووجو نئجە؟ اوچ اوووجو نئجە؟

یوخ من ایش گۆرن دئییلدیم، آنجاق ینکه دانیشماغی باجاریردیم. آشپازخانانین اورتاسیندا دیزلریمی قوجاقلاییب یئره جالادیغیم حبلره باخاسی قالدیم - گۆزل بویالی حبلر!

گنجه هاجانادک اؤیرنجی لرین انتحار حیکایه لرینی اوخویردوم. مسئله نی ایچ ائله ییب بیر حیکایه کیمی یارادا بیلمه میشدیلر، چوخ ناشی یانا و قوندارما بیر شئی لر یاز میشدیلار. هله بیرسی تانری یا نامه یاز میشدی! بیر باشقاسی ایسه سئوگی حیکایه سی! منه بئله گلیردی یازدیقجا منی اله سالیب گولوبلر. انسان لار بئله بیر جدی مسئله یه نئجه شوخلوق لا یاناشا بیلیرلر؟ سانکی قویونون دیبیندن یاردیم الینی اوزادانین اوزونه توپورورسن، سونرا باشقاسینا گؤستریب گولوشورسن.

یوخوسوزلوقدان گؤزلریم قاپانسادا ال چکه بیلمیردیم. بیرینی اوخویوب قیراغا آتاراق، آیریسینی الیمه آلیردیم؛ آما یننه آختاردیغیمی تاپا بیلمه میشم کیمی آیریسینیا یوگوروردوم. بو اوشاق او یون لارینی ندن یولا سالدیغیمی بیلمیردیم. ذاتا انسانین الی اوزولدویو یئرده هر یئره الینی اوزاداسی اولور؛ بئله لیکله بو گولونج وضعیت یاراداسی اولور. اؤزومه یازیغیم گلیردی؛ هئچ زامان، هئچ ندن یانا اؤزومو بئله آلچالتمامیشدیم، اؤزومو بئله ازیب داغیتمامیشدیم. بئله آجینا جاقلی حالا دوشه جه ییمی اینانمازدیم. بو حایات سنی آبی کیمی اورتالیغا سالیب، آجیماسیز جاسینا اوینادیر. باشاردیقجا ان بؤیوک داش لارینی باش - گۆزونه چیرپیر!

کاغاذلارین هامیسنی زیبیل قابینا باسیب بیر سیقار آلیشدیردیم. گئنجه یاریدان اؤتسهده داها یوخوم قاقمیشدی؛ هله اوسته‌لیک آجمیشدیم دا! آروادیم یادیمادوشدو؛ تاوا کبابینی چوخ گؤزل بیشیریدی! ائله ایچمه‌لی چای‌لار دمله‌بیردی، ایچدیکجه ایچیردین. اینجه بئل استکانا دووشان قانی رنگده چای تۆکه‌رک، قیزیل گولون غونچه‌سینی ده اوزونده اوزدوروردو! دووشان قانی دندیکده اؤزونو دوغرایان کیشی یادیمادوشدو - بیر ایتی بیچاق‌لا اؤز جانینا دووشموشدو. اؤزونو دوغراق-دوغراق ائله‌یب دینجلمیشدی. بو آدم قیرمیشدی، یوخسا کیم اؤزونه ائله قییا بیلر؟ آما دوغروسو؛ آدم بیر یئره گلیب چاتینجا هر ایش گؤرور! من او یئره چاتمیشدیم‌می؟ چاتمیشدیم، آنجاق دیرناق اوجوجا دا جرات گره کیر! اونو اؤزومده گؤرموردوم! داش دووشون منیم باشیما! آروادیمین دا بیشیردی بیئمک‌لر، دمله‌دی چای‌لار تپه‌سینه دَیسین؛ گؤر نه‌لری منیم یادیماسالیر! یاشادیغیمیز بوتون گون‌لرده بیر گون بئله ساواش‌سیز دالاش‌سیز اولمادی. هئی اوتوروب پیس خاصیت‌لریمیزی بوراخاجاییق دئییه آنلاشیردیق. بیر-بیریمیزه سایغیلی اولماغا چالیشیردیق، آنجاق بیر نئچه هفته سونرا یئنه اسکی حامام اسکی تاس! گونده بیر ایش دَیشیردی؛ اؤزویله بیر گه منی ده دیشمک ایسته‌بیردی. داها او یولسوزو دوشونمک ایسته‌میردیم، صیفتینی بئله گؤرمک ایسته‌میردیم.

دوروب قارانلیقدا گزمه یه باشلادیم. نه آختاردیغیمی بیلمیردیم - ایتیسی اولان آدم‌لار کیمی هر بوجاغا گۆز گزدریردیم. گۆزلریم قارالانا، قیچ‌لاریم یورولانا کیمی آدیملاییب، سونوندا گلیب اوتاغیمین قارشیسیندا دایاندیم. بو اوتاغی اونتموشدوم، بیر ایل اولاردی آیاغیمی اورایا باسمامیشدیم. بیر آز دایانیب اویموش حالدا باخدیقدان سونرا اورکله نیب قاپیسینی آچدیم. هر شئی توز ایچینده ایدی. گندیب میزین آرخاسیندا اوتوروب، مطالعه چیراغینی یاندیردیم. سون یازیم ائله بوراخدیغیم یئرده دوروردو. بیر نئچه کیتابی اوست-اوسته قالاییب میزین قیراغینا قویموشدوم. بیر آز قارانلیغا دالیب دوروخدوقدان سونرا، کاغاذ قلمی گۆتوردوم. اؤزومه حیکایه یازا بیلردیمی؟ بیز ذاتا اؤزگه دن چوخ اؤزوموزه یازیریق - یازدیقجا یاشاییریق، یازدیقجا توخدا بیریق! آما یازا بیلمزدیم؛ بئینیمده فیرتینا سالانلاری کاغاذین اوزهرینه گتیره بیلمزدیم. بو سؤزلر تکجه ایچیمده قالب یاشایا بیلردی؛ سانکی یازیلسایدی قانلی قوخوسونو ایتیره جک دیر، دیر سیزله شجک دیر.

ایمده بوزوشدوردویوم کاغاذدان - اوشاق کن دوزلتدییم تکی - بیر بالاجا قاییق قاییردیم. بیر آز ایمده اویناتدیقدان سونرا میزین اورتاسینا بوراخدیم. ال لریمی میزین اوستونده چارپازلاییب، انگیمی سؤیکه دیم. بو قاییق اوشاقلیق چاغ‌لاریمدا جورله دیم تکی اولماسادا، اون‌لاری یاشادیب آندیریردی منه: «هر شئی توزاناق ایچینده ایدی، بوغاناق سسی دیولوردو. اؤزومو دالغالی بیر دنیزین قیراغیندا گۆردوم. قاییغیمی سویا

بوراحدیم. هر آن اوجا دالغالارین ایچینده بوغولاجاغیندان سئوینیردیم؛ آما ندنسه بوغورلمور، یئنیلیمردی! اوزو چوخ برک ایدی، ایلیب دوزهلهرک اوزاقلاشماغا باشلامیشدی. آجیغیم توتوموشدو؛ گؤتوروب داشا باسدیم، آما قاییغیم هنج نه اولمور کیمی اوزاقلاشدیقجا اوزاقلاشیردی - دالغالارلا بیرگه رقص ائدیپ گؤزدن ایتیردی. قوملارین اوستونده اوتوراراق، دیزلریمی قوجاقلایب آغلادیم. اؤز نحس طالعیمی قیناییردیم. بیر اوشاق قیلغینا گیریرسم ده، اوشاق کیمی دوشونموردوم؛ قاییغیمین تئزلیکله یئنیلیب، هر نهیین بیتمه سینی ایسته ییردیم. دنیزین دیبینده گونشین باتیب یوخسا چیخدیغینی سئزه بیلیمردیم. ها دوشونوردوم، ها هنده وری سوزوردوم، بیر ایز تاپیم دئییه تاپا بیلیمردیم. سانکی گونش ده منله اویون اوینا ییردی؛ گاه گون باتان چاغی نین دونونو گنییردی، گاه گون چیخان چاغی نین! اوجا بیر دالغانین سسی یوکسلدی؛ باشیمی قالدیراندا قاییغیمی آغزینا آلمات ایسته ییردی...» یوخودان دیکسیندیم! آجیققدان تیره ییردیم! قالخیب کتاب قالاغینا بیر یومروق اوتورداراق یئره سردیم. یئره سریلیمیش «کافکا» نین گؤزلی قارانلیقدا ایشیلدا ییب، یازیق-یازیق منه باخیردی!

قلب خسته لیبینه اوغراشان قیز اؤیرنجی نین آتاسی گلمیشدی - یئکه پر بیر کیشی ایدی، پوزغونلوق یورغونلوق اوز-گؤزوندن یاغیردی. قیزی نین ندن کلاس لارا گلمه مه سینه کار- کاغاذ گتیرمیشدی. هامی اونا اومود وئرمک ایسته ییردی، آما اوموددان باشقا نسه

آیری بیر شئیہ احتیاجی اولدوغو گۆزلریندن آیدین سئزلیردی. چوخلو سۆز صحبتدن سونرا اوتانا-اوتانا جراحیق اوچون دۆهتورلر بیر تلیس پول ایستهدییینی سؤیلهدی. سۆز گلیب بو مقامینا چاتدیقدا اورداکیلار انشالله-ماشاللهلا هر شئیین تنزلیکله دوزهلهجهینی وورغولاییب اونو یولا سالدیلار.

بئینیمده بیر فیکیر چاخماق کیمی چاخدی؛ آردینجا گئدیپ حیطده اؤزومو اونا چاتدیردیم. قیزی نین دورموندان بیرآز دانیشدیقدا گۆزلی دولوب بوشالدى. یئکه الین دالیسی لا گۆزلینی سیلیدیینه «منیم بیر ایشیم وار، یئرینه یئتیره بیلسن، جراحیق پولونون هامیسی منیم بوینوما!» دئدیم. دوروخدو؛ بیر نئچه آن چاشقین-چاشقین گۆزلیمه باخیب: «نه ایشی؟ من خیلاف ایش گۆرن دیرم ها!» دندی.

- «خیلاف دیر، بیرین ایشی یامان دویونه دوشوب! او دویونو آچاجاخسان، پولو دا آنا سوتوندن سنه حلالدی!» دئدیم.

اوجو بوجاغی بللی اولمایان دار-دودوک قدیم کوچه لری گزیردیم. بو شهرده گۆرمه دییم کوچه باجانین قالماسینی ایسته ییردیم. ائله کوچه وار ایدی، ائی بیر متریدن بئله آز ایدی؛ دووارلاری سواق، یادا قدیم سایاق کرپیچ لرله تیکلمیشدی. بو دام دووارلاری سحرلی بیر گۆرونتو کیمی گۆزدن کئچیریردیم. گۆروردون دقیقه لر بویو بیر کهنه ائوین قارشیسیندا دایانیب باخاسی قالیردیم. هردن قاپینی دویوب ایچری گئتمه ییم ده گلیردی، آما هله ده منده یاشایان بیر سیرا مصلحت لر اؤنومو آلیردی! کهنه

تاختا قاپی لار اوشاقلیق چاغ لاریمی آنیمسادیردی - بویوک بابامین ائوینده بیر قارائلیق سرین دالاندان کئچدیکدن سونرا بیر کهنه تاختا قاپی یا چاتیردین. قاپی منیم اوچون چوخ آغیر آچیلسادا، آچیلینجا کوچهنین ایشیغی دالانی ایشیقلاندیردی. دالانی ایشیقلاندیریب اورانین سرین سویوندان ایچردیم. او دالان بیر گون چؤکوب یئره گلدی، بویوک ننه می ده اؤزویله قبریستانا آپاردی! نه سرینی قالدی، نه سویو، نه قارائلیغی نه ده ایشیغی...

اؤلندن سونرا بو انسان لار یئنه گلیب قامیش اولماسینلار دئییه قبریستانین ان اوجقار یئرینده بیر قبری آلدیم! ها آختاردیم تانیش - بیلشین قبرینی تاپا بیلمه دیم. بو نئچه آیین ایچینده بئینیم کورتالمیشدی، هر شئی اونودوردوم. دونن بازاردا بیر منی گوروب چوخ ایستی قارشیلادی؛ چوخ تانیش اولورسادا کیم اولدوغونو بیلمه دیم. منیم تانیمادیغیمی گوره رک دونقولدانا - دونقولدانا اوزاقلاشدی. بو چاشمیش - شاشمیش آیری باخیش لارا عادت ائله میشدیم. او داریسقال کوچهلری گزدیییمده، هر دن بیرسی انشیه چیخیب منی گوردوکده اورالاردا نه آختاردیغیمی دوشونوب، باشدان آیاغا سوزوردولر. منسه ونجیمه آمادان قاپی لاریما، دووارلاریما باخیب، گلدیییم یولدان گئری قاییدیردیم. هر کوچهنی گندیب باشا چاتدیقدا سانکی بیر قاپی داها اوزومه باغلانیردی.

اوزون زاماندا بىرى گىتتمە دىيىم «قنبر» يىن قفە سىنە گىندىردىم - بوش ندىن لره گۇره
 اۋزومە ياساق ائلە دىيىم يىرلىرى بىر داھا گۇرمك اىستە يىردىم. قفەدە اوتوران لار يىن
 داورانىش لار يىن دانىشيق لار يىن دالىردىم. بىر كەنە كىشى يىن گۇزونو قىيىب اوجوزلو
 سىقاردان چكە يىنە، قاپ-قارا چايدان اىچمە يىنە باخاسى قاليردىم. ساعات لار جا بو
 قفەدە اوتوروب، گونەدە دۇنە لرلە ائشيتدىيى سۇزلىرى، آتماجالارى، ساتاشمالارى بىر
 داھا ائشيدىردى؛ آما يىنە پىرتلاشيق آغ قاش لارى يىن آردىندان چتىنلىك لە گۇروكن گۇرى
 گۇزلىرىندە ياشاماق هوسىنى آيدىن-آشكار سىزە بىلىردىن!

ھاوا قاش قاباغىنى ساللامىشدى. بىر جا قىرىستاندا سولندىكدن سونرا بىر آغاچ يىن
 آلتىندا اوتوروب سىقار آلىشدىردىم. آزا آراقىدا بىر آلا ايت شونگويوب حزين-حزين
 منە باخىردى. سانكى اونو دا بىر خودىك (غصه) چولغامىشدى؛ او دا منە تاى دانىشا
 بىلمىردى! قىبىرلى آختارماق نە يىمە يارار آخى؟ تاپسام نە ائدە جە يىم؟ اۋلورسن، توپراق
 اولوب يوخا دۇنورسن! بئله جە سادە! ندىن بشر هر شئى اويان-بويانا يورور؟ باشقا
 حيوان لار كىمى انسان دا اۋز اۋلوموندىن خبرى اولماسايدى، يىنە بىر بئله اوزون-اوزادى
 يوزوم لارى اولاجاقدى؟ مذهب، فلسفە، روانشناسى و... دوغولاجاقدى؟ بىر ايتىن
 اۋلوب يوخ اولدوغو كىمى بىزدە اۋلوروك، آنجا بونا اينانماق اىستە مەدىك دە، ناغىل
 تاپماجا قوشماغا باشلايىرىق.

ایلدیریم شاخیب یاغیش چیسلمه مهیه باشلادی. گلیب ائوه چاتینجا جوم-جولاق سو اولدوم. آمان سیز پاییز بیردن گلدییندن ائوین جانینی سویوق آلمیشدی. پاییزلار همیشه دوز آدامین ایلیبینه ایشله بیر! بیر بو جاقدای قیچ لاریمی قوجاقلایب تیر-تیر اسیردیم. اوزون زاماندان اورهیمده آغیرلیق ائندلر داها دا آغیرلاشاراق، داشیماغینا اینجاریم قالمامیشدی. ینکه پر کیشیه زنگ آچیب بیر ساعاتا یاخین دانیشدیم. قاندرماغی چوخ سوردو؛ پولا عاجیل احتیاجی اولدوغوندان باشدان سووما بیر «هه» دئییب، ایشی گۆرمهیه سۆز وئردی. ساواش آلانینا بنزهین ائوی دوزنله مهیه باشلادیم. بعضی شئی لری زیبیل قابینا باسیب، بعضی سینی ایسه ماوالدا اود ووروب یاندیردیم. آروادیمدان قالان هر نهیی یوخ ائله دیم. بور-بو جاقدای تاپدیق لاریم هر دن منی کئچمیشه توللایب اورالاردا سئیر ائتدیریدی. دایانیب باخدیقجا باخیردیم؛ خاطرهلرینی آندیقجا اورهیم دؤیونمهیه باشلاییدی. آما بوتون بو خاطرهلری یوخ ائدمکده ذرهجه ده شوبهم قالمامیشدی. تکجه آروادیمین منه وئردییی -قارا داشدان دوزولن قولباغین- باشینا بیر داش سالا بیلمه دیم؛ اورهیمدن گلمه دی! الیمین ایچینه آلاراق باخدیقجا باخدیم؛ سونوندا گۆزومون اؤنونده اولماسین دئییه بیر یئرده گیزلتدیم. بیز بیرینه بیر شئی وئردیییمیزده ده اؤزوموزو دوشونوروک؛ اونودولماقدان جان قورتاراق دئییه انسانلاردا ایز بوراخیریق. هر نه باشا چاتدیغیندا دا یئنه گۆزونون اؤنونده دوروروق!

بانكدان يئكه پر اوچون آلدیغیم پول لاری ایشقبا قویوب قاپیسینی باغلا دیم. یورغون- آرغین سؤیکه نیب، بیر چای ایچدییمده، داها منی بو دونیایا باغلا یاجاق هئچ نه گوزومون اؤنونده دورموردو. ایندی تکجه زامانی گلیب چاتینجا دؤزمه لی ایدیم؛ دووراداکى ساعاتین تیک-تیک سسی بئینیمین ایچینده تاققیلدا ییردی.

یوخودا آروادیمین قایتدیغینی گوردوم. گلیب یئنه هر شئی یئرینه قایتاردی! گولر اوزله بیر چای وئردیکدن سونرا، نفتی اوست-باشیما جالاییب اولدادی! یوخو گوردویومو بیله رکدن قالماق ایسته میردیم؛ آلیشیب یانیدیقجا یانیردیم!

موبایلین زنگی ایله یوخدان دیک آتیلدیم؛ ائو زیل قارانیلیغا بورونموشدو. یئکه پر ایدی -آغلا ییردی، سیتقاییردی- نه دئدینی باشا دوشموردوم، تئزلیکله بورا گلمه سینی ایسته ییردی. موبایلی قاپادیقدان سونرا ایشغی یاندریب پول لاری بیر داها یوخلا دیم. بیر کاغاذی قارشیم قویوب هر نه یی یازماغا باشلا دیم. بو سونونجو یازیم اولاجاق دئییه اوره ییمده سویوق بیر اسینتی اسدی: «...بیرینه منی اؤلدورسون دئییه پول وئرمیشم؛ سیزدن اونون کیم اولدوغونون آردینی توتما یاجاغینیزی ایسته ییرم -منیم بو سونونجو ایسته ییمه سایغیلی اولاجاغینیزی خواهیش ائدیرم. ندن جانیم قییب بو ایشی گوردویومون ده سیزه هئچ ایلگیسی یوخدور...» سونرا دا قبیردن و بونا تای ساییر- بایردان یازمیشدیم. کاغاذی قاتلاییب میزین اوستونه تاپشیراندا ال لریمین اسدیینی دویدوم. بو سون دقیقه لرده داها گوجلو اولمامی دیله ییردیم؛ بوتون فلسفی وارلیغیمی

توپلایارق اوسانمامیم، سارسیلمامین قارشیسینی آماق ایسته بیردیم. دلیجه سینه انوده وار گل ائله مکدن یورولدوم. هؤووشنم آزالسین دئییه بتهوون-ین اؤلوم سمفونیا سینی اوجالیدی، موبلون اوستونه سریلدیم. شرابدان ایچیپ، سیقاردان توستوله دیم. بیرسی انتحار ائندن سونرا همیشه بیر عاغلا سیغان ندن آختاریق! آما منجه اونون ترسینه اولمالی دیر؛ بیرسی تاپیلیب منی بورایا باغلا یا بیلجک، بیر جانا سینر ندن وئرسه سئوه-سئوه یاشامین ساغلیغینا بیر پئیک قالدیرارام.

یشکه پرین گلمه سی چوخ سورمه دی. سکسکه ایچینده گؤزلرینی اویان بو یانا دؤیدورودو! یالواریب تئزلیکله پول لارین وئرمه سینی ایسته بیردی. آز قالیردی آیاق لاریما دوشسون.

- «سن منه صاباح دئمشدین، ایندی کی گلیسن لاپ خوش گلیسن، آما ایشی گؤرمه یینجه پول وئره سی دیرم. ایشینی گؤر پولونو آپار!» دئدیم. ایشقابدا کی پول لاری اونا گؤستریب، آچارینی جیبیمه قویدوم. «کیشی کیمی سؤز دانیشمیسان! یوخسا من سنه پول زاد بوشلو دیرم!» دئدیم. دیل دوداغینی دولاشدیریب یئنه یالوارماغا باشلادی. اؤنم وئرمه دن دوواری سؤیکه نیب سیقاریمی توستوله بیردیم. بئله ال آیاغا دوشدویونه سایماز یانا یانا شامامدان گئتدی کجه سینیرلنه رک سسی یوکسه لیردی. او یالواریردی، منسه ایش گؤرمه یینجه پول وئرمه یه جه ییمی وورغولاییردیم. «... تئزلیخنن گرح عمل اول، ایندی من سن دیین ایشی گؤرمه یه حاضر دیرم! پولو وئر صاباح هر شئی سن

دیین کیمی اولاجاق!» دئییردی؛ دئدیكجه ده قیزاریردی! داها قودوردوم دئییه «سنین قیزیوین اولوب قالماسی منه مهم دئیر! ایشینی گؤر پولونو آل، منه باش آغری وئرمه» دئدیم. بونو دئجک یاخامدان توتاراق، بوجاقدان بوجاغا سوروتلهدی - دئییه سن ایش گئدیردی یئرینه! بیرجار سوروتله دیکدن سونرا باشیمی هاراسا چیرپدی. یئره سریلدیم، کافکا کیمی یئره سریلدیم...

قودوز ایشیق یئنه پنجره دن ائوه دور تولنده، اؤزومو باشی چاپیلی اوتاغین اورتاسیندا گؤردوم. اؤلمه میشدیم! داها بوندان دهشتلی نه اولا بیلر؟ ایشیق یئنه اویون لارینا باشلامیشدی. قوروموش آشار-داشار گولوندن اؤتوب دووارا سوواشیریدی. هر شئی یئنه سس سیزجه ایره لی گئدیردی. قان آخیب آغ کؤینه ییمی بویامیشسادا، آنجاق هله اؤلمه میشدیم! دیوٹ گئده اؤلدورمه دن پول لاری گؤتوروب گئتمیشدی.

اؤزومو بئله بیلمز دیم؛ چوخ جانی برک ایمیشم! باشیمین یاراسی دا بیر هفته سورمه دن ساغالدی! یئکه پیرین قیزی دا اؤلومدن جان قورتاراراق، پولومون آز-آز گئری قایتارماسینا سؤز وئرمیشدی. چوخ دوشونوب-داشیناندان سونرا یئنه بیر سونوجا چاتا بیلمه دیم. حایاتا گئری دؤنسم ده خولیا لاریم یئرینده ایدی. اؤیرنجی لرین بیتیردیسی حیکایه لری بیر یئره توپلایب گئجه لر اون لارا سیغینیردیم - اؤزومه اویغون بیر حیکایه آختاریردیم. بیرینده بیر قادین پول آلاراق ارینی اؤلدوروردو! نندن بو اؤز فیکریمه

چاتمامیشدی؟ منیم آروادیم چوخ اکسیک آدام ایدی؛ پول وئرسه ایدین هر ایش
گؤرردی. موبایلیمدا نومره سی قالیرمی...؟!

قىرمىزى لىكە

اوشاق كىن اىلك دۇنە بىر شىلالەنى ياخىندان گۇرمىك بىزى اۋزوموزدن ائلەمىشىدى. طىفانين بوتون اوشاقلارى اىلا يىتتەرىنچە شىلتاقلادىق. باشدان-آياغا جومجولاق سو اولدوق. پىربالادا، بىر نئىسانين دالىنا دولوب ائوہ سارى گلدىيىمىزدە، قانلى گونش داغلارين آردىندا باتاركن، ھى-ھى-ھى-ھى-ھى، آنامىن دىزىندە شىرىن يوخويا باتدىم.

اوتاغىم گىجەكى كىمى قاپ قارانلىق يوخ، آپ آيدىن گونش لە شاخىردى. دووارلاردان، يىردىن، پنجرەدن، قاپىدان، كىتابدان، لىپ تابدان، ملفەدن، ياستىقدان، گوزگودن... بىلە ھەر نەدن قان اىزلىرىنى سىلدىم. كوت-شالوارىمى، آغ كۆينەيىمى آسقىدان آسدىم. ال-اوزومو يويوب كلونازپامىن ايكىسىنى اىچىرى آتدىم. باشىم

گىجىللىنىپ، گۇزلىرىم قارالىردى. يورغون جانىمى ياتاغا سالدىم. آلتى ساعات سونرا
 آلا-قارانلىق دا اوياندىم. قانلى سىقار كۇتوكلىرىنى زىبىل قايىنا باسىپ، كىتابىن قىرمىزى
 صفحه سىنى جىردىم. ايندى اوتوروب بىر قهوه ايچىپ سىقار چكە بىلردىم.

سحر تىزدن، داغىلمىش، كسردن دوشموش بئىنئىمە نسه چاتدى. عاشورا گونو
 باش لارىنى يارانلار سارى كۇكو اوستونه باسىردىلار، انله اوردا جادا ياراسى بىتىردى!
 سارى كۇكو دىشىمىن دىينە قويار قويماز آخار قان داياندى؛ دان يىرى سۇكولدو؛
 سولغون بىر ايشىق پنجرەدن ايچىرى سىزدى. ميز آراخاسىنداكى آغ كۇينكىلى، بىر
 دىسمال چكىب فىنخىراندان سونرا، يئنه سورغويا توتدو. باشىنى يوخارى قالدىرمادان،
 سورغولارى ياغدىرىدى. آغىزىمى آچار-آچماز قلمى كاغىذ اوزەرىندە گزىردى. قلمى
 گۇتوروب، دووارلار اوزەرىندە گزىشىپ، اۇلدوردويوم كور مىلچەيىن باشى اوستە بوش
 يىر تاپىپ يازدىم: «بىلمىرم ندىن پوليس لر آدم لارى آپارندا باش لارىنى اوووجولارى نىن
 ايچنە آلىب ماشىنا سوخورلار». كور مىلچەيىن قانى يازى لارىن اوزەرىنە ياخىلسا دا
 وىززا-وىزى نىن سسى قولاغىمى دئشىردى.

كلينىك دەكى دزگاہ آلتى نومرەسىنى وئردى. مىللت ائركن آخىشىپ گلمىشىدى. آغىر
 بىر ھاواسى وارايدى؛ نفس آلاماق اولموردو. پنجرەنى آچىپ پايىز ھاواسىنى كۇكسومە
 چكىب اورداكى يوخولو، پوزغون، آوازمىش اينسان لارى گۇزدن كئچىردىم. بىر
 عسگر اوغلان اوتوردوغو يئردە مورگولەيىردى. قادين لار كۇرپەلىرى قوجاقلاريندا

دۇھتور گۈزلەيىردىلەر. بىر چىلىم سىز اوغلان گۈزلىرىنى مىندىن قاچىرىدى. جىيىندەكى سىقار پاكاتىنى يوخلايىپ آشاغى قاتا سارى يورودو. اوزاق كوچەلردە ايتلەر ھوروشكن سىقارى قولۇمدا سۇندوردوم. گۈزلىرىمى يومودوم، بوتون آغرى لارىمى اونوتدوم. سويوق تر بورنومون اوجونا سوزولدو. جوراب لارىمى ترسىنە چىخارمىشدىم؛ يىدىيم ايجىدىيم اورتالىقدا قالمىشدى؛ آچىق كىتابا بىر دامجى قان يايلىمىشدى؛ ياتاغىم تر قوخويوردو؛ ميوەلەر تىنجىخىمىشدى؛ دارىخىردىم؛ اورەيىم سىخىلىردى.

گوزگونون اۋنوندە آغزىمىن يان-يۈرەسى نىن سارىسىنى سىلدىم. قارما-قارشىق اوز-گۈزومە كوت-شالوارىن ھىچدە اويغون اولماماسىنى بىلەر كىدن بىلە، يىنە گىيىنىپ كىچىندىم. آغىر گىجەدن قورتارمىش پىرتلاشىق ساچ لارىمى قايدايا سالماقدان واز كىچىپ يولا دوشدوم. آنجاق آغ كۆينەيىمدە بىر دامجى قان لكەسى بىر داھا گوزگو قارشىسىنا قايتاردى. ھاردان گلىب بورايا چىخماسىنى، داغىلىمىش بىنىم آيىرد ائدە بىلمىردى. تىترك ال لىمەلە كوتومون دويمەسىنى باغلايىپ اۋرت-باسىدىر ائلەدىم. بىر خانىم نومرەلرى سىسلەيىردى؛ سىرادا دايانمىشدىق. مىندىن اۋنچە دوران بىر كوله، آرىق قادىن، آغزىنا ماسك تاخىمىشدى. قىزجىغارى چىرشابىنى دارتاراق اينىلدەيىردى. سونونجو ايكى دىشىنى اوزسىدىلەر داھا ايشى بىتمىشدى. اىنى دووارا سۈيكەيىب گوج-بىللە دايانمىشدى. ھەر آن يىرە سىرلەجەيى آلىنىردى. قىزجىغازىن گۈز ياش لارى آخاراق آناسى نىن چىرشابىندان توتوب سورونوردو. قادىن دۈزمەيىب قولاغىنىن دىبىنى قىزدىردى.

اوشاغى آلىندىن آلىب آيرى طرفه آپاردىلار. باغىرىب، كىلىنىكى باشىنا آلمىشىدى. گىنجە بويو بىر جە آن اولسون بئله گۆزلىرىمى يوما بىلمەدەيم. بوجاقدان-بوجاغا، ياتاقدان پنجرە اۋنونه، اوردان سا ميز آرخاسىنا وار- گل ائله يىب لاختالانمىش قارا قانى قوسدوم. دووارا ياخىلمىش كور ميلچىك كىمى چوخ چىرىندىم. وىززا-وىزى نىن سسى دوز بئىنىمىن ايچىنە كىمى ايشلە يىردى. بىر آزدان قونشولارىن ايشە گىتمە سىندىن دولايى چىراق لارى سۇندوردوم. ميز آرخاسىنداكى قلمى گزديرىب يازىردى. بىر سورغوسونا بىر-ايكى صفحه جوابلامالى ايدىم. آغزىمدان چىخاننى قلمىنە ياغديرىدەيم. قارشىسىنداكى صفحه لىر قورتارسىن دئىە آغىنا-قاراسىنا باخمادان وىر-وىر دانىشىردەيم. قلم كاغىزىن اوزەرىنە گزىدىكچە مندىن آزالىردى. سۇيله دىكلىرىمى يازىردەيمى يوخسا اۋز دوشوندوكلىرىنى؟ آنجاق مندىن آزالىب اونون يازىلى صفحه لىرى آرتىردى. سونونجو نوقطەنى باساندا مندىن هىچ نە قالمامىشىدى. توستو اوتاغى بوروموشدو. كور ميلچىك كىمى ياخىلىب بىر بوجاقتا قالمىشىدەيم. قارشىمداكى كاغىزلارى آندىر-دۇندىر ائلمىدىن بىزدەيم. آغزىمى اىستى قان آلىب بوشالىردى. گىنجەنى چكىب اوزاداراق دووارلار اوستومه چۇ كوردو. گۆزلىرىم يول چكىر كىمى پنجرەدن سحرىن ايچرى سىزماسىنى گۆزلە يىردى. دوروب آغزىمىن يان-يۇرەسىنى يوماغا هيرىم قالماسا بئله، يازماغىم گليردى. اوزون زاماندا بىر بىر شى لىر بئىنىمدە تىنجىخىب قالمىشىدى. قلمى گزديرىب بىر آنىن ايچىندە تىنجىخىمىشى آغ كاغىزلارا ياغديرىدەيم. سوركلى يازاراق، زامانىن

اۋتومەسىنى كاغىڭلار يېتەسىن باشا دوشدوم. ميزىن آرخاسىندان قالخاندا قىچ لارىم
قوپ-قورو قوروموشدو.

دۇھتور سىراي لا ايچرى آلب اينەنى ديش لرين ديبينه سوخوردو. ديشوى اوزمك
اوچون يئىندين قايدىب سىرادا دايانمالى ايدىن. آدام لارى ايچرى گىرمكده هئىچ يترده
بئله كۇنولسوز گۇرمەدىم. هامى بير تهر سىرادان قاقماق ايستەيىردى. كىمسە كۇنوللو
اولاراق ايچرى گىرمىردى. بير قوجا كىشى باشىنى بولايىب «آدامىن قولونو كسىنلر بو
دېشى چمەسىنلر» دئىيىردى. اثركن ياتىم دئيه كلونازپامى ايچرى آتېب ياتاغا گىردىم.
بيرىنجى كز ده قانى ماوالا توپوردوم. سحرە سارى آخدىقجا قورخوم چوخالير، يازىلى
دووارلار اوستومه كۇچوردو. پنجرەدن گنجەيه باخماقدان بئزدىم. قانلى كۇتوكلرى
سۇندورمكدن جانىم آجىشىدى. اوزو قويلو دوشوب يازماغا باشلادىم.

دۇھتور نئچە دۇنە كفلەتيله ديشىمى دارتاندان سونرا «كۇتويو چوخ درىندەدى» دئدى.
نسه گتيرىب ديشىمىن يان-يۇرەسىنى ائشمەيه باشلادى. خارچا-خارچ! مندىن ساوايى
گۇزل بير قىز دا اوتاقدايىدى. سىرانى پوزوب ايچىرى گىرمىشىلر. آناسى اورك-ديرك
اولسون دئيه اونونلا گلەمىشىدى. ديشىمى ائشدىكجە گۇزوم قىزدا قالمىشىدى. ايسلاق
آلا گۇزلرينە وورولموشدوم. او ايسە ديشىمىن دئشمەسىندين اورەيى كئچىب گۇزلرى
ياشارمىشىدى. هاندان-گنجىدن دۇھتور: «چىخدى دئيه سن!» دئدى. اۋز-اۋزومه
«قالسايدى پاس باساردى» دئدىم. پامبىغى بوغازىما ايتەلەدى.

کوچه-باجادان اینسان لارین آخیشیب گنتمه سی دیولوردو. بیر سیقاری سونونادک سوموروب قانلی کۆتویونو پنجره دن ائشیه آتدیم. میز آرخاسینداکی: «سیقاردان زدان چکرسن» سوروشدو. یوخ دئدیم. بیر داها فینخیریب قلمینی ایشه سالدی. بارماق لاریم کوتومون دویمه سینده اوینایردی. آغزیم کیبریت چۆپو کیمی قوروموشدو. سولویانین گۆتوروب بیر باشا ایچدیکن سونرا ائدییریب میز اوستونه چیرپماق ایسته دیم؛ آنجاق یئنه سسیزجه یئرینه قایتاردیم. ایشیم قورتاریب، گنده بیلردیم. یئنه اوزومه باخمادان قاپینی گۆستریب بویوروق وئردی.

اوتاقدان چیخانین آغزی قانلی اولراق بیر پانیق دا آغزینا سوخموشدولار. گوزگونون اؤننده دایانیب یاخیلان قان لاری سیلیب، قیزین نئجه تخت اوزهرینه اوزانماسینی گۆزدن کئچیردیم. رنگی گج کیمی آغارمیشدی. منشی منی دوسوکلەیب ائشیه اؤتوردو. ائشیه چیخار چیخماز قیزین دیشی دؤهتورون الینده ایدی. جاماعات سئیرلمیشدی. بیر هوندور، بیغلی کیشی، دارتینا-دارتینا دؤهتورون اوتاغینا ساری یوگوردو. اوتاغا گیرر-گیرمز باغیرماغا باشلادی. دیشینی یانلیش اوزموشدو. چاخاشما دوشوب دؤهتورون یاخاسیندان توتوب دالاشدیلار. بو های-هشیر ایچره قیزین آغزی قانلی-قانلی آناسی لا آرادان چیخدیلار. آلتی نومره سینی زیبیل قابینا بوراخراق، سحر تئزدن هاردان بیر دوندورمانین آلماسینی دوشونوردوم.

گۈزلىرىمىن آلتى قاپ-قارا قارالىب ايچىنە ايسە قان ساغمىشىدىلار. گۈزلىرىمى آچىق ساخلايا بىلمىردىم. قارا قان آغزىمىن قىراغىندان اينجە بىر ايز كىمى سوزولوب بوغازىما سارىلمىشىدى؛ سانكى دار كندىرىنى بوغازىما سارمىشىدىلار. سحر ائركن بئله دورومدا اولماغىن آيرى دادى وار ايدى. ائله بو دورومدا دا سورغولارى جاوابلايىردىم. اوتاغا گىرمەمىش اوزومە سو چىلەسمە يوخوسوزلوغوم آپ-آيدىن سىزىلىردى. كوت-شالوار دا ايلان كىمى سارىلىب بوغوردو.

قلمى يئره توللادىم؛ بىر ياندىن قان گندىردى، بىر ياندىن بئىنىم دىنج دوروب دوشونە بىلمىردى. اذان چاغى ايشە گندىن لرى يولا سالىب اوتاغىن اورتاسىندا اوزاندىم. گۈزلىرىم قىزىشىب ياتماق اوزره اولسام بئله قارا باسما لار يوگوروردو. قىزىغىز باغىرىب-باغىرىب بوغازىندىن قان پوسكوروردو. آناسى ماسكى اوزوندىن چكىب، اۋندە دا يانان ايكى دىشىنى گۈستەرىردى. بللى دئىلدى گولور يوخسا آغلايىر! لاختالانمىش قارا قان بوغازىما قاچارق قالخىب دام-دووارا پوسكوردوم. يئره گۈيە سۈيۈش ياغدىردىم. او لعنتە گلەمىش قىزىغىزا، دۈھتورە، قىزىن ايسلاق آلا گۈزلىرىنە...

مىز آرخاسىنداكى اوسانمادان يازىردى. يئنە بىر ليوان سو بو شالدىب بىر باشا ايچدىم. من يورولدوم آرتىق دئدىم؛ گۈزلىرىمە نە باخمىرسان؟! يوخوسوز قالدىغىم آلتى گون، آلتى ساعات، آلتى دىقەدن آرتىقدى سايىن بى. بئىنىم كسردن دوشوب، گۈزلىرىم آلا-بولا گۈرور؛ ال لىرىم تىترەيىر؛ يئرىمە يە هىرىم قالمايىب. آند وئرىم يازدىغىن قلمىنە داها

يىتر! يىتر منى بو اوچوروما سالدیغین! يىتر داها منى حایاتدان پوزدوغون! يىتر!... بىر داها بىر لیوان سو بوشالدىب ایچدیم. یازدیقلاریمین قات-قاریشیق اولدوغوندان اوزوم بئله باشا دوشموردوم. تکجه منى ماراقلاندىران سونونجو جومله اولدو: گوزلرین ساغالسین دئییه آغلاماليسان! قیزین یاشارمیش آلا گوزلرینی آنیمسادیم. تکی منیم ده گوزلریم ایسلاناردی. دؤهتور دیشیمی دئشیب داغیلتسا بئله، گوزلریم یاشارمادی.

بىر قهوه دمله دیم. موبلون اوستونه سریلیب، سیقاری داماغیما قويدوم. آسقىدا آسدیغیم آغ کۆینه یین لکەسى یاییلیب قهوه رنگینه دؤنموشدو. کلونازپام لاری بىر-بىر ورقدن آیریپ قهوه نین ایچینه سالدیم. قاتیشدیریب، ایچدیم. سیقارین کؤتویونو کول قابینا بوراخیب آغیر یوخویا دالدیم.

آلتی ساعات سونرا آنامین دیزیندن اویانیب، قانلی گونش داغلارین آردیندا باتارکن، ماشیندا یامدان مرندە ساری گلیردیم. پاییزین سونسوز گۆزلییی گۆزلریمی اوخشاییردی. کوتومون دویمه سینی آچیب قیرمیزی لکهنی آبارتدیم. باشیمی شوشەدن ائشیه چیخاریب، پاییز هاواسینی کؤکسومه آلدیم...

اۆلوم قوخوسو

دوستاقتا چكديیی آجی لاردان هئچ دانیشمادی؛ چوخ چالیشدی اۆزونو یاخشی آپارسین؛ آپاردی دا! ان سونوندا، گئجه یاریسیندا، سوبانین یانینداکی اوتوراجاقتا اۆلدو. تاوانا دیکلمیش گۆزلیرنی باغلادیم. دوداق لاریندان بیر اۆپوش گۆتوردوم. یئنه ده قانسیز، یئنه ده سویوق...

دان یئری سۆکولدو. قارغلار قاریلدایب، قارلی آغاج لارین اوزه رینده گزیشیردیله. سنین سئودیبین گۆرونتو ایدی. قارلی گون لرده، سحر اثرکن دوربونو گۆتوروب، کوچه باجادان عکس چکردین! قار اولسون، قارغا اولسون، بیرده چیلپاق آغاج لار دئیردین. هر دؤنه نوخود بی پارکینا* گئدریردیک. «بورانین آغاج لاریندا نییه هله یاپراق وار؟»

دئیردین. اوردا قار دا چوخ ایدی، قارغادا؛ آنجاق آغاجلار سویونموردو! سویوق قیلینج
کیمی کسیرسه ده یئنه آغاجلار یئنیلیردی!

کیلاسدا قیزلارین ان گۆزلی اولماسایدی دا، منجه باشقا بیرسی ایدی؛ قارا گۆزلیله
دانیشاردیم. آغاجلار سویونسون دئی، بیر گون ائیوانیمیزدا سویوندو. قارلار چیلپاق
گۆوده سینی آغ کفه نیه بورودو. دوربونو گۆتوروب بو دوروموندان رسیم چکدیم.
گنجهر، یاتاقدا، آغ اؤرتوک چیلپاق جانینی چولقالایاندا او رسیمی آنیمسایاردیم.

چکدیین رسیم لری آغ - قارا ائله بیردیک. داها حیاتی آغ - قارا گۆروردوک. آغ،
قارا، قار، قارغا! بو بو یالاردان باشقا بو دونیانین آیری بویاسی وارمی؟ آغ بنیزین، قارا
گۆزلین، قارا ساچلارین! آیاق ایزلریمزدن رسیم چکیردیک. من آدیملایردیم سن
چکیردین؛ سن ایسه منی چکیردین. آیقلاریمیز شهرین هر یئرینده ایز بوراخدی.
دوشونمه دن شوتویوب، هر نه یی گئریده قویوردوق...

ائیوانیمیز قارلی قارغالی اولاندا گلیب اونو آپاردیلار؛ بیر آزدان منی ده آپاردیلار. من
تنز دؤندوم، آنجاق او آغاجلار کیمی گنجیکدی! سانیردیم داها بایرام اولماز؛ داها
آغاجلار جوجرمز؛ قارلار آلتیندا بئل لری بوکولر! یاز گلدی آما بایرام اولمادی؛ سن
گئری دؤندون آنجاق قارا گۆزلین سولموشدو؛ داها ایشیق ساچان گۆزلین
سؤنموشدو. هر گون، هر سحر ائیوانیمزدا کی قارغالار سنی اؤلومه ساری چکیردیلر.
اونلار بوش - بوشونا اؤزلینی یورودولار. بیلیردیم، قار یاغما یینجا سن هله اؤلمزسن!

سحر قار ياغدى؛ گنجه ده سن اولدون! سن دونن ایدی اولموشدون؛ سنی بو ائودن
گؤتورن گوندن اولموشدون.

لئشى نین قوخوسونا قونشولار تۆكولوب گلدیلر. من ائله ائیواندا اوتوروب، قارلی
قارغالی یاپراق سیز، گؤرونتویه گؤز تیکمیشدیم. آرتیق آعاج لار دا تام سویونموشدولار.
اونو قبریستانا گؤتوردولر، منی ایسه دلی خانایا. مزار داشیندا سون کز اولاراق قارغالار
آغیت اوخویوب بو شهردن کؤچدولر. قارلار یاغماز اولدو؛ آعاج لار دیرچه لیب یام -
یاشیلاشدیلار. سن ایسه میشل - میشل یاتمیشدین.

دلی خانانین بارماقلیق لاریندان سویونموش آعاج لارین بویون - بوخونونو اوخشاییرام.
اونلار هر آن سنی آنیمسادیر منه؛ یوخسا من دونن ایدی دلی اولموشدوم! بو یئرده هامی
بیر گئییر، بیر یئییر، بیر ایچیر؛ هامی نین دامارلاری عینی اینهلرین دادینی آلاراق،
آغیزلاری ایسه عینی درمانین قوخوسونو قوخویور. بو یئرده، بو یورددا اولوم قوخوسو
باش چاتلادیر...

* مرندين اَسكى (قدیمی) پارکلاریندان *

آتام و من

آتام ایش یئرینده بیر چللك نفت ایله اؤزونو اودلامیشدی. یازیق کیشی چوخ چالیشدی عایيله سینی کاسییلیغین آغیر دوروموندان قورتارسین؛ آنجاق اوغورسوز اولاراق بیر بالاجا توربادا کوله دؤنموشدو. بالاجا کول تورباسینی سایغی لا بیزه سوندولار. قوهوم-قونشو توکولوب گلیب، یوخاری باشدا اوتوران بالاجا کول تورباسینا، گۆز یاشی آخیداراق، آغیتلار اوخودولار. گۆزده قولاقدا قالدیم؛ قاش قارالاندا بیر چیمدیک او کولدن گۆتوروب داماساری یورودوم. کولو شوشه پایپینا آرتیریپ توستوله دیم گنتدی! آتامین پول قایغیسیندان ایراق یوکسکلره یوکسلمه سینی ایسته ییردیم. توستو-دومان ایچره آتامی زیروه لرده گؤروردوم! او گوندن بری، هله کی وار، آتامین دادی داماغیمدا قالیب...

